



GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.



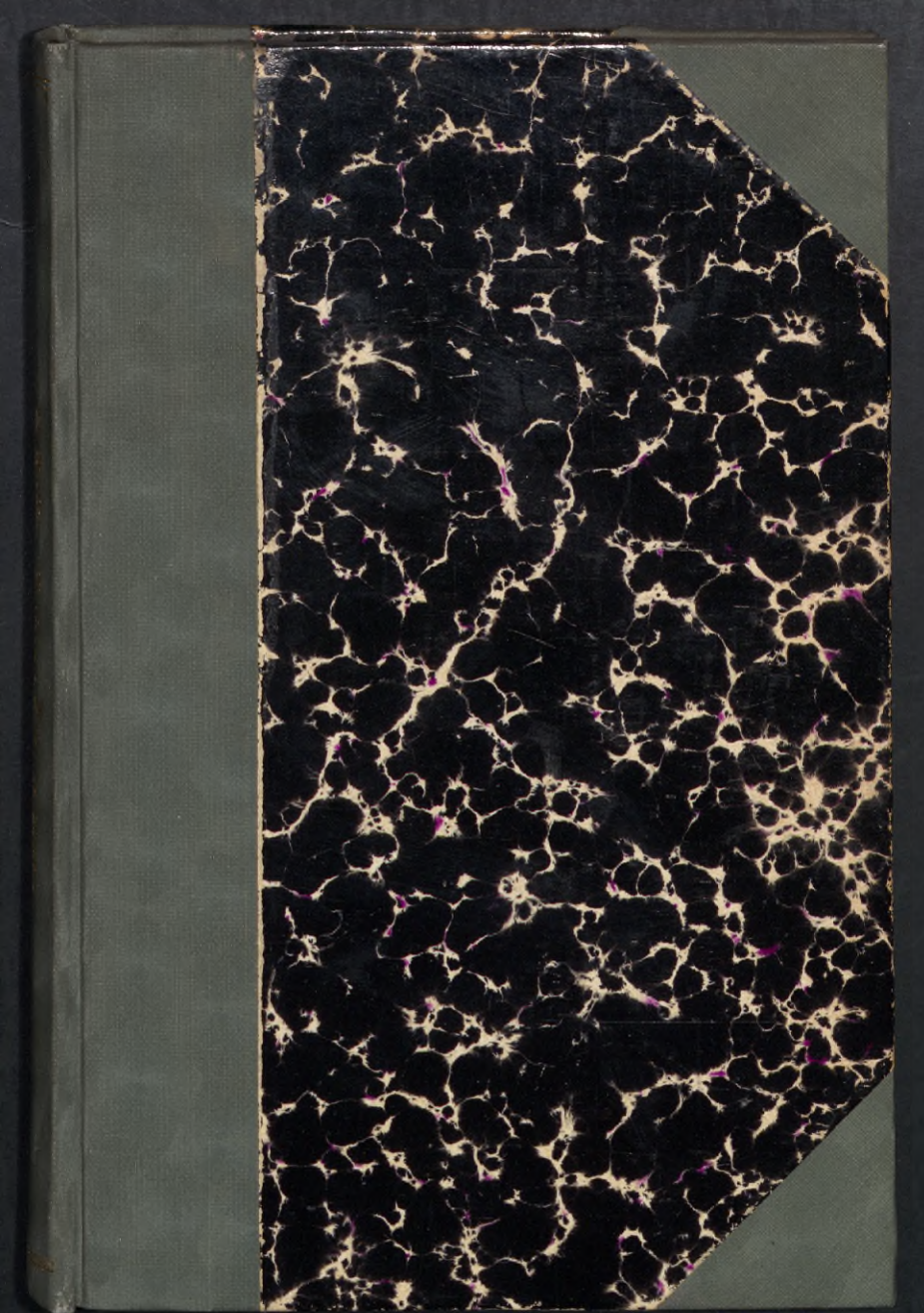
GÖTEBORGS
UNIVERSITET



LUNDS
UNIVERSITET



UPPSALA
UNIVERSITET



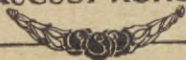
Litt.

Sv.

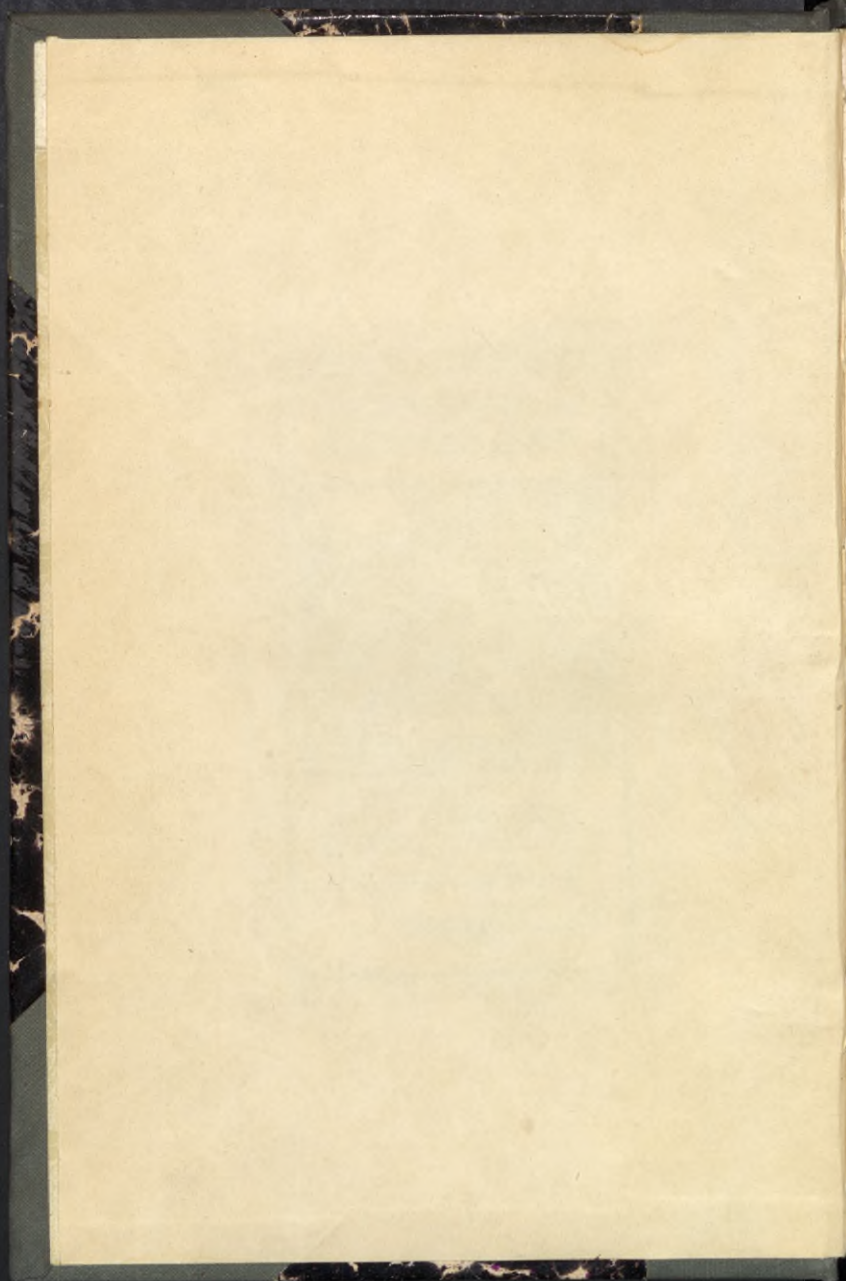
TRANEMÅLA
SAMLINGEN



SKÄNKT TILL
GÖTEBORGS
STADSBIBLIOTEK
AF
AUGUST RÖHSS







NOVISEN I SOLBERGA KLOSTER.

BERÄTTELSE

FRÅN VISBY STORHETSTID

AF

ABBE.



VISBY,
GOTLANDS ALLEHANDAS TRYCKERI.
1884.

NOVISEN I SOLBERGA KLOSTER.

BERÄTTELSE

FRÅN VISBY STORHETSTID

ÅR 1822.

UTGITT AV
HÖGSKOLEN I UPPSALA
1822

Allt större Visby steg i makt och värde
Inom de fasta, höga murars vakt;
Och vidt omkring dess »drakar» folken lärde,
Att staden egde rikedom och makt.
Stolt skref den lagar för de skilda länder,
Hvars flottor hamnade invid dess stränder.

Octavia Carlén.

FÖRSTA KAPITLET.

Konung Birgers ankomst.

Visby redd företedde Ersmessoaftonen 1312 en liflig anblick.

Sjöfarten stod nu i sitt bäst aflor, och väl hundra fartyg lågo förtöjda i den stora rymliga hamnen. Man såg här ryska lådjor, lossande rika laddningar af pelsverk och dyrbara österländska varor, hvilka senare från Indien och Persien kommit uppför Wolga till Nowgorod; vid sidan af dessa gungade väldiga lybska skutor, som tillfört de rike Visbyköpmännen kläden, tyger och andra det vestra Europas handelsartiklar. Några fartyg höllo på att lasta; andra lågo med sin last af gotländskt timmer, kalk eller tjära ombord och väntade på vind. Båtar och jullar korsade hvarandra, och luften genljöd af sjömännens rop och sånger.

Och på stranden var rörelsen ej mindre liflig.

Genom »stora strandporten» strömmade skaror af menniskor ned till hamnen och förenade sig med de massor, som redan börjat sprida sig utefter kajerna. Det var en brokig tafla, som här upprullades för betraktaren, och den röjde tydligt den stolta hansestadens makt och betydighet.

Riddarnes guldbroderade flöjelskappor och fjäderpydda sammetsbaretter trängdes med böndernas gråa vadmalsjackor och svartbrödrumunkarnes dystra kåpor. Visbyborgare i mörka kappor af holländskt tyg armågade sig fram mellan grupper af prålände österländingar och högtidliga vesterländske köpmän, och vid sidan af krigare i blanka harnesk framsmögo frodiga fransiskanermunkar med gråbruna kåpor och rep om lifvet. Man såg personer af snart sagdt alla nationer, alla stånd och alla åldrar. Det enda, som var gemensamt för alla dessa menniskor, var den väntan och nyfikenhet, som tydligt lästes på allas ansigten.

De goda Visbyborna väntade nämligen idag ett förnämt besök, ty konung Birger Magnusson skulle på sin resa till öfre Sverige göra ett par dagars uppehåll i deras stad. Redan tidigt hade man haft konungsskeppet i sigte, och inom en timme kunde man vänta det i land.

Bland de personer, som skyndade Strandgatan framåt ned till hamnen, var äfven en medelstor, starkt bygd man. De mörkgrå kläderna, den svarta, bredskyggiga hatten och de ljusgula kragstöflarne utvisade, att han tillhörde allmogens klass. Vid sidan hängde i ett läderbälte ett kort svärd. På den tiden, då strider och öfverfall hörde till ordningen för dagen, var det nämligen vanligt, att äfven bondemannen bar vapen.

Från torget, den nu s. k. Donnersplats, kom man genom en port i muren, »stora strandporten», ut på hamnplatsen. Här strömmade människor ut och in. Trängseln var därför ganska stor och förökades ytterligare deraf, att några krämaresvenner stält sig midt i portgången och till stor del stängde vägen. Den tiden rådde stor misshällighet mellan landtbor och stadsbor och det var ej underligt därför, att de öfvermodige svennerna ej gingo åt sidan för att låta den ensamme och i deras tycke obetydliga landtbon komma fram.

— Gifven plats, svenner, mig tyckes, att I kunnen välja lämpligare rum för edert samspråk! yttrade mannen, i det att han lugnt mötte de hånande blickar, som fästes på honom.

Ingen rörde sig ur stället.

— Vägen är för oss lika väl som för dig, och för en bondes pipa lära vi icke dansa, — genmälde en af svennerna, i det att han hotande stälde sig framför mannen.

En blix flammade till i dennes ögon.

— Ur vägen, öfvermodige sven, eller vid vår Herres trä, skall jag spela upp för dig till en dans, som sent skall gå ur ditt minne!

Svennen var en lång, bredaxlad yngling med svart hår och mörka, blixtrande ögon. Mannens kraftiga gestalt och bestämda ton förfelade visserligen icke att göra intryck på honom, men kamraternas uppmuntringar och de omkringstående stadsbornas bifall, som gerna sågo att den oförfäraden bonden blefve qväst, drefvo honom att fortfara med sitt trots.

— Då månne du börja snart, bonde, ty annars torde det nog kunna hända, att det lyster mig att blifva spelmannen — yttrade han hånande.

Han hade knapt hunnit säga detta, innan bonden fattat honom i kragen och med ett enda ryck fält honom till marken.

— Som man bäddar åt sig, får man ligga, — yttrade han lugnt, i det att han drog sitt svärd ur skidan och gaf den fallne tre kraftiga slag med flata klingan. Derpå sköt han med stark arm de omkringstående åt sidan och aflägsnade sig med fasta steg, utan att någon af de förbluffade åskådarne sökte hindra honom.

Han hade ej hunnit långt, då en hand lades på hans axel.

— Raskt handladt, Häglef Angelbos; vore dock bättre, om edert tålmod vore lika starkt som eder arm.

Den talande var en lång, magerlagd herre, klädd i en mörk, fotsid rock af fint holländskt tyg, försedd med sirliga silfverhäkter och sammanhållen kring lifvet af en virkad gördel med silfverspanne. På bröstet hängde i en lång kedja af filigramprydda perlor ett litet gyllene kors, hvilket utvisade hans prästerliga stånd.

Ett skimmer af glädje öfverfor bondens ansigte, då han vände sig om och fick syn på mannen.

— Väl mött, vördige fader Johannes! — yttrade han, i det att han hjertligt helsade. — Det är mig kärt, att jag åtminstone haft ett opartiskt vitne till den lexa, jag gifvit de pösande krämarämnena. De gode Visbyborgarena tyckas alldeles ha glömt bort det märkliga permebref, de underskrefvo Larsmessoftonen 1288, men vid lefvande Gud, hålla de längre fast med sitt öfvermod, så kan det komma att båta dem illa. De borde dock hafva lärt sig, att bonde-
mannen här i landet också har något att säga. —

Han talade med lugn, allvarlig röst, och det låg snarare sorg än öfvermod i hans stämma.

— Med slikt tal borden I dock hålla inne, fader Häglef. Det är nu hvarje gutnisk mans plikt att arbeta på fred och endrägt mellan land och stad, och Gud och den heliga jungfrun förskone mildeligen vår kära fäderneö från de brodermord, som för två årtionden sedan skändade dess jord!

— Men huru länge menen I då, att vi skola tåla desse stolte borgares öfversitteri, vördige hr curatus. Vägen till bys går icke alltid genom rosendlunden, och då lagen är tyst, får svärdet tala.

Han hade blifvit helt varm under sitt yttrande och omedvetet knutit handen kring svärdfästet.

Det hördes på hans tal, att han var en myndig man, van att hafva ett ord med i rådsförsamlingarne. Också var han settingsdomare i Rute setting och den mäktigaste mannen ej blott i Lärbro, der han bodde på sin gård Angelbos, utan på hela norra Gotland. Den andlige herrn vid hans sida var kyrkoherde eller curatus, såsom det då kallades, i Sankt Olofs församling i staden och var en barndomsvän till den mäktige bonden. Han var af ett mera mildt och fredligt sinnelag, såsom hans embete och stånd kräfde.

— I borden dock betänka, Häglef, — svarade han på dennes senaste yttrande, — att lyckan sällan blomstrar på den mark, som trampas af våldet, med strid kommes aldrig endrägt å stad, men väl med godo.

Här afbröts de båda människens samtal af den påträngande menniskomassan. De höge herrar, som skulle mottaga konungen vid hans ankomst, började nämligen nu samla sig vid landstigningsplatsen. Man såg här stadens tvänne borgmästare i full embetsskrud, dess trettiosex rådsherrar jämte de förnämsta af borga-

rena, alla klädda i dyrbara, prunkande drägter, riddare i lysande rustningar, omgifne af svenner och väpnare, andlige herrar i full ornat samt landets och stadens öfrige stormän. Det var en lysande samling, och det var därför ej underligt, att folket trängde på för att få se stäten på nära håll.

Det var långt lidet på dagen, och klockorna i stadens många kyrkor manade redan till vespersången, då det stolta konungsskeppet kom seglande in i hamnen. Med sin förgyllda framstam, sina sköldbeprydda relingar och sina bländande hvita segel, öfverdragna med röda, blåa och gula ränder, företedde det en ståtlig anblick, der det långsamt gled fram mellan handelsskeppen.

På »lyftningen», såsom akterdäcket till följd af sin höjning öfver den andra delen af skeppet kallades, stod en samling af riddare. Främst bland dem syntes en högväxt, ståtlig man, klädd i en rikt guldbroderad lifrock af ljusblått flöjel, öfver hvilken var kastad en dyrbar, hermelinsfodrad kappa. Det var konung Birger. Han betraktade uppmärksamt och med förtjusta blickar den brokiga och storartade tafla, som visade sig framför honom: i bakgrunden den rika hansestadens glänsande tornspiror och höga, trappformiga husgafflar, höjande sig bakom den väldiga stadsmuren med sina resliga, hotande vaktorn, och i förgrunden den böljande människomassan och hamnen med sina talrika skepp

— I sanning, det är dock en skön och mäktig stad, detta Visby — yttrade konungen, vändande sig till en riddare, som stod ett par steg från honom, — och väl månede jag prisa min salig fader Magnus, som lyckades få bugt med desse stolte borgare. Jag menar, att de godt kunna komma ut med den höjning

af skatten, jag beslutat. Hvad tänken I på, Johan Brunke? — tillade han, då han såg riddaren stå med allvarlig och dyster uppsyn. — I synes mig så mörk i hågen, som om oss väntade en blodig dust i stället för ett triumftåg.

— Jag kom att tänka på, nådige herre, — svarade riddaren bugande, — att det skulle vara bättre för jägaren, om björnen icke hade så starka ramar, äfven om hans pels vore litet mindre dyrbar.

— Den tanken vitnar om ert goda förstånd — svarade Birger leende — men var obekymrad, riddare, en förständig jägare går icke på björnjagt utan att vara försedd med ett starkt spjut och hvassa pilar.

— Det är också min tanke; när därför spjutet är afbrutet, oroar han ej björnen, innan han skaffat sig ett nytt.

Konungen rynkade ögonbrynen, och en mörk rodnad lägrade sig på hans ansigte. Han påmindes af riddarens ord, huru hans rike nu var splittradt mellan honom och hans två bröder, och huru han kanske var den svagaste af dem alla, ehuru till namnet konung.

— Men jägaren behöfver björnens pels för att kunna skaffa sig ett nytt vapen mot farligare rofdjur, — utbröt han häftigt med flammande ögon. Edert tal gagnar till intet, Johan Brunke. Jag behöfver penningar för att kunna qväsa mina stolta bröder, och vid alla helgon, desse rike borgare och bönder skola lemna mig dem, måste jag så ock med vapen i hand plocka hvarenda örtug fram ur deras kassakistor.

— Sen till, att I der icke utlofven mera än I kunnen hålla, konung Birger! mumlade Johan Brunke. Högt yttrade han ingenting, ty när konungen var vid det lynnet, vågade icke ens han, som dock var

konungens mest gynnade gunstling, motsäga honom. Endast i sådana ögonblick af otyglad vrede fans det något sjelfständigt och manligt hos Birger; annars var han svag, obeslutsam och vankelmodig och lät fullkomligt leda sig af sina listiga och på medlen icke alltid så nogräknade rådgifvare, bland hvilka Johan Brunke var den förnämste.

Skeppet hade nu tagit landfäste. Pipare, bombare och basunare, som man anskaffat för att göra konungens mottagning så mycket högtidligare, hade, under det att fartyget närmade sig, spelat en marsch. Nu tystnade de. När konung Birger, stolt och hög, omgifven af riddare och väpnare, besteg den med flandriskt kläde belagda bryggan och helsade de bugande herrarne, hördes ej ett enda ljud i den talrika människoskaran. Den gamle borgmästar Peder Jerkessens ord, då han helsade konungen välkommen, hördes därför vida omkring.

Efter talets slut började åter musiken. Eldiga, hvita springare leddes fram åt konungen och hans män, och sedan desse suttit upp, och det lysande tåget ordnat sig, satte man sig i rörelse i sakta skridt.

Den vidsträckta hamnplatsen blef snart öde och tom. Till och med på fartygen var allt tyst och stilla, ty arbetet hade slutat för dagen, och sjöfolket hade skyndat in till staden.

Häglef Angelbos och Johannes curatus gingo med långsamma steg framåt vägen, som mellan stranden och stadsmuren ledde till »lilla strandporten».

— Nå, hvad sägen I om allt detta, Häglef? De goda Visbyborna hafva dock icke alldeles förgätt sitt permebref, menar jag, ty så ståtlig en mottagning hafva mig veterligen Visby iuvänare aldrig förut beredt åt någon konung.

Det permebref, om hvilket de båda männen talade, var en förpliktelse, som af Visbyborgarena år 1288 blifvit ingången med konung Magnus Ladulås i anledning af de strider, som egt rum mellan land och stad, och deri de stolte borgarena bland annat lofvade, att icke skrida till någon hämd mot bönderna, derest desse icke så hastigt öfverraskade dem, att de tvungos att möta våld med våld, samt vidare, att konungen, i fall han någon gång behagade hedra staden med sitt besök, skulle med all ödmjukhet och vördnad mottagas och undfägnas. Det var på den senare förpliktelsen, den vördige kyrkherren syftade.

— Men är det sant, som man hviskar om, att konungen har i sinnet att öka på skatten, då lärer detta vara både första och sista gången, han på detta sätt håller sitt inträde i Visby stad, sanna mina ord, vördige herre.

— Till klaffaretungor skall man ej sätta tro; visserligen behöfver hans nåd konungen mycket penningar till kriget mot sina bröder, de upproriske hertigarne, men icke lärer han för den skull vilja bryta lag och förordning och gammal god sedvänja.

— Hvad den saken beträffar, så sitta lag och rätt nu för tiden i spjutstångs ända, och annorlunda blir det ej, så länge landet har *en* konung men tre herrar. Konungens uppsyn bådade icke håller något godt, tycktes det mig.

De samtalande hade under sitt meningsbyte gått in genom Strandporten förbi Silfverhättan, hvars plåt-tak skimrade och glänste mot den nedgående solens strålar, och vandrade nu Strandgatan framåt.

Denna var stadens förnämsta gata. På båda sidorna reste sig väldiga, kastelika hus, vändande sina trappformiga gaflar åt gatan. Höga och breda

trappor ledde upp till de rundbågiga dörrarne, utanför hvilka marmorsäten inbjödo de besökande till hvila. De köpmän, som här hade sina bodar och varulager, voro de förnämste och rikaste ej blott i Visby utan äfven i hela norden, ty på den tiden var Visby nordanlandens förnämsta handelsort.

Från Strandgatan gingo de båda männen förbi Sankt Jakobs kapell och nunnekloster upp mot torget, det nuvarande »Späcksrum», och här stannade de framför ett rödmåladt trähus, hvilket tillhörde den vördige kyrkherren.

— Viljen I stiga in, Häglef, och dricka ett glas kirsedrank; jag menar, I kunnen vara i behof deraf efter eder ansträngande ridt i dag. Vi kunna ju sända ett bud till eder värd, mästare Didrik, att I ej kommen hem förrän längre fram på aftonen.

Bonden mottog med tacksamhet inbjudningen, och de båda männen försvunno genom portgången.

Hade de under sin promenad någon gång kastat en blick bakom sig, skulle de hafva märkt, huru en person med smygande steg följde dem åt på kort afstånd. Det var Rasmus Gate, den sven, som vid Strandporten fått en så eftertrycklig aga af den stolte bonden.

— Jag vill väl se, om icke jag skall bjuda dig, stormodige bonde, starkare traktering än den gode prestens mumma och kirsedrank — mumlade han, i det att han sände ett hotande ögonkast efter sin stränge tuktomästare.

Han aflägsnade sig derpå med hastiga steg.

ANDRA KAPITLET.

Gästbuden hos borgmästar Peder.

I en liten kammare i borgmästar Peders hus vid stora torget suto vid samma tid, som konurg Birgers skepp seglade in i hamnen, två unga flickor. Den ena af dessa, en äkta nordisk skönhet, lång och smärt med svagt färgad hy, milda, ljusblåa ögon och glänsande gult hår, var borgmästarens dotter, jungfru Magdil; den andra af de unga flickorna, hvilkens mörkbruna färg, blixtrande ögon och lifliga åtbörder röjde sydländskan, var hennes kammartärna.

— Se så, jungfru Magdil, — yttrade den senare, i det att hon satte den sista nålen i sin unga matmoders hår — nu ären I så fager och pyntad som den heliga jungfrun sjelf.

— Tala icke så hädiskt, Kerstin — svarade Magdil allvarligt. — Du vet, att det är syndigt att likna en fattig, svag menniska vid den heliga Guds moder. Det har vår bikt-fader, den vördige fader Botulfus, sagt oss många gånger.

Trots de tadlande orden tycktes dock tärnans yttrande hafva gjort något intryck på henne, ty hennes kinder fingo en litet högre och varmare färg.

— Jag vet icke, om det är syndigt eller ej, men det vet jag, att ingen drottning kan vara skönare och ståtligare, och ingen Guds engel mera god och oskyldig än I, jungfru Magdil. Hvem vet, om icke

någon ståtlig ungersven i konungens följe kommer att säga er detsamma, och då lären I icke slå döförat till. — Den muntra flickan betraktade sin her-skarinna med skälmska blickar.

— Håll tyst med ditt tokiga prat, Kerstin! — yttrade denna leende. — Det är icke passande tid för sådant nu. Vi måste se till, att allt är i ordning för vår höge gästs mottagande, ty jag tänker att det ej töfvar länge, innan han anländer.

De båda flickorna lemnade rummet och gingo utför en smal vindeltrappa ned i undre våningen.

Här antydde allt, att man väntade förnäma gäster. Kertilsvenner och tärnor i brokiga dräkter sprungo fram och tillbaka, upp och ned, de fleste med gyllene drickesbägare, mångarmade silfverljusstakar eller andra dyrbara kärl i händerna. Ute på den vidsträckta gårdsplanen vimlade det af människor af alla slag, och vid den stora portallika ingången från stora torget stodo fyra reslige krigare i blänkande, skimrande rustningar, tyste och orolige, stödjande sig på sina långa hillebarder.

Från den rymliga, hvälfda förstugan ledde en bred, rikt skulpterad dörr in till den stora gästbudssalen, ett stort, tempellikt rum, hvilket endast begagnades vid högtidliga tillfällen. Dess tak bestod af sex spetsiga korshvalf, hvilka uppbyros af två åttkantiga, kapitalprydda pelare. Utmed väggarne, hvilka voro betäckta med kostbara, broderade tåpeter, löpte kring hela rummet långa, fasta bänkar, öfverklädda med blått hyende, och de djupa fönsternischer-na, som genom draperier kunde afstängas från det öfriga rummet, voro dessutom försedda med finslipade marmorsäten. Oaktadt skymningen knappast ännu inträdt, var den stora salen rikt upplyst af ljus och

vaxfacklor, ty de rundbågiga fönstren insläppte genom sina små, praktfullt målade rutor blott en sparsam dager.

När de båda flickorna inträdde i det väldiga, festligt smyckade rummet, fans der blott en enda person, en gubbe, grå och skrynklig, men liflig och rask som en yngling. Det var den gamle munkänken Martin. Han var sysselsatt att ordna ett bord, hvilket stod färdigdukadt i den öfre ändan af salen, dignande under massiva, konstrikt arbetade silfverkärl.

— Har du nu allt i ordning, käre Martin? —
yttrade Magdil vänligt, i det att hon klappade gubben på axeln.

— Gud signe eder, stolts jungfru, — svarade gubben — nog tror jag nådig herren skall bli belåten med mina anordningar, och så vida Henrik köksmästare gör sin plikt, så håller jag före, att ståtligare gästabud aldrig förut blifvit hållet i Visby stad. Men sägen mig, jungfru Magdil, — tillade han med sänkt röst, — är det sant, att hands nåd konungen är en mycket sträng och grym herre?

— Den saken känner jag lika litet som du, gamle Martin, men jag vill råda dig att i qväll hafva tand för tunga, ty onödigt sladder torde konungen ej tåla.

Hon nickade skämtsamt åt den gamle, pratsjuke trotjenaren och gick in i ett af de små gemak, som gränsade intill gästabudssalen, medan Kerstin stannade kvar och hjälpte hofmästaren ordna bordet.

Det dröjde ej länge, innan de väntade gästerna anlände. Magdils hjerta klappade nästan hörbart, när hon gick mot konung Birger och höfviskt helsade honom, och hennes hand darrade, när hon räckte honom den fyllda välkomstbägaren, men denna hennes

förvirring gjorde henne ännu mera intagande än vanligt.

— I ären en rik man, borgmästar Peder — yttrade konungen vänd till den gamle borgmästaren, under det att han med beundrande blickar betraktade den blyga, intagande flickan. — I egen i eder dotter en skatt, mot hvilken de kostligaste ädelstenar äro dunkla och värdelösa. Svårliga lären I kunna akta eder sköna klenod för röfvare och stigmän — tillade han skämtande.

Säkert följde flere ögonpar än konung Birgers den unga värdinnan, der hon med lätta steg sväfvade fram i salen. Hon bar en lång, rikt veckad ljusröd klädning, här och der smyckad med små silfverplåtar. Öfver axlarne var kastad en tunn mantel, sammanhållen öfver bröstet med en smakfull sölja af guld. Dyrbara, graverade ringar prydde hennes händer, och på armarne sutto armband af konstrikt flätade silfvertrådar. Hela hennes drägt var dyrbar och lysande, som den tidens bruk var, men likväl ganska smakfull och slöt sig ledigt efter den smärta, höga gestalten,

— Gotländske män hafva ej ord om sig att vara röfvare och stigmän — yttrade hr Peder småleende till svar å konungens yttrande, — och finner någon rättskaffens man behag i annan mans gods, så lärer han icke utan egarens goda lof och minne tillegna sig detsamma.

— Ett kosteligt villebråd lockar äfven främmande jägare, — svarade konungen i en kall, afmätt ton och med ett spetsigt leende på läpparne. — Der sen I strax en, hr Peder, som det kanske en gång i tiden lyster att stå en dust för den stolta tärnan.

Han pekade på en ung, ståtlig väpnare, som ödmjukt bugande öfverlemnade åt jungfru Magdil en liten hermelinsfodrad handske. Den hade varit fästad med en guldhake vid den rikt broderade lifgördeln men fallit ned på golvet utan att hon märkt det. En lätt rodnad färgade Magdils kinder, då hon mottog handsken ur väpnarens hand, en rodnad, hvilken tycktes vara mycket smittosam, ty äfven den unge väpnarens ansigte fick en litet varmare färg.

— Nåja, sämre måg än Magnus Tynnesson kunna I få, — fortfor konungen, i det hans eljes oroliga och skygga blick fick ett nästan mildt och godt uttryck. — Den svennen har ej långt till riddar-kedjan. Icke lärer han håller utan edert lof taga eder skatt ifrån eder, ty qvinnorof är icke i den ynglingens smak, om jag eljes känner honom rätt.

— Frukten bör ej plockas, innan den är mogen; ännu läser det töfva, innan någon i giljareärenden besöker mitt hus, — svarade borgmästaren undvikande. Detta tycktes vara ett samtalsämne, som han helst ville lemna.

Den lilla scenen mellan väpnaren och jungfru Magdil, så obetydlig den än var, hade äfven haft andra åskådare. Ett par skarpa, blixtrande ögon hade uppmärksamt följt hvarje deras rörelse, ja, hvarje minspel i deras ansigten. Den personen, som så lifligt tycktes intresera sig för de båda unga, var en medelålders man, lång och spenslig, klädd i svarta kläder af utsökt fint tyg. Han stod samtalande med en riddare strax bakom konungen och borgmästaren Peder, och ej ett enda ord, som desse yttrade, gick förloradt för honom.

Hans namn var Michel Rogge, och näst herr
Novisen i Solberga kloster.

Peder var han den mäktigaste mannen i Visby, nämligen stadens tyske borgmästare.

Den gamle Martin anmälde nu, att anrättningen var färdig, och underlät dervid icke att kasta en hastig blick på konungen. Troligen ville han sjelf i dennes anletsdrag söka svar på det spörsmål, han gjort sin unga matmoder.

Konungen förde med ridderlig artighet jungfru Magdil till bordet och satte sig sjelf i högsätet, en karmstol, hvars sidostycken slöto med två konstnärligt snidade lejonhufvud. Derefter intogo alla öfriga gäster sina platser efter rang och värdighet.

I början rådde en högtidlig tystnad, men allt efter som måltiden fortskred, började tungornas band att lossas. Konungen föregick sjelf med godt exempel. Han var en älskare af godt vin och en läcker måltid och var vid gästabud vanligen vid godt lynne. Sedan han en stund skämtat med några af sina bordsgrannar, vände han sig plötsligen till sin förtrogne vän och rådgifvare, Johan Brunke, hvilken hade fått sin plats på hans högra sida, och yttrade halfhögt:

— De goda Visbyborna förstå dock använda sina rikedomar, den rättvisan måste man göra dem. Hvad säger du, Johan Brunke, om vi skulle anlita deras gästfrihet litet längre än ämnadt var?

— I tagen ordet från munnen på mig, nådige herre, — svarade denne hviskande och med ett underligt uttryck i sina små listiga ögon, — men troligen sträcka sig mina planer litet längre än edra.

— Hvad menar du med det talet? — sporde Birger förvånad.

— Jag menar, att I kunden ställa så till för eder, att nästa gång I gästen denna sköna ö, I icke behöfven träda under annan mans tak.

«Bäst är eget bo,
om än en backstuga;
hvar och en är herre hemma».

står det i Håvamål, och mer än en backstuga torden
I kunna åstadkomma.

Konungen kunde i första ögonblicket knappast
fatta den kloke och skarpsynte mannens tal.

— Du menar således

— att ett kungligt palats väl skulle pryda den-
na stolta stad. Det är min tanke, konung Birger,
och den hugfästes hos mig ej först i dag.

— Men till hvad ända skulle jag här i denna
afägna del af mitt rike bygga mig en boning, som
dock många år å rad skulle komma att stå tom och
öde?

— Den tid kunde komma — det Gud förbjude
— då det vore godt att hafva ett långt vägstycke mel-
lan eder och edra fiender, nådige herre. Folket här
är troget och pålitligt, om det behandlas rätt, Öster-
sjön är en stor löggraf, och Visby murar och torn ram-
la ej vid första stormningen.

— Vid den helige Klemens, det var en skön
tanke, Johan Brunke, kunna vi så visst också sätta
den i verket. Vi vilja vidare tala om denna sak;
nu vilja vi litet deltaga i den allmänna glädjen.

Hela detta samtal hade förts halfhögt, och äf-
ven om någon lyssnat, hade det varit omöjligt för
honom att i det allmänna glammet och sorlet upp-
fånga ett enda ord af detsamma.

— Men kom i håg, hvad jag sade eder der
nere på skeppet — tillade Brunke hastigt, då kungen
vände sig från honom. Gotländerne äro ett
styfsint folk, och vid skatter och pålagor äro de ej

vane. Tiden är ännu ej inne att plocka de feta gässen.

Måltiden var riklig och varade länge. Henrik köksmästare var beryktad för sin skicklighet, och nu hade han dessutom uppbjudit hela sin förmåga för att rikligen kunna undfägna den kunglige gästen. Också uttryckte konungen högt sin belåtenhet med kapunen och den goda hjortsteken och prisade dessutom landet, som hade så god tillgång på dessa ädla djur.

Smäsvenner gingo idkeligen omkring med dryckeshorn och bågare, fyllda med mjöd, öl och Rheinskt vin. Mer än en skål blef den qvällen drucken i borgmästar Peders hus.

Det blef allt lifligare och lifligare i den stora salen. Andlige herrar, som annars gingo omkring tyste och allvarlige, sutto nu, innerligt belätne, med plirande blickar och ett leende på läpparne, stolte herrar och riddare nedläto sig att prata och skämta med simple borgare, och konungens unge väpnare skrattade och glammade med stadens sköna tärnor, liksom om de känt dessa under hela sin lifstid. Öfverallt glam och sorl, strålande blickar, upphettade ansigten och belättna miner, de vanliga verkningarne af en god måltid och ädelt vin.

Efter måltiden anställdes lekar af de unga. Alla togo i en ring, och en tärna stälde sig midt i ringen med förbundna ögon. Under det att de öfriga gingo omkring, skulle hon sätta en krans på hufvudet för någon af ungersvennerna, och denne skulle blifva hennes riddare för aftonen. Magdil blef naturligtvis den första, som på detta sätt skulle utvälja sin kavaljer.

Stolts Karin, hon gångar i villande mark
 Hon mände sin fästeman söka;
 Då kommer herr Peder, så ädel och stark,
 Hvad kan hennes glädje föröka?

»Och käre herr Peder, I riddare bälld,
 Min krans jag åt eder vill gifva,
 Och slår jag er någonsin utur min håg,
 Må skogens vilddjur mig rifva.»

Under denna sång nalkades Magdil ringen.

Säkert önskade mer än en ungersven att blifva hr Peder, ty Magdil var den fagraste och ståtligaste af alla tärnorna.

Bland dem, som deltog i leken, var äfven den tyske borgmästaren, Michel Rogge. Kerstin vände sig mot honom och hade redan fattat tag i honom för att lemna honom kransen. Han kastade en stolt och triumferande blick kring sig och böjde sig litet för att hon lättare skulle kunna sätta kransen på hans hufvud. Men då vände sig Magdil om, begagnande sig af en vanlig fint, och gick bort till den motsatta sidan af ringen, der hon hastigt utvalde sin riddare. Det var Magnus Tynesson, som slumpen gjorde till den lycklige hr Peder. Rogges kinder glödde af harm; och han betraktade med hätska blickar det vackra, ståtliga paret, men han var van att förstå sig, och hans ansigte återtog genast sitt vanliga lugna, smilande uttryck.

Magdil rodnade som en ros, när bindeln togs bort från hennes ögon, och hon fick syn på sin utkorade riddare, hvilken stod der med kransen på sitt hufvud och med hänryckta blickar betraktade sin sköna dam. Han fattade med ridderlig artighet hennes hand och förde henne ett par slag kring i ringen, under det att de öfriga fortforo att sjunga.

— Efter I nu valt mig till eder riddare, jungfru Magdil, så torden I ock tillåta mig bära edra färger — yttrade Magnus, då de trädde ut ur ringen. Han såg på den lilla handsken, som han nyss öfverlemnad åt henne, men troligen ansåg han det vara allt för förmätet att bedja om den. Magdil märkte hans blick och räckte honom småleende handsken.

— Må denna påminna eder om edra plikter såsom riddare, Magnus Tynesson! — yttrade hon skålmskt.

En annan tärna hade nu gått in i ringen och utvalt sin riddare och detta upprepades på samma sätt af alla de öfriga.

När leken var slut, nalkades Michel Rogge Magnus och drog honom med sig in i en fönstersmyg.

— Var på eder vakt, junker — yttrade han med låg röst! — Det torde finnas personer här, som hållre skulle vilja se den der lilla handsken under eget bälte än under edert.

— Vid mitt goda svärd, jag skulle ej vilja råda någon att söka taga den ifrån mig.

— Icke så häftigt, min unge vän! I torden bäst kunna tjena både eder sjelf och jungfru Magdil med att lägga litet mera köld i blicken och allvar i talet isynnerhet i den ädla jungfruns sällskap. Då schakalen är på jagt, är det ej rådligt för hunden att gå honom i vägen!

— Men, hvem är då schakalen, ädle herre?

— Det kan jag ej säga eder; men lägg mitt råd på minnet och var öfvertygad, att jag menar väl såväl med er — som med jungfru Magdil. — Han klappade ynglingen på axeln och aflägsnade sig.

Magnus stod qvar grubblande öfver det underliga råd, den förnäme herren gifvit honom. Vore

det då så farligt här på landet att skänka sin hyllning åt en tärna och att under en lek blifva förklarad för hennes riddare. Guds död! Han ville se den, som vågade förevita den ädla jungfrun hennes handling. Men kanske hon vore trolofvad. Vid den tanken upphörde nästan hans hjerta att klappa. Den tjusande tärnan hade vid första åsynen fånglat honom liksom med trollmakt. Han hade i henne återfunnit sina drömmars ideal, den äkta nordiska ungmön, skön, blyg och oskyldig. För henne skulle han bryta sin lans eller för ingen; för henne skulle han segra eller dö.

Dessa hastigt uppflammande böjelser vöro be-tecknande för medeltiden. Blodet rann i raskare fart hos våra ridderlige förfäder än hos oss. Man var ej van att lägga band på sina känslor eller att kufva dem med förståndets språk och därför växte de snart till en lidelsefull höjd.

Magnus blef snart störd i sina tankar, men under den återstående delen af aftonen var han dyster och allvarlig. Borgmästarens ord ljödo jämt i hans öron och betogo honom all hans glädje och munterhet. Han såg sig spejande omkring, men ingenstädes upptäckte han någon, mot hvilken han kunde vända sina misstankar. Då kom han att rikta sina blickar på konung Birger och såg denne ifrigt skämtande med några unga flickor, bland hvilka han äfven märkte Magdil. Han tyckte sig finna en ovanlig eld i konungens blick, hvar gång den fästes på Magdil, och Michel Rogges ord syntes fruktansvärdt klara för honom. Han blef blek som döden vid den synen.

— A, skulle konung Birger vara schakalen, ve då både jungfru Magdil och mig! — mumlade han tillintetgjord.

Han kunde ej längre uthärda att stanna inne, utan aflägsnade sig obemärkt ur salen och skyndade ut på torget. Han vandrade med hastiga steg förbi fransiskanernas sköna tempel, den heliga Sankt Katarina, men han egnade icke en enda blick åt den ståtliga, majestätiska byggnaden. Han skyndade vidare ned åt staden, förirrande sig i de krokiga, villsamma gatorna.

TREDJE KAPITLET.

Öfverfallet i Lybska gränd.

S Visby finnas ännu i namn på gator och gränder minnen från den tid, då väl mer än halfva antalet af den stora handelsstadens köpmän och handverkare voro utländingar. Tyskarne voro de talrikaste. Vi hafva af det föregående sett, att en af de tvänne borgmästarne var en tysk. I Visby stads lag var det äfven stadgadt om rådsherrarne, att desse skulle vara «sex och trettio män af bägge tungomålen», således aderton svenskar och aderton tyskar. Tyskarne voro i allt likställda med de infödde stadsborna; de hade till och med sitt eget sigill och vapen med fem liljor, då Visby stads sigill deremot bestod af gumsen med fanan.

Förutom tyskar fans ett stort antal af nederländare, ryssar, lifländare och ester m. fl., och de fleste af dessa nationer hade sina egna gator och tempel. Sålunda var den nuvarande domkyrkan, Sankt Maria, tyskarnes helgedom, Sankt Jakob lifländarnes, »ryska

kyrkan» ryssarnes och Sankt Gertrud nederländarnes. Att medlemmar af en nation företrädesvis samlade sig vid en och samma gata, åt hvilken de då gäfvonamn, derom bära ännu i dag namnen Novgorodsgränd, Lybska gränd m. fl. vitnesbörd.

Då Rasmus Gute lemnade Späcksrums skyndade han Mellangatan framåt. Der Lybska gränd korsar Mellangatan, dröjde han en stund, liksom villrådig, hvart han skulle begifva sig, men snart gick han in i gränden, der han stannade framför en liten svartmålad port. Han bultade tre slag på denna. Om en stund hördes inne på gården steg af slamrande trätofflor, en nyckel vreds omkring, och porten öppnades för den väntande.

— Är det någon kommen ännu, Hindrik? — frågade han den person, som öppnat för honom, en liten, välfödd gubbe med ett rörligt ansigte, tunt, stripigt hår och små, spelande ögon.

— Nej, ännu är ingen kommen, — svarade denne på svennens fråga. — Det töfvar väl dock ej länge, innan de komma, ty de raske gossarne lära väl ej ha blifvit inbjudne till borgmästar Peders gästabad, gissar jag. De säga, att många förnämeherrar och damer i qväll dricka konung Birgers skål i hr Peders gästabadssal.

Det sista yttrade han med ett listigt uttryck i sina små, bruna ögon, hvilket visade, att det låg någon djupare betydelse under hans ord.

De hade under gubbens yttrande gått öfver en smal, stenlagd gårdsplan och inträdde nu i ett lågt korsvirkshus, hvars förfallna utseende och små fönstergluggar utvisade dess ålder. Stugan, i hvilken de inträdde, var dock ganska snygg och rymlig med målade takbjelkar och släthyflade bänkar kring väg-

garne. På en hylla vid ena väggen stod en samling af muggar och stop, hvilka utvisade den rörelse, som mäster Hindrik bedref.

— Den skålen må du gerna dricka — svarade Rasmus Gute på sin värds yttrande. Konung Birger tyckes mig vara en ståtlig man, och det kan ej skada de höge herrarne att något böja sina stolta nackar.

— Hm, jasnå! Kunde allt hända, att de få böja dem litet djupare än dem lyster. Såg I konungen på nära håll, Rasmus Gute?

— Jag såg honom så tydligt, som jag nu ser ditt eget lurande ansigte, gubbe, — svarade svennen, i det han tömde en mugg öl, som den gamle satt fram åt honom. Men hvad är det nu för fördömda historier, som dina långa öron uppsnappat? Du vet gubbe, att det kan kosta hufvudet att tala förklenande om sin konung.

— Ären I från förståndet! utbrast den gamle mannen hastigt och med tydlig oro. Har jag talat illa om vår nådige herre? Gud bevare mig derifrån, liksom jag önskar, att han mildeligen täcktes beskydda hans nåd konungen från allt ondt! Jag menade bara, att han är en sträng, men rättvis herre.

— En käring är han, och rättvis har han aldrig varit. Eller tycken I han var rättvis, när han släpade sin trogne marsk Tyrgils Knutsson, som den värste missdådare genom Stockholms gator, och sedan högg hufvudet af honom, liksom hade han varit den största bof.

Den länge svennen tycktes finna ett nöje i att gäckas med sin värd, men likväl var han så försigtig, att han talade med lågmäld, hviskande

röst för att vara säker, att hans ord ej skulle nå andra öron än dem, för hvilka de voro ämnade.

Nu kände sig den lille baksluge gubben åter på fast mark.

— Akta Eder, stolte sven! Det kan kosta hufvudet att tala förklenande om sin konung. Det är icke säkert, att det, som går in genom mitt ena öra, går ut genom det andra, och det skulle dock vara synd om en så vacker sven att få gå utan hufvud i den här världen.

— Dessförinnan torde din egen hufvudknopp hafva lemnat sin plats — svarade Rasmus, i det han gaf gubben ett slag på axeln, som kom denne att vackla på fötterna. — Men nu nog härom. Vet en I hvad den bonden heter, som har sitt kvarter här nästintill hos mästern Didrik?

— Mätte väl det. Han heter Häglef och är från Angelbos i Lärbro. Det är en mäktig man, skall jag säga Eder, junker Rasmus, och en bra karl är det också, därför vill jag sätta min ära i pant.

— På den panten lärer bondens rykte stå sig slätt. Jag säger, jag, att det är en uppblåst högfärdig bonde, som ej skulle må illa af att få sin gråa vadmalsjacka genompiskad af ett par ärliga näfvar. Gån I in på min åsigt, gamle Hindrik, eller behöfven I kanske något att lösa eder pant ut med?

Han tog upp några örtugar ur en liten läderväska, som hängde vid ett bälte kring lifvet och kastade dem föraktligt på bordet. Gubben var ej sen att gripa dem.

— Hvad begären I då af mig? Gamla vänner och gamla vägar svika icke gerna, det veten I, och kan jag göra Eder en tjänst, så gör jag det gerna, — yttrade han smilande.

— Jag begär blott, att du håller din port och stuga öppen för mig och mina kamrater hela natten. Jag skulle tro, att du fått hederliga grindpenningar, gamle räf.

Gubben låtsade icke höra det smickrande tillmälet, eller också fäste han ingen vikt dervid.

— Den tjesten kan jag gerna göra Eder, men kom ihåg, intet buller, så att I stören grannarnes nattro. För öfrigt fån I sköta Eder sjelfva, ty jag går tidigt och lägger mig, och som jag är mycket trött, kommer jag att sofva som en stock hela natten. — Han drog munnen till ett bredt löje och sände sin gäst ett menande ögonkast under de buskiga ögonbrynen.

— Deri gör du rätt, gamle Hindrik, och akta dig för drömmar, ty dessa äro ofta obehagliga.

Nu hördes någon bulsa ute på porten. Gubben gick ut för att öppna och kom in igen, åtföljd af någre unge män. De voro liksom Rasmus handelsvenner, och att de icke voro i tienst hos några fattige småhandlanden, derom vittnade de dyrbara dräkter, i hvilka de voro utstyrda.

Gubben satt fram öl och mjöd på ett hvitmåladt träbord och gick derpå in i en liten kammare, som låg vägg om vägg med stugan.

— Synd om den stackars bonden, — mumlade han för sig sjelf, i det att han kastade sig påklädd på sängen, — men hvar och en är sig sjelf närmast, och med de frikostige svennerna kan jag ej stöta mig.

Ute i stugan hade emellertid hans dryckesvaror en strykande åtgång. Man var törstig den tiden lika väl som nu, och om man då icke såg så många berusade, som i våra dagar, så kom detta sig deraf,

att dryckerna icke voro så rusgifvande, och ingalunda deraf, att man var mera återhållsam och måttlig.

— Fick du spåra upp villebrådet, Rasmus, frågade en af svennerna, sedan man slagit sig ned vid bordet framför de fyllda stopen. — Det var mig en fördömd karl att ha starka armar, den der bonden. Han gaf mig en puff för bröstet, när han gick sin väg, så jag hardt när mistat anden. Men vid vår helige skyddspatron, han skall få betala mig den leken. Eller hvad säger du, Rasmus? — tillade han, i det han kastade en litet elak blick på kamraten.

— Jag säger, — yttrade denne, i det han slog näfven i bordet, så att det gaf eko i rummet, — att Häglef Angelbos innan sol gått upp ur skog dyrt skall få böta för sitt öfvermod. Det svär jag vid min döda moders ben. — Ögonen lågade af vild hämdlystnad vid minnet af den skymfliga aga, han i så många vitnens närvaro erhållit. — Viljen I hjälpa mig att hämnas, kamrater? — frågade han, sedan han något lugnat sig.

Det ville de gerna. Äfven utan någon anledning skulle de med nöje hjälpt till att kringklappa en af de hatade landtborna, och desto beredvilligare voro de nu att göra det, som den oförfärademannen i Rasmus person kränkt hela deras skrå.

— Så hören då min plan, — började denne. — Det skulle vara en lätt sak att sticka ned den förmätne bonden, men det vill jag likväl ej. Det skulle för öfrigt vara ett allt för lindrigt straff. Nej, först råhacka honom som ett stycke oxkött och sedan ge honom en eller annan liten skråma, som för alltid skall fångsla hans lättrörliga arm. Å! Det skall kännas skönt, att se den hunden vrída sig som en mask vid mina fötter.

De andre nästan ryste för den hemska eld, som lågade i kamratens blickar.

— Jo, sen I, -- fortfor denne — jag har fått reda på, att han har sitt herberge här näst intill hos Didrik guldsmed. Nu sitter han hos kyrkherren i Sankt Olof och smakar på dennes vin och kirsedrank. När han vänder åter derifrån, passa vi på honom i den här trånga, mörka gränden, sätta en kaffe i munnen på honom och släpa in honom här i fader Hindriks stuga. Det kommer att gå så tyst och stilla, att ingen människa kan ana oråd. Men ett dugtigt gästbud skall det blifva, det vill jag sätta min eviga själ i pant på, och om hans egen mor i morgon kan känna igen sin stormodige son, vill jag aldrig mer sätta min fot inom Visby stads murar.

Man öfverenskom, att en af sällskapet jämt skulle stå på vakt ute vid porten för att i tid underrätta de öfriga om det olyckliga offrets annalkande, och sedan detta beslut blifvit satt i verket, fortforo de öfrige att i alls köns lugn skämta och dricka.

Emellertid satt föremålet för de hätske merkurisönernas svarta planer lugnt samtalande med sin gamle vän, den vördige kyrkherren. De båda männen hade så mycket att språka om, att det redan var långt lidet på natten, då Häglef tog afsked för att bege sig till sitt herberge.

— Varen på eder vakt! — yttrade den andlige herren vid afskedet. — De öfvermodige ynglingarne torde icke hafva glömt den upptuktelse, I gifvit dem, och hafva måhända i sinnet att gifva Eder betaldt för den lärospånen. Viljen I, så kan en af mina huskarlar få följa Eder.

— Stor tack för eder välmening — svarade bonden leende. — Jag behöfver ingen annan ledsa-

gare än mitt goda svärd. För öfrigt fruktar jag intet försåt, ty så lömska vill jag dock ej tro, att de hetlefrade ungersvennerna äro.

Han tog farväl af sin välmenande och godhjer-tade värd, som artigt följt honom ut på torget, och aflägnade sig med långsamma steg.

Det var en af dessa nätter, då stjernorna, efter att en stund hafva kastat hela sitt rika skimmer ned öfver jorden, plötsligt försvinna såsom genom ett trollslag bakom en mörk slöja af moln och dimma. Ingen gatlykta ledde då vandrarens fjät, när han vände hemåt efter att med några vänner ha pratat bort en afton. Man trefvade sig framåt så godt man kunde genom de krokiga gatorna, ibland vägledt af en liten handlykta eller af skenet från något bod-fönster, om det nämligen var så tidigt, att handels-bodarne ännu voro öppna. Vanligen stängdes dock dessa vid mörkrets inbrott. Ibland snafvade man öfver en trappa, som någon mäktig och rik borgare egenmäktigt lagt långt ut i gatan, mera tänkande på egen bekvämlighet än andras; ibland åter törnade man mot någon enslig vandrare och undfägnades då vanligen med något mustigt tillmäle.

Men när månen kastade sitt rika skimmer ned mellan husraderna och öfver de vigda tempelmurarne, och den stolta hansestaden låg der skimrande och glänsande i allvarlig prakt och ståt under det varma ljusflödet, då var en promenad genom Visby gator ej längre dyster och otreflig, ehuru den äfven då mån-gen gång kunde vara äfventyrlig nog under de dunk-la hvalfven och i de trånga gränderna.

Då Häglef trädde ut på torget, sken månen klart och stjernorna visade sitt tindrande sken, men han hade ej hunnit långt, innan de lysande himla-

blossen släcktes af mörka moln. Likväl var det ännu så ljust, att han med lätthet kunde taga sig fram. Han gick långsamt med händerna på ryggen och tycktes försjunken i djupa tankar. Tornklockorna förkunnade, den ena efter den andra, att midnattstimmern var inne. När det sista klockslaget förtonat, blef allt tyst och ödsligt. Blott en och annan hund, som hördes skälla långt borta i staden, störde tystnaden.

Den modige, kraftige mannen började nästan känna sig orolig i denna djupa stillhet och detta försåtliga mörker, och då han trädde in i den smala, dystra »Lybska gränd» lade han handen på svärdfästet, drivven af en oemotståndlig och oförklarlig känsla af fara. Han sökte med blicken genomforsa det djupa mörkret invid husväggarne, men det var fåfängt. Försåtet kunde här lura öfverallt, utan att han skulle vara i stånd att upptäcka det. Han skyndade framåt med hastiga steg. Då han kommit midt för gubben Hindriks port, tyckte han sig höra ett sakta prasslande ljud. Han vände sig om för att undersöka, hvarifrån det härledde sig, men fattades i detsamma bakifrån af två kraftiga armar. Oaktadt sin styrka kunde han ej befria sig från den kraftiga omfamningen. Han ville ropa på hjälp, men ljudet qväfdes hastigt af en kaffe, som stoppades i munnen på honom. Ett rep bands om hans händer och armar, och sålunda fångslad stöttes han in genom porten.

Alltsammans hade gått så fort, att äfven om någon hört den öfverfallnes rop, man likväl icke skulle hafva hunnit till hans hjälp.

Man förde bonden in i stugan, der en liten lykta spridde ett svagt och flämtande sken.

— Här vilja vi betala eder våra läropengar, nådige herre, — yttrade Rasmus Gute, i det han hånande bugade sig för den hårdt fängslade mannen. Jag är aldrig otacksam, och det har därför gått mig rätt hårdt till sinnes, att jag icke genast fick betala min skuld till eder. Men nu skall jag ha all möda ospard att gifva eder fullgodt mynt igen, var förvissad derom.

En demonisk fröjd lyste fram ur hvarje drag i hans ansigte. Det var tigern, som leker med sitt byte, innan han söndersliter det.

Han tog fram ut ur en liten låda ett rep, hvars nedre ända var klufvet i flere delar, hvar och en försedd med uddhvassa jernspetsar. Det var ett af dessa gissel, med hvilka ångerfulle botgörare plägade söndersarga sina kroppar för att vinna förlåtelse för sina synder. Skött af en kraftfull hand var det ett fruktansvärdt pinoredskap, och ännu fruktansvärdare blef det, när denna hand styrdes af ett vildt och hämdgirigt sinne.

Under det Rasmus gjorde det blodiga verktyget i ordning och profvade jernspetsarne mot sin egen hud för att se, om de voro riktigt hvassa, klädde de tjenstaktige kamraterna af det olyckliga offret den tjocka vadmalströjan och västen.

Bonden bleknade något, när han märkte den tortyr, som väntade honom, men ej ett enda drag i hans ansigte förrådde fruktan eller rädsla.

— Nu månde vi börja leken! — utropade den vilde svennen, då allt var i ordning. — Mig lyster se, om icke den skall kufva ditt stormodiga sinne något, förmätne jordträl.

Man ryckte omkull fången öfver en bänk. Som hans händer voro hårdt bundna, kunde han ej göra

något motstånd, och det var därför ej svårt för sven-
nerna att hålla honom fast.

Rasmus var naturligtvis sjelfskrifven till bödel.
Hela hans kraftiga gestalt darrade af vild hämdlyst-
nad, och hans hand knöt sig så fast om repet, att
ådrorna svälde blåa och höga. Han svängde gisslet
öfver sitt hufvud för att låta det med så mycken
större styrka falla ned på den olyckliges blottade
rygg. Den oförfärade bonden skulle i sanning dyrt
få plikta för sin djerfhet.

Då skakade ett kraftigt slag på dörren hela det
lilla huset och kom Rasmus hand att sjunka till sidan.

— Vid alla afgrundsandar, vi äro förrådde! —
utropade han, skummande af vrede. — Släck den
fördömda lyktan! Den har förrådt vårt företag.

En annan häftigare stöt på dörren kom den bräck-
liga rigeln att springa sönder, och med draget svärd
störtade en person in i rummet.

— Vid mitt ärliga sköldemärke, I skolen med
edert blod få plikta för edert skändliga dåd, lömske
nidingar, — dundrade denne med af vrede darran-
de stämma.

Men hans förbittring efterträddes genast af för-
våning och bestörtning. Ett djupt mörker herska-
de nämligen i rummet och gjorde det omöjligt för
honom att urskilja någon af de innevarande. Intet
ljud eller buller tillkännagaf häller, att någon person
fans i rummet, och mannen drog sig därför ett par
steg tillbaka, fruktande försåt.

Då fattade någon i hans bälte, och vid den ljus-
ning, som föll in genom dörren, kunde han se, att
det var den öfverfallne. Ett enda snitt af svärdet
var nog att sönderskära fångens band, hvarefter den-
ne sjelf befriade sig från kafeln.

— Hafven redeliga tack för eder raska handling, ädle junker! yttrade han och tryckte hjertligt sin räddares hand. — Häglef Angelbos glömmet icke en gjord tjänst, och trängen I någon gång till vännehjelp, så vill jag stå eder till tjänst med svärd och hand.

— I ären mig ingen tack skyldig. Jag har blott gjort det hvarje redlig man i mitt ställe skulle hafva gjort. Men hvar äro då edra fiender? Mitt arbete är blott till hälften utträttadt, så länge jag icke straffat de usle nidingarne med mitt goda svärd.

— De hafva begagnat sig af någon lönngång och försvunnit. Det bätar oss föga att förfölja de fege bofvarne, och är det derför mitt råd, att vi så fort som möjligt aflägsna oss härifrån, att de ej lägga något bakhåll för oss.

Han hade, under det han talade, tagit på sig kläderna, som man rifvit af honom, och slog nu eld och tände lyktan. Nu först kunde han få betrakta sin räddare. Det var en högväxt, vacker yngling med fasta, välbildade lemmar och öppna, manliga anletsdrag. Riddarkedjan och de gyllene sporrarne skulle icke illa hafva anstått den ståtliga gestalten, den anmärkningen gjorde Häglef Angelbos tyst för sig sjelf.

— Och nu torden I vara god och nämna mig edert namn, ädle junker. Senare glömmes känd vän än okänd.

— Magnus Tynesson är mitt namn och konung Birger Magnusson är min herre och husbonde. — Men ts! — afbröt han sig. — Jag tyckte mig höra något underligt ljud här bredvid.

Han lyste med lyktan omkring sig och fick dervid syn på den dörr, som ledde in till gubben Hin-

driks rum. Han stötte upp dörren och trädde in i det lilla rummet. Gubben Hindrik tycktes ligga försänkt i djup sömn, och det var troligen hans hårda, jämna andetag, som väckt den unge väpnarens uppmärksamhet.

— Öppna dina ögon, gubbe, eller skall jag veta att skaka sömnen ur kroppen på dig!

Gubben for förskräckt och yrvaken upp och stirrade förvånad på de båda männen.

— Hvad står på? Hvarför stören I en fattig, fredlig man i hans goda sömn, ädle herrar?

— Är det du, som är egare till denna röfvar-kula, skall du stå oss till svars för det skändliga dåd, man nyss stod i begrepp att begå här.

— I talen i gåtor för mig, stränge herre. Mitt hus en röfvarékula! Har alltid varit en laglydig och trogen medborgare. Och skändliga dåd! Om sådana vet jag lika litet som det nyfödda barnet. Hafva arge bofvar brutit sig in i huset, så kunnen I väl icke ställa mig till svars därför, menar jag.

— Din uppsyn borgar icke för dina ord. Bekänn kort, eller skall jag lära dig, att sanningskärlek är en skön dygd hos en menniska.

Den uppretade ynglingen lade sin hand så tungt på gubbens axel, att denne sjönk tillbaka ned i bädden.

— Låt mannen vara, junker Magnus! Jag känner den gamle inpiskade skälmen och vet, att hans hus är ett stamhåll för de lömske skälmarne, men mot en gammal, försvarslös gubbe lyfter jag ej min arm. Akta dig dock, gamle Hindrik, — tillade han, vänd till gubben, — att dina många snedsprång ej till slut bringa dig ofärd! Falskhet slår sin egen herre på nacken.

De båda männen lemnade rummet. Då de kommo

ut på gatan, bad Hägief ynglingen berätta, huru han kunnat komma honom till hjälp, hvilket denne äfven i få ord gjorde.

Han hade utan mål ströfvat omkring i staden. Slumpen hade fört honom till Lybska gränd, och här hade han på kort afstånd hört ett halfqväfdt nödrop och sett några mörka skuggor försvinna genom en portgång. Han hade ej länge betänkt sig utan klättrat öfver muren och smugit sig fram till huset, genom hvars ena fönsterglugg han följt tilldragelserna derinne.

— Och är det mig hjerteligen kärt, att jag kunnat vara en så redlig man till någon tienst; — slöt han sin berättelse.

Bonden tackade ännu en gång, upprepar sitt löfte om återtienst, och de båda männen skildes med ett trofast handslag från hvarandra.

FJERDE KAPITLET.

Bedjerskan i Sankt Katarina.

Den 18 Maj, som öfverallt i Sverige under den katolska tiden firades till konung Erik den heliges ära, hade ingått.

I Visby var det lifligare än någonsin, ty allmogen från de närliggande socknarne hade i stor myckenhet strömmat in till staden, dels för att fira Ersmessan, dels ock för att få se en skynt af landets herre och konung.

I stadens tempel höllos messor. Från de resli-

ga tornspirorna strömmade klockornas toner mäktiga och manande ut öfver de idoga invånarnes boningar, och inom de vigda tempelmurarne skallade korsången fulltonig och högtidligt gripande. Munkar, korgossar och prester i dyrbara skrudar tågade under högtidlig sång fram genom gatorna, bärande vigda ljus, relikier och helgonbilder, och skaror af fromma, andäktiga människor strömmade öfverallt till och från helgedomarne.

Vid mörkrets inbrott tändes i templens dunkla hvalf talrika växljus. Genom de höga fönstren med sina finslipade, smärta poster och bågar strömmade det rika ljusflödet ut, brytande sig i sällsamma skiftningar genom de rikt färgade rutorna och inbjudande den förbigående till en stilla andaktsstund vid de vigda altarrunderna. Men inne i templen bildades af de många pelarne och arkaderna sällsamt fantastiska dagrar och skuggor, väl egnade att befästa de känslor af helig andakt och vördnad, med hvilka den besökande inträdde i dessa fridens tysta, majestätiska boningar.

Öfver stora torget skyndade en qvinna med lätta och spänstiga steg bort mot Sankt Katarina, gråbrödrumunkarnes kyrka. En tät slöja dolde hennes anletsdrag, och hennes höga smärta gestalt var insvept i en vid kappa.

Skynningen hade nu inträdt; människorna hade dragit sig tillbaka till sina hem, och i den sköna, härliga kyrkan befunno sig blott ett par personer. Qvinnan gick sakta fram mellan pelarraderna, till hufvudaltaret, der hon sjönk ned vid altarrunden. Hon hade nu dragit slöjan från sitt ansigte, och vid det rika ljusskenet igenkände man Magdil Pedersdotters ädla och sköna drag.

Länge låg den fromma ungmön försänkt i bön, men slutligen väcktes hon ur sin tysta andaktsöfning af en dyster, entonig sång, som närmade sig. Det var klosterbröderna, som kommo för att i kyrkan hålla några själamessor och vigilier.

Magdil steg upp, drog åter slöjan för sitt ansigte och skyndade ut ur kyrkan utan att märka, att en man, som strax bredvid altaret stått dold i den djupa skuggan af en pelare, följde efter henne. Mannen hade snart hunnit fatt henne.

— God afton, fromma jungfru! — helsade han.

Magdil vände sig hastigt om.

— A, är det I, borgmästar Rogge! I kommen så tyst och smygande, att I gjorden mig helt förskräckt

— Har jag skrämt eder, så har det skett utan afsigt, och jag beder eder ödmjukligen om tillgift därför. Eljes var min mening att erbjuda eder mitt sällskap, ty det höfves ej en ung, vacker tärna att denna tid på dagen vandra ensam genom gatorna.

— Stor tack för eder välmening, herr Michel, men bättre kunnen I använda edertid. Den här vägen mellan templet och vårt hem brukar jag gå nästan hvarje qväll, och ännu har det icke händt, att någon ofredat mig.

Hon påskyndade sina steg. Troligen var den höge herrens sällskap henne icke synnerligen välkommet. Men denne fäste intet afseende vid hennes ord.

— Huru behagar den höge gästen eder, stolts jungfru? frågade han efter att en stund hafva vandrat tyst vid hennes sida.

— Jag har ännu föga lärt att känna honom, men han tyckes mig sådan, som jag alltid föreställt mig en konung, hög, stolt, skön och ädel.

— Konung Birger skulle sannerligen känna sig smickrad, om han hörde edert tal, jungfru Magdil, ty, vid min riddarära, skönare läppar hafva ännu aldrig sjungit hans lof. Men hans nåd konungen är väl icke den ende, som lyckats fånga edra blickar — tillade han i en munter, skämtande ton. — I hans följe finnas många ståtliga män, väl värde en ung, fager tärnas uppmärksamhet. Hvad tycken I till exempel om eder riddare se'n gårdagen, den hurtige junker Magnus Tynesson?

Han hade sina blickar fästa på henne, men mörkret och slöjan dölde fullkomligt hennes anletsdrag. Den djupaste rodnad skulle hafva kunnat lägga sig på hennes kind, utan att hennes följeslagares skarpa, spanande blick förmått upptäcka den. Det var kanske lyckligt för den blyga ungmön.

— Det är en yngling, hvilken jag tror snart skall göra sig värdig riddarslaget, — yttrade hon med lugn stämma.

— Det är också min åsigt. Skada blott, att han redan skall vara trolofvad, ty annars kunde väl någon af våra unga tärnor förmå den raske väpnaren att slå sig ned i vårt samhälle. Erfarenheten har lärt oss att skatta högt tappre och stridsduglige män.

Nu skulle Michel Rogge hafva gifvit mycket, om han ett enda ögonblick fått betrakta sin följeslagarinnas ansigte, men för sent fann han, att han valt en olämplig stund för sitt meddelande. Ingenting blef vidare yttradt, ty man hade hunnit fram till borgmästar Peders hus. Magdil tackade kallt och afmätt den artige och tjenstaktige borgmästaren för hans besvär, och denne aflägsnade sig nedåt gatan efter att med en djup bugning hafva tagit afsked.

Han hade ej hunnit långt, innan han hejdades af en person, klädd i en lång, mörk pyttarkappa. Oaktadt mörkret igenkände borgmästaren genast konungens mäktige gunstling, Johan Brunke. De båda herrarne vaxlade några artighetsbetygelser, hvar efter de tillsammans fortsatte sin väg nedåt staden, hela tiden halfhögt samtalande med hvarandra.

Emellertid gick Magdil upp för den smala vindeltrappa, som ledde genom de många våningarne, och inträdde i det rum, der vi först gjort hennes bekantskap.

Inredningen i detta rum var praktfull och lysande, men skulle näppeligen hafva tillfredsställt nutidens fordringar på bekvämlighet. De alnstjocka väggarne voro behängda med dyrbara, virkade tapeter, golfvet var betäckt med rött tyg, och de väggfasta sofforna med sina stora, fyrkantiga dynor voro öfverdragna med brabantiskt kläde. På ena väggen hängde ett krusifix af silfver, och derunder stod en hög, svartklädd bönepall, hvilkens nötta tyg vittnade om egarinnans gudsfruktan. Dyrbara smycken och prydnader, kringkastade här och der i rummet, röjde dock, att hon oaktadt sin fromhet ej var alldeles fri från qvinnokönets vanliga fel, fåfänga och behagsjuka.

Då Magdil trädde in i rummet, var hennes trogna kammartärna, Kerstin, sysselsatt att tända upp eld i den rymliga, rikt bildprydda spiseln. Det var visserligen långt lidet på våren, men i de höga stenhusen med sina alnstjocka väggar och sina små fönsteröppningar, genom hvilka de värmande solstrålarne blott sparsamt insläptes, var det ännu ganska kyligt och den trefliga aftonbrasan behöfdes därför ganska väl.

Kerstin hjälpte sin matmoder af med kappan och sköt derefter en hög, stoppad pall fram till elden åt henne.

— Bevare mig väl! I ären så blek om kind, kära jungfru Magdil, som om I buren på någon hjertesorg -- yttrade tärnan, i det hon med oroliga blickar betraktade sin älskade husmoder. — Den heliga jungfrun och alla Guds helgon bevare eder från att falla i sjukdom. I borden lyda mitt råd och icke gå till den kalla kyrkan och lägga eder ner der på det kalla stengolffvet. Det kan aldrig vara nyttigt för eder helsa. Men jag skall bedja den heliga Guds moder bevara eder och offra två stora vaxljus åt hennes altare i Sankt Maria, och hon skall nog höra min bön, om icke för min, så för eder skull. Jag skulle ej kunna uthärda att se min fagra blomstrande ros blek och vissnad på sjuklägret.

Hon fattade Magdils händer och tryckte en kyss på dem.

— Du gör dig alltid så många onödiga bekymmer, kära vän, yttrade den unga flickan med ett matt leende. — Jag blef skrämmd, när jag gick från kyrkan, och det lär vara hela orsaken till min bleka hy.

— Ja, hvarför skolen I också gå ensam så här sent? Tagen I icke mig med nästa gång, I gå ut, så följer jag eder ändå. Jag är alltid så orolig, då I ären ensam ute sent om kvällarne.

— Du är barnslig, Kerstin, med dina många farhågor.

— Ja, det sägen I det, jungfru Magdil, men jag vet, jag, att många elaka människor ströfva omkring på gatorna och bedrifva mörksens gerningar. Senast denna natt har en fredlig danneman blifvit öfverfallen af någre arge bofvar, och kunnen I tänka eder, stolts jungfru, att de omensklige skurkarne ämnade söndersarga den stackars olycklige mannens kropp

med ett gissel. Blodet rätt stelnar i mina ådror, när jag tänker derpå.

— Och huru gick det med den olycklige bonden? — frågade Magdil. — Hon stirrade in i elden och tycktes ej mycket intressera sig för tärnans berättelse.

— I sista ögonblicket blef han räddad af en ung, rask väpnare, och kunnen I gissa, hvem den väpnaren var?

— Hvad bekymrar jag mig om konungens väpnare. Andra gåtor får du göra, om du vill, jag skall lösa dem. — Blicken och anletsdragen förrådade dock, att tärnan lyckats väcka hennes slumrande intresse.

— Nå, då nämner jag väl ej häller hans namn, efter som det ej roar eder att veta det. — Det låg ett så skämskt uttryck i hennes svarta, spelande ögon, då hon fäste dem på Magdil, att denna rodnande slog ned de långa ögonfransarne.

— Du är odräglig, Kerstin, med din hemlighetsfulla förbehållsamhet. Inte bekymrar jag mig om dina historier, men då du börjar någon utan att jag begär det, kan du icke sluta den utan att jag ber dig derom.

— Det kan jag visst det, kära jungfru Magdil, men då det ej gör eder något nöje, vet jag icke hvad det skall tjena till. Jag trodde likväl det skulle roa eder att få höra, det den unge, ståtliga väpnaren, som i går qväll var eder riddare, är en så rask och tapper junker.

— Var det då han, som räddade bonden? — frågade Magdil hastigt, och hennes lifliga röst och högt flammande kinder röjde tillräckligt, att Kerstins

tro, när allt kom omkring, likväl icke skulle komma på skam.

— Jo, det skall ha varit Magnus Tynesson, som kommit den öfverfallne till hjälp. Han lär ensam ha slagit de usle blodsmännen på flykten. Så förtäljde åtminstone Erik för mig, och I veten att man kan lita på den präktige gossens ord.

Magdil satt tyst.

— Men prisen I då icke den ädle junkerns raska handling! — utbrast den lifliga tärnan både förvånad och harmsen. — Han skulle minsann icke så likgiltigt åhört mig, om jag talat om edra dygder och goda handlingar, i fall jag eljes såg rätt igår. Det var en riktig fröjd att se, med hvilka beundrande blickar den ståtliga junkern följde alla edra rörelser, jungfru Magdil. Den dag, jag finge se eder vid hans sida som hans trogna husfru, skulle vara den lyckligaste dagen i hela min lefnad. Skönare par finge man för visst ej skåda i hela kristenheten.

— Tyst Kerstin med detta lättsinniga, fåfänga tal! — yttrade Magdil ovanligt strängt. Rodnaden hade nu försvunnit från hennes kinder och lemnat rum för en djup blekhet. — Är du mig uppriktigt tillgifven, så vidrör du aldrig mer detta ämne. Vore än Magnus Tynesson mig aldrig så kär, så blefve han så visst aldrig min herre och man. Han är redan trolofvad.

Hade Kerstin varit den unge junkerns käraste, skulle hon icke kunna hafva blifvit mera berörd af denna upplysning, än hon nu blef, till den grad hade hon redan satt sig in i den föreställningen att se Magnus Tynesson såsom Magdils riddare för lifstiden.

— Och hvem har lemnat eder den underrättelsen?
— frågade hon efter en stunds tystnad.

— Borgmästar Rogge, — svarade Magdil entonigt.

— Till den mannens hala tunga sätter jag ej mycken lit. Tagen eder till vara för honom, jungfru Magdil! Jag tycker mig jämt se en räfsvans sticka fram ur rocken på honom.

— Du gör Michel Rogge orätt, Kerstin, visserligen äro hans smilande anletsdrag och inställsamma tal motbjudande, men i grund är han dock en god och välmenande man.

Här afbröts deras samtal af en kertilsven, som kom med bud från borgmästar Peder till Magdil, att hon skulle skynda ned och hålla gästerna sällskap.

FEMTE KAPITLET.

Rådslaget. — Utflykten till Bro kyrka.

Uppför trapporna till rådhuset gingo stadens styresmän, den ene efter den andre, allvarlige och myndige. Vigtiga angelägenheter skulle afgöras, hade det blifvit sagdt. Konung Birger skulle sjelf infinna sig vid sammankomsten, till hvilken hela rådet, och ej blott den »sittande» (tjenstgörande) delen af detsamma, hade blifvit kalladt. Förhandlingarne skulle icke såsom ofta brukades ske ute på torget utan inne i den stora rådhusalen, hvilket allt tydde på, att det ej var något vanligt ämne, som skulle afgöras. Också märktes nu på de församlade herrarne, att de med liflig väntan afvaktade konungens ankomst.

Slutligen inträdde han, åtföljd af Johan Brunke och borgmästar Peder.

Konung Birger syntes ovanligt glad och upprymd, och ett leende spelade på hans läppar, under det han uppmärksamt lyssnade till något, som den mäktige gunstlingen hviskade honom i örat. Borgmästar Peder deremot var allvarlig och tankfull.

— Jag har låtit kalla eder tillsammans, I gode herrar af stadens råd, — började konungen med välklingande röst, att med eder rådslå i en sak, som ej mindre angår stadens fromma än min egen nytta. Af ålder har det varit brukligt i Sveriges land, att konungen i hvarje landsända har en borg eller gård, der han vid sina besök kan taga in och dymedels slippa falla invånarne till tunga, och är det därför min begäran till eder, I gode herrar och redlige män, att I i eder stad upplåten åt mig ett stycke land, derpå jag må kunna uppföra mig en boning, värdig denna sköna och stolta stad.

Det uppstod en stunds tystnad efter detta konungens yttrande. Slutligen reste sig borgmästar Peder. Allas blickar riktades på den myndige, oaktadt sin ålder ännu kraftfulle mannen, och man afvaktade med nyfikenhet, huru han skulle besvara konungens tal.

— Ej kan det annat än glädja oss, — yttrade han, och hans stämma lät allvarlig och öfvertygande, — att I, konung Birger, skatten vår stad så högt, att I ansen den värd ett konungsligt palats. Föga gagn kunnen I dock deraf hafva, tyckes det mig, då I så sällan gästen vår ö, och till stadens fromma kan det ej heller lända, att en del af dess mark upptages af en onyttig och värdelös bygnad, och kan jag därför ej gilla edert förslag. Husvill behöfven I dock

icke vara, nådige herre, när så I hälst behagen hedra staden med edert besök, ty så länge gästfrihet ännu trifves i nordisk sal, skall Sveriges konung alltid vara oss en kär och välkommen gäst, hvar så han ej sjelf gör sig till landets fiende.

Ett mörkt moln lägrade sig på konungens panna, och under de sammandragna ögonbrynen glödde blicken sträng och hotande. Ett sådant fritt och oförfäradt språk hade han i sanning icke väntat sig, ehuru väl han fruktat motstånd för sin plan af stadens mäktige och sjelfrådige styresmän. Rådsherrarne tycktes dela den åldrige borgmästarens åsigt, för hvilken de nog förstodo, att djupare skäl lågo till grund, men ingen vågade öppet instämna i hans yttrande.

Då steg den tyske borgmästaren upp från sin plats och tog till orda:

— Föga höfves det mig att klandra min förståndige och erfarne ämbetsbroder, af hvilken jag i många stycken har mycket att lära, men ej kan jag underlåta att nämna, det jag i denna sak hyser en annan mening. Ett skönt och ståtligt konungsligt palats skulle ej misspryda vår stad, och öde och obegagnadt behöfde det ej stå, om eljes hans nåd konungen täcktes medgifva, att en del af detsamma begagnades till stadens ändamål. Så till dömes kunde en börs der inredas, våre köpmän och handelsidkare till mycken bättnad och fromma. Bygnadsplats lärer visserligen vara svår att skaffa, men menar jag, att staden kunde afstå en del af Fiskartorget härför.

Några yttrade sitt bifall. De fleste voro tyste. Konungen talade några ord med Johan Brunke, och hans ansigte ljusnade allt mer och mer, ända till dess all hans vrede tycktes ha dunstat bort.

— Der hafven I talat som en redlig undersåte, Michel Rogge, — yttrade han, och ett muntert leende lekte kring mungiporna. — Eder begäran, att staden må få betjena sig af det tilltänkta huset finner jag skälig, och vill därför gerna villfara den, och hvad bygnadsplats beträffar, så begär jag blott så mycket jord, som kan intagas med ett kalfskinn.

De församlade herrarne stirrade häpne på konungen. Visserligen förstodo de, att han skämtade, men någon grund torde dock hans yttrande hafva. Emellertid smittades de af konungens munterhet; saken syntes dem ej så vigtig, och hälften på skämt, hälften på allvar kom det äskade beslutet till stånd. Sjelfve hr Peder gjorde ej längre något motstånd.

Michel Rogge och Johan Brunke utbytte ett förstulet ögonkast med hvarandra, medan konungen klapade borgmästar Peder på axeln och skämtande yttrade, att ett jordstycke af ett kalfskinns storlek dock vore en ganska måttlig begäran.

— Det kalfskinnet månne blifva mäktä tjänbart, nådige herre, — svarade denne i samma ton.

Senare på dagen red ett lysande följe ut genom Norderport. Stolte, ystre springare, pryddes med brokiga täcken och dyrbara munderingar, gläusande af silfverbeslag, dansade ystert framåt med sina ryttare, höge förnåme herrar i guldstickade lifrockar, sobelbrämde flöjelskappor och vajande fjäderbuskar.

Det var konung Birger, som i sällskap med borgmästare Peder, hans dotter, jungfru Magdil, Michel Rogge, abboten för dominikanerklostret, pater Botulfus, och några andra förnåma Visbybor skulle göra en liten utflykt ut åt landet. Bland hans egne män, som åtföljde honom, märkte man Johan Brunke och Magnus Tynesson.

Visby stad var den tiden icke inskränkt till platsen inom murarne. Stora förstäder sträckte sig långt ut åt landet, befolkade isynnerhet af handtverkare och yrkesiddkare, ty desse fingo ej bo inom murarne med undantag dock af guldsmeder och bagare. Då Valdemar Atterdag 49 år senare härjade landet, uppbrände borgarena sjelfve östra och norra förstäderna för att bättre kunna försvara sig, och dessa hafva sedan den tiden aldrig åter rest sig. Med deras spillror jordades Visby storhet och glans, ty öfver den härjade grunden gick Valdemars stolta segertåg, förande med sig split, söndring och förfall.

Den lilla truppen red långsamt framåt mellan husraderna, men så snart man lemnat stadens gator bakom sig, ökade man farten. Målet för utfärden var Bro kyrka, då liksom nu märklig såväl för sin utmärkta bygnads skull som för traktens rika minnen från hedenhös.

Man red två och två, samtalande med hvarandra.

— Märklige tidender hafva trängt till mina öron, — yttrade abboten Botulfus till borgmästar Peder, vid hvilkens sida han red. — Och I ären rätte mannen att utlägga dem för mig, hr Peder.

Botulfus, som efterträdt den verlsbekante Petrus de Daria såsom klostrets styresman, var en lärd, förständig och hjertegod man och åtnjöt stort förtroende såväl för dessa sina egenskapers skull som för sitt höga ämbete. Hans enkla, svarta kappa stack bjärt af mot de andre herrarnes prunkande drägter.

— Syften I der på rådslaget i dag, så mågen I för sann kalla dessa tidender märklige, vördige pater. Kommande tid skall lära oss, om vi icke i dag skaffat oss gissel åt egen hud.

— Det är således sant, att konungen erhållit

tillstånd att uppföra åt sig en bygnad på Fiskar-
torget?

— Ja, full väl är det sant, lika sant, som att jag önskar, det detta tillstånd aldrig blifvet gifvet.

— Men hvadan hysen I sådana tänkesätt, hr Peder? Jag ser dock i denna saken ingen anledning till farhågor.

— Föga kännen I då tillståndet i landet, vördige fader; annars vissten I, att ett konungsligt palats nu för tiden är en förtryckets boning. Våldet har långa armar, der lagen trampas under fötterna. Konung Birger tyckes oss visserligen nu bevågen, men hans lynne är ostadigt som väderflöjeln och hans mörke, listige gunstling ingifver mig icke heller något förtroende. Gifve Gud, att mina farhågor icke besannas?

— Amen! — sade abboten andäktigt och korsade sig.

— Hafven I ock hört, huru mycket jord konungen betingat sig? — frågade borgmästaren, och oaktadt de allvarliga tankar, som nyss sysselsatt honom, kunde han icke undertrycka ett litet leende. Han tänkte på, huru listigt konungen vetat att dragga de stolte herrarne vid näsan. — Hafven I i edra lärda »documentis» funnit något liknande fall? — Han yttrade det skämtande. Troligen ville han sätta den kunskapsrike patern på prof.

Men denne blef honom ej svaret skyldig. Godmodigt leende berättade han för den gamle herrn om det rika Kartagos grundläggning, huru de feniciske flyktingarne lyckats få löfte om så mycken jord, som de kunde intaga med en hud, och huru de skurit huden i tunna, smala remsor, hvarmed de inneslutit

ett vidsträckt område. På detta uppfördes den sedan så mäktiga och blomstrande staden.

— Troligen har Johan Brunke, som säges vara en lärd herre, hört detta omtalas och ingifvit konungen den tanken att begagna sig af den feniciska konungadotterns list. Att en icke ringa del af Fiskartorget kommer att intagas, derom kunnen I vara öfvertygad, hr Peder.

— Väl taladt, fromme pater. Eder lärdom är lika stor som edert skarpsinne, yttrade en röst vid hans sida. Det var Michel Rogge, som kommit att rida i jämbredd med de båda herrarne och hört abbotens yttrande. — I hafven väl ock hört berättelsen om Ragnar Lodbroks son, Ivar Benlös. Det var en både listig och tilltagsen man. Han nöjde sig icke som konung Birger med ett kalfskinn utan betingade sig en hästhud, och den skulle allt förslå ett ansenligt stycke, menar jag.

Främst i den lilla kavalkaden redo konung Birger och jungfru Magdil. Konungen tycktes finna sig väl i den sköna tärnans sällskap och mer än en gång hvilade hans blickar på hennes ansigte, der den hastiga rörelsen framkallat de friskaste rosor.

Ett stycke bakom dem red Magnus Tynesson, mörk och dyster. Så hade han varit till sinnes allt sedan den första aftonen, då Michel Rogge hviskat de varnande orden i hans öron. Troligen hade han dock snart glömt borgmästarens varning, om icke Magdil redan i sitt uppförande visat, att han var henne fullkomligt likgiltig. Hon märkte honom knappast, då han var närvarande, och helsade hon någon gång på honom, så skedde det med kall höflighet. Derfor hade han ock städse undvikit den, såsom han trodde, stolta och högdragna tärnans sällskap, och de

hade ej vexlat många ord med hvarandra. Ännu gömde han dock troget hennes handske vid sitt bälte. Der han nu red, kunde han höra hennes klara, klingande stämma, då konungen med sitt skämt lyckades få henne att skratta, och detta var ej egnadt att lugna hans känslor.

Man hade hunnit något öfver halfvägs och färdades nu fram genom det stora skogsbältet mellan Veskinde och Brö socknar.

Magnus Tynesson red med ögonen fästade på marcken, likgiltig för den yttre naturen omkring sig. Tyglarne hade han kastat löst öfver hästens hals och lät denne sakta farten, utan att han bekymrade sig derom. Han hade sålunda kommit ett långt stycke efter konungen och jungfru Magdil, då han hastigt väcktes ur sina djupa tankar af ett högljudt rop. Han blickade hastigt upp och såg, huru Magdils häst i vild fart rusade framåt vägen, under det konungen ansträngde alla sina krafter för att kunna tygla sin gångare. Något hade troligen skrämt de båda hästarne.

Magnus ryckte ögonblickligen till sig tyglarne och satte sporrarne i hästens sidor. Som en pil jagade han framåt vägen. Snart hade han hunnit fatt konungen, men utan att afbryta den vilda hetsjagten ilade han i ursinnig fart förbi denne, allt jämt sporrande sin raske springare till ökad lopp.

Magdil hade nu försvunnit ur hans åsyn, men detta eggade honom blott mera. I hvarje ögonblick fruktade han att få se hästen störtad och den ädla jungfrun ligga blodig och döende på vägen, och han sporrade hästen, så att blodet rann utför det ädla djurets sidor.

Under det att detta tilldrog sig, red en starkt

bygd man, klädd i gråa kläder och svart filthatt, i skridt framåt vägen. Mannen hade hunnit fram till den stora ätthögen, då han bakom sig fick höra snabba, dånande hofslag. Han såg sig hastigt tillbaka, och då han märkte, att det var en skenande häst, som kom rusande framåt vägen, kastade han sig, vig som en yngling, ur sadeln. Han stälde sig midt i vägen, och då det skenande djuret ville springa förbi honom, fattade han det med säker hand i tygeln och tvang det efter en hårdnackad kamp att stanna. Derefter hjälpte han den sköna ryttarinnan att stiga af.

Magdil var blek och darrade ännu efter den starka själsspänningen. Oaktadt den hotande faran hade hon ej förlorat sin sinnesnärvaro, och som hon var en skicklig ryttarinna, hade hon kunnat hålla sig kvar, ehuru det varit omöjligt för henne att med sina svaga krafter tygla det skrämde djuret.

Hon hade knapt hunnit stiga af hästen, innan Magnus Tynesson likt en stormvind kom sprängande framåt vägen.

— Den heliga jungfrun vare evinnerligen lofvad, att ingen olycka skett! — utropade han, sedan han hunnit fram. Glömmande alla sina dystra tankar, lade han ej band på den lifliga glädje, som jungfruns lyckliga räddning förorsakade honom.

— Ja, tack vare denne raske man har jag lyckligen sluppit från den hastiga ridten. — Hon tryckte varmt sin räddares hand.

Nu först gaf Magnus akt på denne.

— A! är det I, Häglef Angelbos! — yttrade han, gladt öfverraskad. — I ären en lycklig man, som fått göra Gotlands fagreste tärna en så stor

tjenst. Mången ungersven skulle säkerligen afundas eder den handräckningen.

Magdil blef blossande röd, och hennes blick gömdes hastigt under de långa ögonfransarne. Hon märkte nog på den unge väpnarens lifliga stämma och blixtrande ögonkast, att det ej var några meningslösa fraser, han sade.

— Och troligen ären I en af desse ungersvenner, — yttrade bonden, småleende betraktande den hurtige, liflige ynglingen, som i sin ifver så oförståndt lade sina känslor i dagen. — I så fall har jag åtminstone icke gjort *eder* någon tjenst, junker Magnus, och det torde ock måhända harma den ädla jungfrun, att min grofva näfve i förtid hejdade den orolige springaren.

Ingen af de båda unga svarade något härfpå. Magnus blef med ens allvarsam och sluten. All hans hjertliga liflighet försvann och lemnade rum för en kall tillbakadragenhet. Han var säkerligen den siste, som den stolta ungmön skulle hafva önskat till sin räddare, det var han öfvertygad om. Hon stod ju nu också så stolt och kall, rodnande af förtrytelse öfver den oansenlige väpnarens djerfva hyllning. Men han var stolt han också. Ej ens med en blick ville han hädanefter förråda sin kärlek för den sköna tärnan.

»Tiderna förändras, och vi med dem», heter det, men menniskonaturen har nog i alla tider varit densamma. Kärleken, dess mäktigaste känsla, visade hos våra förfäder samma karaktär som hos oss. Grundtemat är städse detsamma, om ock variationerna äro olika, och dess historia har derfor under tidernas lopp icke förändrat sig. I alla tider har den varit blind och lättrogen.

Under det man väntade på det öfriga sällskapet, tog man den gigantiska grafhögen i betraktande.

— Bildur, en af Gotlands mäktigaste höfdingar, och broder till tre andre betydande höfdingar, ligger här begrafven med alla sina rikedomar och skatter, och har det blifvit sagdt om desse, att de skola hittas tre dagar före domedag af några vallbarn här från Åby gård. Den grafvården blef ej rest på en dag, — tillade han, stolt öfver detta väldiga minne af forntida bragder och mannadåd.

Nu hade de öfriga hunnit fram. De hade icke varit så oroliga för jungfrun som Magnus Tynesson, ty hennes fader, hr Peder, hade försäkrat, att hon var en van och skicklig ryttarinna, och att ingen fara var för handen. Derför väckte det ej håller någon öfverraskning att se henne oskadd och välbehållen.

Konungen yttrade skämtande, att det var underligt, att äfven junker Magnus' häst i samma ögonblick börjat skeua. Han hade dock trott den raske ynglingen om så mycken kraft i arm, att han kunde tygla en gångare.

Den unge väpnaren svarade ej något härpå, men kastade en mörk blick på konungen. Denne gaf dock icke akt derpå, men Johan Brunke, som stod vid hans sida, gjorde det i stället, och ett elakt leende spelade dervid på hans läppar.

Man hade stigit af hästarne för att betrakta den stora grafhögen.

— Och ett sådant arbete har det fåkunniga folket gjort för en simpel bondes skull, — yttrade konungen föraktligt, sedan han fått veta, hvem som här låg begrafven.

— Gifve Gud, att aldrig en minnesvård restes

öfver ovärdigare man! — svarade en djup röst bakom honom.

Konungen vände sig förvånad om. Der stod en man, att döma af de simpla, gråa kläderna, en bonde, men med ridderlig hållning och ädel uppsyn. Han mötte lugnt konungens vredgade ögonkast.

— Huru djerfves du, bonde, att oåtspordan här taga till orda? Aktas konungen här i landet som hvar mans vederlike?

— Konungen aktas som landets herre och hvarje redlig undersåtes vän, och ej kan jag tro, att I viljen komma våra goda tankar på skam, konung Birger.

— Det torde dock kunna hända, att jag äfven hade lust att blifva eder läromästare, ty, vid mitt ärliga sköldemärke, äro alla dina kamrater lika stor-modige och mångtalige som du, bonde, kunde det nog lysta mig att fortsätta min salig fader Magnus' verk.

— Oklokt skullen I då handla, stränge herre. Det kunde ock hända, att I spänden bågen högre än den hölle samman.

— Vågar du äfven hota, förmätne bonde! utropade konungen, lågande af förbittring. — Gripen denne man och fören honom fängslad till staden! befalde han de svenner, som följt honom.

Desse skyndade fram för att verkställa befallningen.

— Tagen edra ord tillbaka, konung Birger! Den leken kunde eljes få en snöplig utgång. — Han hade dragit sitt svärd och tycktes ej utan motstånd vilja gifva sig i konungens våld.

Då framskyndade borgmästar Peder.

— För Guds skull, tagen eder befallning tillbaka, och låten mannen fritt få färdas vidare! Oaktadt sina simpla kläder är han kanske den mäktigaste

mannen på denna ö, och en enda vink af hans hand skulle kunna sätta en väldig bondehär på benen.

Konungen bleknade och blickade orolig på den mäktige bonden. Frukten tog slutligen öfverhand öfver hans vrede, och han befalde svennerna att draga sig tillbaka.

— Skulle vi än en gång mötas, vill jag råda dig att bättre hålla din tunga i styr, men för denna gång vill jag tillgifva dig ditt djerfva tal, — yttrade han, vänd till bonden.

— Och deri gören I rätt, konung Birger, — svarade denne lugnt, i det han löste sin häst och kastade sig upp i sadeln. Han helsade höfviskt och utan allt öfvermod konungen och de öfrige herrarne, hvarpå han aflägsnade sig i raskt traf.

— Sådan skall en man vara, — yttrade Michel Rogge till Magnus Tynesson, — tapper, orädd, fast och frimodig, lika lugn och oförfärad, när han står inför landets herre, som när han talar med sin träl.

Hade Magnus sett det falska, listiga uttrycket i borgmästarens ansigte, skulle han dragit i betänkande uppriktigheten af hans ord. Men han hade sina blickar riktade åt ett annat håll och lät fullkomligt bedåra sig af den sluge mannens hjertliga ton samt instämde varmt i hans loford öfver bonden. Under den återstående delen af vägen redo de tillsammans, och den unge väpnaren fann allt större behag i den, — såsom han tyckte — vänlige, uppriktige och kunskapsrike mannen. Om sitt råd ersmessoaftonen i borgmästar Peders gästabadssal nämde Rogge intet, och Magnus höll honom räkning därför.

Man hade snart hunnit fram till Bro kyrka. Den höga, trappgafvelformiga port, som ännu i dag synes strax vester om kyrkan, utgjorde då ingången

till den katolske prestens boställe. Denne kom själf ut för att gå de höga gästerna till handa med upplysningar.

Först besöktes den ryktbara offerkällan, der man ännu rikligen offrade för kära önskningsars uppfyllande. Gamla människor hade i hans ungdom ontalat, berättade presten, huru de kunde påminna sig den gamla offerplatsen, som varit belägen på samma ställe, der sedan kyrkan bygdes, och hvarest stora högtider ännu den tiden brukade anställas, oaktadt kristendomen redan då länge varit predikad i landet. Ännu hade man kvar ett kärl, i hvilket offerdjurets blod blifvit slaget («lötbale») och några «löttenar», långa käppar med hvilka, doppade i blod, man bestänkt gudarnes bänkar och offerhusets väggar.

— Gudi evinnerligen lof och ära, att han låtit sitt ljus skina öfver världen och skingrat hedendomens mörker! — afslöt den gamle presten sin berättelse och korsade sig andäktigt.

Derefter besåg man kyrkan med dess fantastiska prydnader, välbygda portaler och vackra bilder.

— Här hafva vi förvaradt ett bevis på den mäktige Gudens hämnande rättfärdighet, — yttrade presten, i det han ur en nisch i väggen tog fram en sten, formad som ett bröd. — En qvinna här från socknen bakade förlidet år bröd på Herrens heliga hvilodag, och henne till straff och andra till varnagel har Herren Gud behagat låta ett under ske och förvandlat brödet till sten. Och är detta det förstena- de brödet, som här i Guds heliga bning må för kommande tid vitna om hans underfulla makt och heliga rättvisa.

Alla besågo med andaktsfull vördnad den märkliga stenen, och så stor var vidskepelsen den tiden,

att ingen misstänkte, att ett bedrägeri här förelåg. Och uppmärksamt lyssnade man äfven till berättelsen om templets uppkomst.

Dagen var redan nära sitt slut, då man lemna-
de den namnkunniga kyrkan och vände tillbaka mot
staden. Dessförinnan hade Magdil smugit sig från
det öfriga sällskapet och skyndat bort till den heliga
offerkällan. Då hon återkom, voro hennes kinder
våta af tårar, men ingen hade gifvit akt derpå.

Konungen var under vägen tyst och sluten, och
hans uppsyn bådade intet godt. Troligen var han
ännu förbittrad efter mötet med den mäktige, oför-
färade bonden.

Så snart man kommit hem, slöt han sig in i
sitt rum, och man hörde honom länge vandra fram
och tillbaka med stora steg. Slutligen lät han kalla
Johan Brunke till sig.

— Du skall ombesörja utfärdandet af ett öppet
bref till Gotlands samtliga inbyggare, deri vi pålägga
dem en höjning af skatten till dubbla det belopp,
med hvilket den förr utgått.

Hans röst fälde ingen motsägelse.

— Tärningen är kastad, — var det enda den
skarpsynte rådgifvaren yttrade, i det han gick att
uträtta det viktiga uppdraget.

Andra dagen lopp den underrättelsen som en
löpeld genom landet, att konungen höjt skatten, och
mer än en panna mulnade vid den nyheten.

SJETTE KAPITLET.

Löngången i Roma kloster.

Roma kloster eller Guthwalla, såsom det kallades, stod denna tid på höjden af makt och anseende och var ett af de rikaste klostren i hela Göta rike. Man skattade den person lycklig, som blef upptagen i dess brödraskap, och salig ansågs den, som fick hvila i dess heliga jord. Genom gåfvor och testamenten ansåg man sig då kunna vinna förlossning ur skärselden, »en galen väg till himlen», och sålunda samlades från hela ön otroliga rikedomar till klostret, ej blott guld, silfver och penningar utan äfven fast egendom, vidsträckta skogar, blomstrande ängar, bördiga åkrar och fiskrika vatten.

»Alt detta egde de och mycket mera til uti fast», säger en gammal författare efter att hafva uppräknat några af munkarnes egor, »men behöfde doch sjelfva hvarken lägga hand vid plog eller harf; ty hela landet var förbundet till dagsverken. Bönder plögde, bönder sådde, bönder bärgade och förde deras säd och hö under tak. Sålunda fingo de sitt bröd utan sorg, mädan de sofvo.»

Munkarne förde sålunda här en ganska sorgfri tillvaro, sysselsättande sig på lediga stunder med läsning, skrifning, trädgårdsskötsel och dylika lättare arbeten.

Några qvällar efter de i föregående kapitlet skildrade tilldragelser, närmade sig tvänne ryttare i sakta skridt det namkunniga klostret. Skymningen

hade redan börjat insvepa föremålen i sin mörka löja, och den resliga klosterkyrkan aftecknade sig mot aftonhimlen oredigt och dunkelt, höjande sig ur den väldiga massan af klostrets öfriga många bygnader.

— Må djefvulen anamma desse late munkar, som icke kunna göra en bättre väg till sitt näste! — utropade den ene af ryttarne, då hans häst snafvade öfver ett framskjutande rotben. Det är nu fjerdagång den dessa fördömda tallrötter hotat bryta halssena af mig.

— De stackars klosterinvånarne torde ej hafva råd till några kostsamma företag, och för deras sandalar lærer vägen vara bra nog, — svarade den andre spefullt.

— För öfrigt månne vi snart vara framme, om eljes bygnaderna, som synas derborta, höra till klostret.

De ökade farten, och efter få minuter stannade de vid de stora klosterportarne.

— Kom i håg, att jag ej önskar blifva känd! vi äro tvänne vilsefarande riddare, som önska anlita klostrets gästfrihet öfver natten.

— I kunnen vara lugn, ädle herre. Jag skall hålla tungan rätt i munnen, — svarade den andre, i det han fattade den tunga portklappen och med tre ljudliga slag gaf tillkänna, att de önskade blifva insläpta.

Det dröjde ej länge, innan ett kalt, rundt hufvud syntes genom en liten glugg i porten.

— Hvad önsken I, ädle herrar? frågade den person, hvilken det frodiga, välmående ansigtet tillhörde.

— Frid vare eder, fromme fader! Vi hafva ridit vilse i de stora skogarne, och som vi icke före mörkrets inbrott se oss i stånd att hinna fram till vår bestämmelseort, ville vi bedja att få tillbringa natten i denna heliga boning.

Hufvudet drog sig genast tillbaka, och luckan sköts för gluggen.

En nyckel vreds rasslande omkring, och de stora, jernbeslagna portarne öppnade sig, lemnande vägen öppen för de båda männen.

Desse redo in på klostergården. Brodren portvaktien kom snart efter, och sedan han visat främlingarne, åt hvilket håll refektorium var beläget, tog han deras hästar och förde dem till stallbyggnaden.

Emellertid gingo de båda männen, hvilka voro konung Birger och hans oskiljaktige vän, Johan Brunke, framåt gårdsplanen. Då de gingo förbi kyrkan, mot hvilken de öfriga byggnaderna åt söder bildade tre flyglar, märkte de, att en af dörrarne stod öppen, och i stället för att fortsätta sin väg till sjelfva klosterbyggnaden, gingo de in i kyrkan.

Roma klosterkyrka var berömd såsom en af nordens skönaste och praktfullaste klosterkyrkor.

Uppförd af finhuggen, polerad kalksten, konstrikt sammanfogad, företedde den en anblick, såsom om den hade blifvit uthuggen ur ett enda stort marmorblock. De höga, för ögat nästan försvinnande hvalfbågarne, uppburna af massiva pelare af mångfärgad marmor, de många åt olika helgon invigda altaren med sina dyrbara prydnader af guld och silfver, de af smala bågar genombrutna fönstren, prydda med rikt färgade rutor, och fram för allt den dunkla halfdager, som här inne städse var rådande; allt detta gjorde ett öfverväldigande intryck på den besökande och tvang själen till andaktsfull stämning.

De båda männen kunde icke häller frigöra sig från det mäktiga intryck, som den sköna, af kostliga prydnader lysande kyrkan gjorde på dem, utan knä-

böjande vid närmaste altare frammumlade hvar sitt pater noster.

Kyrkan var svagt upplyst af några ljus framme på det åt jungfru Maria helgade högaltaret. Här stod den heliga jungfruns bild, kostbart klädd, och hållande i handen en spira af rent guld. Kyrkans Ciborium, ett högt, smalt skrin, innehållande de heliga kärlen och hostian, hade ock här sin plats.

Konungen och Johan Brunke gingo länge omkring i kyrkan; med förvåning betraktande dess värdefulla skatter, monstranser af utomordentlig prakt och skönhet, dyrbara messkrudar och korkåpor, helgonbilder och crucifix af rent silfver, förgyllda rökelsekar och altarpallar m. m., hvilket allt vittnade om klostrets omätliga rikedomar.

— Vid Sankt Stefan! Detta synes mig mera vara en skattkammare än en kyrka! — utropade konungen, med lågande blickar betraktande de dyrbara prydnaderna.

— Och detta lärer dock vara en ringa del af munkarnes klenodier, — svarade Johan Brunke. — Finge vi kasta en blick i de girige brödernas källare och hvalf, menar jag vi skulle få skåda en fast otrolig mängd af dyrbarheter.

Kyrkan var bygd i form af ett grekiskt kors, så att till högkoret hörde tvänne flyglar, hvardera försedd med tvänne små, halfbrunda, öfvertäckta kappell. Från det ena af dessa, som blott genom kyrkans mur var skildt från klostrets arkiv och bibliotek, kom man genom en liten stentrappa ned i en krypta, ett underjordiskt rum, hvars ändamål var dels att tjena till förvaringsrum för helgonens lemnigar och andra dyrbarheter, dels ock att under

påskveckan begagnas för ceremonien, syftande på Kristi graf och hans uppståndelse derur.

Brunke tog ett ljus och gick ned för trappan, och konungen följde nyfiket efter.

— Finge nu de gode bröderna syn på oss, så vore det fara värdt, att Sveriges konung blefve tagen såsom klostertjuf, — menade konungen, och liksom för att sätta hans yttraude på prof, hördes i samma ögonblick någon närma sig inifrån klostret.

De båda männen skyndade ned i kryptan, och derifrån hörde de, huru en person kom in i kyrkan och vandrade ned för stora gången. Det var en af munkarne, som kom för att stänga den öppna dörren. Sedan han uträttat sitt åliggande, gick han samma väg tillbaka, och ljudet af hans slämrande sandaler hade snart dött bort.

Dernere togos emellertid kryptans märkvärdigheter i betraktande. Mycket fans ej att se, och man skulle just åter begifva sig upp, då Brunkes skarpa blick händelsevis kom att fästas på ett litet rostigt spikhufvud i muren, hvilket klart belystes af ljusstrålarne. Han tryckte på detsamma, anande någon hemlig mekanism. Strax hördes ett doft buller inne i den tjocka muren, och för de förvånade männen visade sig en öppning, stor nog för en karl att krypa genom.

— Kanske vi helt oförtänt skulle kunna göra en liten påhelsning i de fromme brödernas vinkällare. Per Bacchum! Det vore ett sällsamt gästbud, och ett ovanligt sätt att taga klostrets gästfrihet i anspråk. — Han lyste med ljuset in i öppningen och såg, huru en lång, murad gång sträckte sig rakt framåt under jorden.

— Hvad sägen I, konung Birger, skola vi be-

gifva oss in i dessa mörksens regioner? Troll och drakar behöfva vi ej befara, menar jag, ty dem ha väl munkarne drifvit bort med sitt vigvatten och sina radband.

— Blott vi åter kunna komma ut, — svarade konungen, skyggande tillbaka för det djupa mörker, som grinade honom till mötes ur hålet.

— Arm råtta, som icke vet sig mera än ett hål. Munkarne lära ej utan afsigt hafva byggt denna gång, och någonstädes mynnar den ut, derom är intet tvifvelsmål.

Han kröp beslutsamt in genom öppningen, och konungen följde honom. Gången var smal men hög nog för en karl att kunna gå rak, och de båda herrarne vandrade raskt framåt vägleda af ljuset. Snart förgrenade den sig i flere, men Brunke gick allt jämt rakt fram, och konungen följde honom under tystnad. Plötsligen hejdades de af en mur.

— De listige skälmarne torde äfven här hafva anbragt en löndörr, — menade den företagsamme rid-daren, i det han med ljuset noga belyste hvarje fläck på muren. Efter mycket letande lyckades han ock verkligen upptäcka ett spikhufvud. En tryckning på detsamma hade åsyftad verkan. En löndörr öppnade sig, ledande in till en kort trappa.

Vid dess slut reste sig åter en annan mur. Brunke skulle just företaga en undersökning för att kunna undanrödja äfven detta hinder, då hans uppmärksamhet plötsligen väcktes af ett ljussken, som utstrålade genom ett litet rundt hål i väggen, på samma gång några ord, uttalade i närheten, tydligt och klart nådde hans öron. Trappan ledde troligen upp till något af rummen i klosterbyggnaden.

Brunke begagnade hålet i väggen som observa-

torium, till hvilket det ock troligen var ämnadt, och han såg nu de personer, hvilka befunno sig i rummet, och hvilkas samtal tydligt kunde höras af de båda lyssnande männen.

Den ene var en högväxt, vördig herre med kalhjessa och stränga, skarpt markerade anletsdrag. Det var klostrets abbot, pater Conradus. Den andre, en liflig, oansenlig man, var abboten för Nydala kloster i Småland.

Från detta ledde nämligen klosterstiftelsen i Roma sitt ursprung. Det stod därför under öfverinseende af abboten i Nydala. Denne skulle sjelf eller genom ombud årligen anställa visitation i klostret samt der vidtaga de åtgärder och reformer, hvilka han ansåg nödvändiga.

Det var i sådant ändamål den lille pater Leopoldus nu befann sig inom Roma klostrets murar. Visitationen hade redan blifvit förrättad utan att någon väsendtlig anmärkning blifvit gjord, och de båda herrarne sutto nu i lugn och ro samtalande vid en bägare vin, som den tjenande brodern Ambrosius nyss förut satt fram på det stora ekbordet.

— Förtäljen mig nu litet om ställningen i landet! Det kan dock vara ganska nöjsamt att få höra litet om de höge herrarnes tilltag, fast man dragit sig från världen med dess buller och strid.

— Rättan sade också, att hon öfvergifvit världen, sedan hon ätit sig in i den stora holländska ostén, — skrattade den lille herrn, som under de gångna dagarne haft godt tillfälle att lära känna klostrets rika skattkammare, fyllda visthus, fiskrika dammar och stora djurparker. — Lyckligast lefver för öfrigt den, — tillade han, och öfver hans rörliga anletsdrag lägrade sig ett dystert allvar, — hvilken slipper att tram-

pa i spåren af de illdåd och svek, med hvilka rikets styrande män, — Gudi klagadt, — nu för tiden fara fram.

— Men nu skall det väl dock bli lugn i landet, sedan fredsmötet i Helsingborg för tvänne år sedan ordnade förhållandet mellan konung Birger och hans tvänne bröder. De gode herrarne lära taga sig i akt att anställa en ny Hätunalek.

— Då kännen I föga hertig Eriks sinnelag. Det är en herre, som hållre stöter sig än bugar sig i dörren, och han bringar ännu sin broder Birger om krona och rike, jag sade det, Conradus.

Pater Conradus satt en stund tyst. Slutligen lutade han sig ned mot den lille herrn och efter att hafva kastat en hastig blick omkring sig, yttrade han:

— Med lika vapen föres striden jämnast, pater Leopoldus. Ingen torde kunna klandra konungen, om han mötte list med list och för alltid stäckte de upproriske hertigarnes vingar. Skär hufvudet af tuppen, så gal han icke!

Ett prasslande ljud väckte hans uppmärksamhet. Han steg upp och gick ett slag kring rummet, men då han icke märkte något ovanligt, satte han sig åter på sin plats.

Den saktmodige, fridsamme pater Leopoldus betraktade förvånad sin ämbetsbroder, hvilkens stränga ord så föga öfverensstämde med hans kall och ämbete. Han lät sina blickar hvila på den höga, befallande gestaltens fasta, kraftiga lemmar, och han kunde dervid icke undertrycka den tysta anmärkningen, att krigarens harnesk långt bättre än munkens kåpa skulle anstå den stränge, barske mannen.

— Derutinnan talen I icke som en fridens man, — svarade han mildt förebrående, — och i dessa ti-

der är det dock nödigt, att kyrkans män samverka för frid och endragt. Det är mig likväl kärt att höra, det I stå på konungens sida. Många af presterskapet stå honom dock emot, allt sedan hans marsk, Tyrgils Knutsson, trotsade den helige fadrens, Bonifacius den 7:es bulla och inskränkte kyrkans friheter, och han sedan sjelf vid sin kröning pålade henne skatter och pålagor. Såren läkas aldrig så väl, att ej ärren synas, och fast konungen för många år sedan godtgjort sitt felsteg, då han år 1305 förnyade hennes frihetsbref, äro dock många af de andlige herrarne honom gramse och underblåsa dess värre hertigarnes upprorsackla.

— Jag är ingen vän till konung Birger, nu mindre än någonsin, sedan han låtit sitt påbud om skattens höjning utgå, — svarade Conradus med mörk uppsyn. Han rätade upp sin kämpalika gestalt och började vandra fram och tillbaka i rummet med stora steg. — Af flere onda ting bör man dock välja det minst onda. Dessutom är Birger rikets krönte konung, och lyduad för öfverheten är det första vilkoret för ett lands lycka och välstånd. Någon annan väg lär ej håller gå till endragt och lugn än öfver hertigarnes hufvuden, och i den striden bör därför hvarje redlig svensk man stå på konungens sida.

— Och om nu Gotlänningarne resa sig mot sin laglige herre, på hvilken sida svängen I då edra vapen? — frågade den lille abboten, medan ett nästan omärkligt leende krusade hans tunna läppar.

— Det är tids nog att fatta svärdet, då fienden står för dörren. Jag hoppas till Gud, att det ännu skall töfva länge, innan budkafen går kring Gotlands bygd, — svarade Conradus undvikande. Han fort-

satte att under tystnad vandra fram och åter. Slutligen stannade han framför sin gäst.

— Viljen I följa mig, pater Leopoldus, kunnen I få se, huru det går till vid ett gille bland gutniske män. Sankt Katarinagille i Byrke har i afton sammanträde, och som jag är dess älderman, måste jag infinna mig der. Tiden är nu inne att begifva sig i väg. Märkliga saker komma att afhandlas der i afton, menar jag.

De båda herrarne lemnade rummet. Föga kunde de ana, att spändt lyssnande öron uppfångat hvarje deras ord.

Då en stund förflutit, sedan de båda abboterna aflägsnat sig, öppnades löndörren i väggen försigtigt, och konungen och hans gunstling trädde in i rummet.

— Det goda klosterfolket tyckes väl mycket sysselsätta sig med mina angelägenheter, — yttrade konungen, — men den rättvisan måste jag göra dem, att mången rådsherre långt sämre fattar ställningen i landet. Skär hufvudet af tuppen, så gal han icke, — mumlade han mera för sig sjelf än såsom stäldt till följeslagaren. De mörka ögonen sköto blixtar, och bröstet höjde sig våldsamt. Han tycktes vara ett rof för en häftig sinnesrörelse. — Sådana äro de, desse baksluge, skenhelige Gudsmenniskor. Den lede satan talade sjelf genom den länge svartrockens mun för att fresta mig, men hvad än efterverlden skall hafva att förtälja om Birger Magnusson, ej skall den lägga honom till last att hafva utgjutit broderblod. Hällre må då Sveriges krona gå mig ur händerna. — Han försjönk i dystert grubbleri, glömmande både tid och ställe för de allvarliga tankar, abbotens ord uppväckt hos honom.

Då ljud det doft och hotande bredvid honom :

Eger du en annan (vän),
 som du illa tror,
 och vill du dock godt af honom hafva;
 fagert skall du tala,
 men falskt tänka
 och list med lögn gälda.

Konungen spratt häftigt upp från stolen. Han hade glömt sin mörke, ränkfulle, men trogne rådgifvare.

De båda männen blickade en stund tyste på hvarandra.

— Lånar äfven du dig åt arffjendens anslag? — frågade slutligen Birger, och hans röst var hård och sträng.

— Jag skattar konungens lif och frihet och Sveriges lycka högre än slägtbandet, — svarade riddaren lugnt, — och förr eller senare skulle jag gifvit eder det råd, med hvilket den andlige herrn nu förekommit mig. Hvarken tid eller rum äro dock lämpliga att nu afhandla detta viktiga ämne. Vi kunna i hvarje ögonblick blifva upptäckte.

Han stod en stund tyst. Plötsligen lifvade ett slugt leende de kalla och hårda anletsdragen, det vanliga tecknet, att en lycklig tanke sprungit upp i hans förslagna hufvud.

— Vid Sankt Klemens' ankar! Det vore att värdigt afsluta detta äfventyr, — fortsatte han högt sin tankegång. Han vände sig mot konungen.

— Jag kom att tänka på, nådig herre, att det skulle vara ett ganska kostligt nöje att deltaga i det gille, de andlige herrarne talade om. Vi torde under en timme der bättre lära känna Gotländingarne än eljes under många veckor. Hvad sägen I om mitt förslag?

— Jag befarar högligen, att det föga skulle glädja de fromme gillesbröderna att hafva konung Birger och hans rådgifvare till gäster, — svarade konungen. — Det torde ock kunna hända, att vi icke ens blifva insläpta i gillesalen.

— Konungen och hans rådsherre önska icke håller blifva det. Det är blott tvänne ringa Bernhardinermunkar, som önska en stund hvila sina trötta lemmar i den varma gillestugan.

Han hade, under det att han talade, gått bort till väggen och tog nu ner tvänne askgråa munkkåpor, som der varit upphängda. Han räckte bugande den ena åt konungen, hvarefter han kastade den andra omkring sig. Birger följde skrattande hans exempel, och de båda riddarne voro med ens förvandlade till tvänne torftigt klädde munkar.

— Nu gäller det blott att kunna slippa ut ur denna labyrint. Hade icke den fördömde munken stängt kyrkdörren, hade man kunnat gå samma väg tillbaka, men nu lära vi ej kunna betjena oss af den dolda gången.

Han öppnade dörren, hvarigenom de båda abboterna aflägsnat sig, och då han märkte, att den ledde ut till en liten mörk korridor, trädde han beslutsamt ut. Konungen lät nu som alltid den kloke och förslagne gunstlingen råda, fullkomligt litande på hans fiotlighet och skarpsinne, och följde honom utan något betänkande.

Den lilla korridoren, som utgjorde ett slags förstuga till de rum, som här voro belägna, mynnade ut i en lång, hvälfd gång. Denna gång (»ambitus») gick rundt omkring borggården, som bildades af klosterbyggnadernas fyra flyglar, och begagnades af munkarne, då de höllo sina högtidliga processioner

med monstranser, helgonbilder, relikier, fanor, ljus och rökelse. Öppna hvalf, uppburna af pelare, ledde ut till borggården, då man deremot genom smala, hvälfda gångar, som här och der mynnade ut i den stora omgången, kom in i det inre af klostret.

De båda männen gingo med tysta, smygande steg fram, hållande sig tätt invid väggarne för att ej blifva sedde af någon. Faran af upptäckt var för öfrigt icke synnerligen stor, ty de mörka, dystra, gångarne voro blott svagt upplysta af några vaxbloss, instuckna här och der i muren. De hade nästan vandrat omkring hela den långa omgången utan att kunna upptäcka någon utgång, då de i muren fingo se en liten trappa. Brunke var ej sen att undersöka, hvart den förde. Trappan hade blott några få steg, och då de gått uppför dessa, stodo de i en förstuga, lik den, i hvilken de börjat sin vandring. Här hördes sorsåsom af flere röster. Troligen var munkarnes refektorium eller matsal belägen i denna del af bygnaden.

En annan trappa ledde härifrån ut till den yttre klostergården, och sålunda befunno sig de båda männen efter sin långa, besvärliga och villsamma vandring åter i det fria.

Konungen drog ett djupt andetag af lättnad och skulle just ge uttryck åt sin stora belåtenhet öfver att hafva sluppit ut ur den dystra, fängelselika byggnaden, då Brunke häftigt fattade honom i armen och drog honom med sig in i skuggan af ett utspringande hörn. Snabba steg närmade sig nämligen det ställe, der de befunno sig.

— Och I hafven icke sett till de båda männen i refektorium, carissime frater? hördes en person fråga. På rösten igenkände de lyssnande brodern portvakten.

— Ingen har sett till de herrar, hvilka I sägen

eder hafva insläpt i klostret, frater Ambrosius. I kyrkan funnos de icke häller, åtminstone voro de ej der, då jag för en half timme sedan stängde norra dörren.

— Det är i sanning oförklarligt.

Mera kunde de icke höra, ty de samtalande hade hunnit förbi det ställe, der de stodo.

— Nu vilja vi blott hämta våra hästar, och sedan skall det ej töfva länge, innan vi sitta i Sankt Katarinagillestuga och profva på de redlige brödernas och systrarnas öl. Qvällen är ljus nog för att man skall kunna taga sig fram och vägen till Byrke lärde jag att känna, då vi foro hit.

— Men du glömmet klosterportarne, — invände konungen. Det lärer ej finnas något spikhufvud, som låter dem upp för oss.

— Deri kunnen I hafva rätt, men bedrogo mig ej mina ögon, så lät brodern Ambrosius nyckeln sitta kvar i låset, och det lärer derfor ej blifva oss svårt att öppna det stängslet.

Snart derefter redo tvänne munkar ut från klostret, lemnande portarne på vid gafvel efter sig, och den anmärkningen skulle en betraktare icke kunna hafva underlåtit att göra, att de för att vara klosterbröder sutto ovanligt väl till häst.

SJUNDE KAPITLET.

I Gillestugan vid Björke kyrka.

Emellertid redo de båda abboterna framåt vägen mellan Roma och Björke eller Byrke, såsom vi hafva hört, att socknen då kallades.

Här låg strax vester om kyrkan Sankt Katarina Gildes Hus,*) der gillesbröder och systrar af alla stånd och klasser samlades på vissa tider till ömse sidigt nöje och uppbyggelse.

Sådana föreningar, gillen, såsom de kallades, bildade sig redan under hednatiden och hade då hufvudsakligen karaktären af dryckeslag. Under den katolska tiden tillväxte de i antal, fingo särskilda stadgar, skrå, och erhöilo en mera religiös anstrykning, fastän den urgamla minnesdrickningen ännu utgjorde den väsendtliga delen af ceremonierna. Vanligen stiftades de till minne af något helgon, efter hvilket de då fingo nama. De uträttade ofta mycket godt, derigenom att gillesmedlemmarne voro förbundne att understödja hvarandra samt att hjälpa de sjuke och nödlidande. Dessutom bidrogo de att stärka samfundsanden och aktningen för lagar och rätt.

Sankt Katarinagille hade blifvit stiftadt till minne af den heliga Katarina, som led martyrdöden i andra århundradet. Af dess skrå, som likväl skrefs långt efter den tid, vi nu behandla, och hvilket ännu finnes i behåll, må här något anföras.

*) Ännu i dag finnas å Björksarfive gård lemningar efter detta hus.

Gillesbroder och syster skall följa afiden gillesbroder och syster till grafven, och gillesyster skall redan »i messo ganga» och offra sitt offer. Den, som missfirmar sin broder, böte ett öre; slår någon sin gillesbroder eller drager honom i håret, böte han två öre till villev. Hvar som sofver i gillehus, böte en örtog; spiller någon öl, erlägge han sex penningar. Vidare lemnas föreskrifter om ämbetsmäns rättigheter och åligganden, om de skålar, som skola drickas, huru stor afgift skall erläggas af den, som söker inträde och af hvar gäst, som infinner sig, huru förhållas skall, när en medlem afider o. s. v. »Thetta jär Sankt Katherina Skraa, Gud late oss tit Himerike faa. Amen!» Så slutar den märkliga urkunden.

Genom gillehusets fönster strömmade skenet från en väldig brasa ut, vägledande de ankommande.

Inne i den stora gillesalen var allt festligt smyckadt för högtiden. Väggarne var behängda med rödt kläde, ofvanpå hvilket voro fästade granrisqvisstar och nyutsprucket björklöf. Midt i salen sträckte sig det stora gillebordet, fullsatt med stop och kannor, af hvilka de, som voro bestämda för åldermannen och hans bisittare (»stolbröder») voro af rent silfver. Här och der låg bredvid kannorna ett handkläde.

De fleste af gillesmedlemmarne voro redan samlade, då de båda klosterherrarne anlände.

— Pax vobiscum! — helsade pater Conradus, i det han signande utsträckte händerna. De församlade korsade sig andäktigt. Den vördige abboten gick fram till den för honom bestämda platsen vid öfversta ändan af bordet. Här stodo tvänne vaxljus i höga silfverstakar, utmärkande högsätet.

Patern ringde i en liten klocka för att äska

ljud, hvarefter han höll det sedvanliga, korta helsingstalet:

— Jesu Kristi frid och misskund vare med allom brödrodrom och systrom, som detta brödraskapp på heliga Sankt Katarinagille vilja hålla och styrka med sämja och kärlek hvar till annan inbördes, Gudi till lof och heder!

Tjenare gingo omkring i procession med pukslag och trumpetstötur tillkännagifvande, att gillet hade tagit sin början, och gärdemannen, hvilken hade en värds åligganden, ombesörjde, att drickeskärnen voro fyllda.

De närvarande spreda sig i grupper i det stora rummet, helsande hvarandra och samspråkande om dagens tilldragelser. Ännu skulle det nämligen dröja en stund, innan den första af de sedvanliga skålarne komme att drickas. Man såg här samlade personer af alla möjliga klasser och samhällsställningar, prester, bönder, riddare, munkar, ty för inträde i Sankt Katarinagille fordrades ej, att man skulle tillhöra något visst stånd.

— Långväga gäster besöka i afton vårt gille, — yttrade abbot Conradus, helsande på en man, som nyss anländt. På dennes kraftiga, fasta gestalt, säkra hållning, lugna anletsdrag och klara, skarpa blick igenkände man genast den mäktige bondemannen från Lärbro, Häglef Angelbos.

— Längre vägar har jag färdats för sämregästabuds skull, — svarade denne leende. — Dock skulle jag icke ogerna se, om jag finge blifva eder gäst öfver natten, vördige herre. Skogarne äro mörka, och mellan Läderbro och Byrke är ett ansenligt vägstycke.

— Hjerteligen välkommen! En varm säng skall

stå eder till buds och kanske äfven en bågare gammalt vin, om eljes förrådet i klostrets vinkällare icke tagit slut. Många gillesbröder hafva i afton infunnit sig, — tillade han, blickande omkring på de församlade.

— Någre af bröderna från edert abbotdöme lära ock vara tillstädes här, hvar så min syn ej bedrog mig.

— I menen priorn och brodern bibliothecarius; någre andre vet jag ej vara medlemmar af Sankt Katarinagille.

— Och dock torde det ej hafva varit desse, jag såg på vägen. De fromme bröderna redo tvänne vackra, ståtliga hästar och sutto så säkert till häst, som om de aldrig varit från hästryggen. När blef det sed inom edert kloster, att munkarne öfva sig i ridderliga idrotter? — tillade han, godmodigt leende.

— I talen i gåtor för mig, Häglet Angelbos. Mina munkar torde vara föga skicklige ryttare, och någon annan häst finnes icke inom klostret, än den jag begagnar för mina färder. Antingen hafva edra ögon denna gång bedragit eder, eller ock tillhörde desse munkar någon annan klosterstiftelse.

Som saken syntes dem likgiltig, talades icke vidare derom, och de båda männen började afhandla andra ämnen, ända tills tiden var inne, att den första skålen skulle drickas.

Sedan denna, vår Herras (Kristi) minne, högtidligen blifvit drucken, slog man sig ned vid det stora bordet. Vanligen brukade man med gladt skämt, omväxlande med muntra lekar, förnöta tiden, men nu tycktes en tryckande, dyster stämning hafva lägrat sig öfver hela sällskapet. På de flestes ansigte lästes bekymmer och ett tankfullt allvar, och de samtal, som här och der fördes med låg röst, voro alla af

allvarligt innehåll. Man tycktes vänta på, att någon af de mera betydande männen skulle leda samtalet in på det ämne, hvilket sysselsatte allas sinnen. Också blef det nästan ögonblickligen tyst i salen, då man hörde åldermannen, abbot Conradus med sin starka, djerfva stämma yttra:

— Huru har allmogen i eder hemtrakt tagit de märkliga tidenderna?

Den person, till hvilken frågan ställdes, var Häg-lef Angelbos.

— Hafven I sett, huru björnen blir till sinnes, när man vill taga hans ungar från honom, då kunnen I ock föreställa eder, huru konungens budskap om den ökade gården blifvit mottaget i våra bygder. Svärdet slipas, och bondens uppsyn bådär intet godt. Märkliga saker tillstanda, sanna mina ord!

— Och huru förhållen I eder sjelf i detta ärende; få äro de, hvilkas ord och åtgöranden väga tyngre i vågskålen än edra.

— Jag ser tiden an, innan jag företager mig något. Konung Birger torde i något för hastigt mod hafva utfärdat det märkliga påbudet, och hans sinne hinner förändra sig mera än en gång, innan skatten skall indrifvas.

— Men om han står fast vid sitt beslut och icke tager sin befallning tillbaka, tänken I då utgöra skatten?

— Den skatt, som af ålder utgått, och hvilken senast med Magnus Ladulås blef öfverenskommen, den vill jag utgöra, men ej en örtog mera, hvar så ej konung Birger med landsens insegel visar, att han är i sin fulla rätt. Detta lærer dock falla sig svårt för honom.

— Och om konungen med härsmacht infölle i

landet att göra sin vilja åttlydd, skullen I då ej tveka att sätta eder upp mot landets herre? I borden dock betänka, att det är en handling, som är belagd med kyrkans bann. — Han såg bonden allvarligt in i ögonen, men denne mätte lugnt paterns forskande blick.

Det var nu ingen i salen, som talade mera än de båda männen. Alla sutto ifrigt lyssnande, och man vågade knapt draga andan af fruktan att gå miste om ett enda af de ord, med hvilka den kloke, redlige bonden nu skulle besvara abbotens allvarliga fråga. Det ämne, som nu afhandlades, var af den största vikt och betydelse, och längre än till de församlades öron skulle den inflytelsesrike mannens tal tränga.

Det dröjde en stund, innan denne tog till orda, men hans stämman var fast och bestämd, när han slutligen yttrade:

— Icke är jag den, som vill sätta mig mot landets lagliga öfverhet, men öfver konungen står lagen, och lag styrka och frid hålla, det har af ålder varit konungens plikt. Sägen mig, när Sveriges konung fick rätt att efter eget godfinnande utskrifva skatter och pålagor, och jag vill vara den förste att betala den fordrade gården, skulle det ock kosta mig min sista penning, men så länge konungen ej har denna rätt, vill jag med udd och svärd sätta mig mot hvarje egenmäktigt intrång på våra urgamla friheter, och jag menar, att hvarje friboren gutnisk man i den striden står på min sida.

Ett skallande bifallsrop följde på detta yttrande.

Då de högljudda bifallsyttringarne något saktat sig, hördes en stark, klangfull stämman yttra:

— Den bryter lag, som tager sig rätt med

våldsam hand. I galgen kunden I-få ptikta för edert upproriska tal, Häglef Angelbos.

Allas blickar riktades mot dörren, hvarifrån den djerfva varningen kom. Der sutto på en bänk tvänne ringa munkar i sina hvitgrå kåpor, trotsigt mötande de förvånade männens blickar.

Någre af de ifrigaste bönderna rusade upp för att handgripligen straffa de djerfve munkarne, då de hejdades af Häglefs lugna stämma.

— Ej var det förr sed att förklädd infinna sin i nordiskt gillelag, — yttrade han. — Fällén edra hufvor, så vida I ej frukten att visa edra anletsdrag! Innan jag vet, att det står en man bakom talet, byter jag inga ord.

— Så må du då få din vilja fram, stormodige bonde. — Den ene af munkarne sprang upp och slet kåpan af sig.

I stället för den ringe bernhardinermunken stod der en högväxt riddare med ljungande blickar betraktande de häpne gillesbröderna.

— Konung Birger! Ijöd det som en enda hviskning genom hela salen, och de församlade sprungo upp från sina platser, liksom hade i konungens person en hel fiendtlig trupp brutit sig in i deras fredliga lag.

— Vågar du nu upprepa det djerfva tal, du nyss förde, stormodige bonde? — utropade konungen med dånande stämma, vänd mot Häglef Angelbos.

— Djerft mände ordet vara, blott det är sant, konung Birger. Hvad jag yttrat, det står jag fast vid, skulle det ock bringa mig ofärd. Men här inför alla dessa församlade män beder jag eder för Kristi skull taga edert påbud tillbaka. Intet godt

kan komma deraf, men väl obåt och förderf såväl för eder som för detta land.

— Tyst, förmätne bonde! — dundrade konungen, lågande af vrede. Han slog sitt svärd i bordet, så att den starka klingan bröts tvärt af. — Vid lefvande Gud, jag vill visa dig och dine trotsige landsmän, att det är jag, som är eder herre, och hvar så I icke innan detta års slut betalat skatten, vill jag med svärd i hand utkräfva en blodig gärd. Så hjälpe mig dertill så visst Gud och Sankt Erik konung!

Med häftiga steg lemnade konungen rummet, åtföljd af Johan Brunke, som nu äfven afkastat sig munkkåpan, och snart hördes de dånande hofslagen från deras hästar, då de jagade bort från gillehuset.

Derinne sutto männen tyste och eftertänksamme. Få voro de, på hvilka konungens bestämda och manliga uppträdande icke gjort något intryck.

Men denna förtrollning varade blott en kort stund. Den stolta sjelfkänsla och frihetsanda, som under alla tider varit utmärkande för den svenske bonden, tog snart ut sin rätt, och det skulle säkerligen ej hafva varit rådligt för konungen att nu återvända till gillestugan, så högt brusade känslorna.

— I haden rätt, desse munkar tillhörde icke edert fårahus, — yttrade Häglef Angelbos till pater Conradus, då de båda männen efter gillet slut lemnade salen, och ett dystert leende tillkännagaf, att allvarliga tankar rörde sig på djupet af hans själ.

ÅTTONDE KAPITLET.

Strid och seger.

Den dag hade inbrutit, som blifvit bestämd för konung Birgers afresa.

Efter besöket i Sankt Katarinas gillestuga hade han jämt varit dyster och misstänksam, fruktande försåt och öfverfall, och han hade därför med stor ifver påskyndat sin affärd. Också möttes han icke af några vänliga blickar, då han visade sig på stadens gator, ty förutom det, att han väckt de stolte borgarens vrede genom sitt påbud om skattens höjning, var man äfven förbittrad mot honom, därför att han med list narrat till sig nästan hela fiskartorget.

Arbetet der hade börjat genast, så snart beslutet i rådet blifvit fattadt och man hade redan hunnit så långt, att konungen denna morgon med egen hand lagt grundstenen till den nya bygnaden, Kalfskinnshuset, som man redan börjat kalla det. Nu hade han, följd af sin svit, kommit tillbaka från bygnadsplatsen. Det kungliga följet hade sprängt fram genom gatorna, så att gnistorna lyst om hästarnes hofvar, och mer än ett hotande ögonkast hade dervid följt dem på den vilda framfarten.

Ryttarne hade suttit af. Stallsvennerna hade mottagit de frustande, eldiga hästarne för att leda dem till stallbyggnaden. Någre unge väpnare, bland dem Magnus Tynesson, stodo ännu samtalande utanför ingången.

Plötsligen hördes ett högljudt buller nerifrån

gården. En stor, kolsvart hingst hade blifvit retad af ett piskslag och slagit sin vaktare under sig, och ingen torde närma sig det ilska djuret för att rädda den stackars karlen under dess väldiga hofvar.

Då framskyadade Magnus Tynesson utan att lysna till de många röster, som varnande sökte afhålla honom från det farliga vågstycket. Han närmade sig bakifrån den vilde hingsten, och innan denne varseblifvit honom, hade den djerfve ynglingen vig som en tiger kastat sig upp i sadeln och samlat tyglarne i sin hand.

Och nu började en förtviflad strid mellan det ursinniga djuret och dess lugne, kallblodige ryttare.

Än jagade den rasande hingsten med pilens hastighet omkring den stora gårdsplanen, än reste den sig på bakbenen, huggande omkring sig i vild förbittring, hvarvid endast den oförskräckte ryttarens utomordentliga vighet och styrka kunde rädda honom från ett lifsfarligt bett. Denne låg än på ena än på andra sidan, endast med knäveckan hållande sig kvar, än satt han som fastvuxen i sadeln, trotsande det vilda djurets alla försök att kasta honom af.

Detta hade i den raske väpnaren funnit sin beherskare. Skälfvande i alla leder och skummande af svett, stannade det slutligen, hvarefter det utan motstånd lät föra sig till stallet.

Från ett fönster i nedre våningen af borgmästar Peders hus hade tvänne ögon ångestfullt följt den farliga ridten, och varma böner hade uppstigit för den modige ynglingens räddning.

Då Magnus efter sin djerfva bragd gick upp för den stora breda förstugutrappan, varseblef han jungfru Magdils bleka ansigte i fönstret, och han hel-

sade artigt men kallt. I detsamma kom hennes tärna, Kerstin, ut genom dörren.

— Den striden skulle kommit mer än en tärnas kind att blekna, — yttrade hon lifligt, — och mången en riddare har för sämre bragds skull förvärfvat sig priset på rännarebanan. Hade nu eder trolofvade sett sin riddare, visst haden I då af hennes varma läppar fått en välförtjent lön för eder bedrift.

Hon hade ställt sig midt i ingången för att hindra honom komma fram, och under det hon talade, hade hon sina blixtrande, nötbruna ögon skarpt fästa på ynglingens ansigte. Den trogna tärnan hade föresatt sig att kosta hvad det ville utröna sanningen af borgmästar Michels yttrande till jungfru Magdil. Också ljusnade hennes eget ansigte i samma mån som den unge väpnarens mörknade.

— Du kunde vid stickbågen bättre använda din tid, flicka, — svarade denne strängt och ville föra den frimodiga tärnan åt sidan för att komma fram.

Men denna lät icke så lätt afvisa sig.

— Så menen I måhända icke, sedan I hört, hvad jag har att säga eder. Sägen mig, så sant I önskar blifva en riddare utan fel och tadel, junker Magnus Tynesson, om det talet är sant, att I redan ären trolofvad. Mera hänger kanske deruppå, än I förmoden.

— Ditt spørsmål faller mig underligt före, tärna. Jag skulle tro, att det föga rör någon här, huruvida jag är trolofvad eller icke. För öfrigt har jag annat att göra än att med fåvitskt snack förnöta tiden. — Han sköt Kerstin åt sidan och gick med hastiga steg framåt gången.

Men hon sprang beslutsamt efter och fattade tag i hans bälte.

— I springen i eder blindhet från eder egen lycka, stolte sven, — utropade hon häftigt med harmfull stämma. — Bättre förstån I att tygla en häst än att läsa i ett kvinnohjerta. Dock tycker jag den ädla jungfruns bleka hy och förgråtna ögon skulle kommit en blind att se hvad som rör sig i hennes själ.

— Om hvilken jungfru talar du? — frågade Magnus hastigt. Hans kalla anletsdrag fingo plötsligt lif, och en stråle af nyfödt hopp blixtrade fram ur hans mörka öga.

— Om hvilken annan än min goda, ljufva engel, jungfru Magdil, Visby stads skönaste tärna. Kunnen I försmå den ungmöns kärlek, då hafven I icke hjerta i bröstet.

Den förebråelsen skulle hon icke hafva gjort, om hon bättre känt den ståtliga, ridderlige ynglingen, Varma, häftiga känslor brusade inom honom och hade redan förtärt allt hans lugn och all hans själsfrid, fast han haft styrka nog att dölja sitt svidande inre under en lugn yta.

Och nu kom tärnans yttrande likt ett himmelskt budskap förkunnande honom den sällhet, han icke ens i sina djerfvaste drömmar vågat tänka såsom sin. Det var ej underligt, att han började tvifla på sanningen af hennes ord, och att han, ju mera de mörka tankarne fingo makt med honom, kände sig öfvertygad, att allt blott var en skändlig lek, ett grymt gyckelspel med hans känslor.

Kerstin drog sig förskräckt tillbaka för hans vilda, upprörda utseende, och då han utan att bevärda henne med ett enda ord till svar aflägsnade sig, vågade hon icke försöka att kvarhålla honom.

Medlidande, sorg och förbittring stridde om väl-

det i den varmhjertade, lifliga flickans bröst, och dukande under för dessa skilda, olikartade känslor, brast hon slutligen i en häftig gråt.

— Hvad gråter du för, mitt vackra barn? tårar skada ditt vackra ansigte, liksom ymnigt regn bleker rosens blad. — Dessa ord yttrades af en len, inställsam stämman, och en hand klappade i detsamma förtroligt hennes kind.

Flickan spratt till, som hade hon blifvit stungen af en orm, och hennes stora, skimrande ögon lågde af harm och förbittring, då hon varseblef den talande.

— Der skolen I få till tack för edert deltagande, borgmästar Michel, — yttrade hon sjudande af vrede, och en kraftig örfil brände i detsamma på borgmästarens kind. Innan denne hunnit sansa sig efter den allt annat än angenäma öfverraskningen, hade den hurtiga tärnan försvunnit.

Men med handen på den svidande kinden och en svordom på läpparne gick hr Michel upp för trappan. Der uppe mötte han Johan Brunke.

— I sen så frisk och blomstrande ut som ett vinterny, — anmärkte den sluge rådsherrn, med ett spetsigt leende betraktande den förlagne borgmästaren. — Helsans rosor blomstra på edra kinder. Sannerligen mången tärna skulle afundas eder desamma.

— Hafsvinden blåser skarpare än vanligt i dag, ädle herre, — svarade hr Michel tort, bitande sig i läppen.

Timmarne skredo framåt. Solen började redan luta, och den tid, som var bestämd för afseglingen, nalkades.

I ett rum i nedre våningen satt jungfru Magdil,

sysselsatt att med konstnärlig skicklighet sy blommor af guld och silfver på ljusblått flöjel. Hennes arbete gick dock icke synnerligen fort, ty långa stunder satt hon med händerna korslagda i knäet, stirrande genom fönstret ut i rymden.

En tår välde sakta fram ur ögonvrån, spridande en fuktig dimma öfver ögats kristallklara spegel. Den skimrade fram mellan de halft sänkta ögonfransarne, lik dagdroppen mellan violens blad, ända tills den långsamt tillrade ned utför den bleka kinden. Då märkte Magdil den sqvallrande flykten, och liksom om hon blott väntat på denna för att gifva utbrott åt sina känslor, lutade hon ansigtet i händerna och brast i hejdlös gråt. Hela den veka gestalten skakades af de häftiga snyftningarne.

Då hördes ett sakta buller. Magdil blickade hastigt upp. Der stod nere vid dörren Magnus Tynnessons höga, ridderliga gestalt. Hans ansigte var blekt, och blicken dunkel och sväfvande.

— Förlåt, att jag stör eder, ädla jungfru, — yttrade han, och hans röst darrade af ömt deltagande. All hans stolthet och bitterhet hade försvunnit vid åsynen af den djupa sorg, som målade sig i det sköna, tårdränkta ansigtet. — Jag har kommit för att säga eder farväl och för att återlemna er tillhörighet åt eder. — Han räckte henne bugande den lilla handskan, han första aftonen erhållit af henne.

Hon satt framåtlutad med nedböjdt hufvud, och det rika, glänsande håret föll i mjuka, skiftande vågor öfver skuldrorna fram öfver den fylliga, höga barmen.

Ynglingen kunde icke slita sina blickar från den tjusande uppenbarelsen. Hon syntes honom nästan öfverjordiskt skön med sina milda, oskuldsfulla drag.

Den stormande lidelsen i hans hröst lemnade rum för en helig, andaktsfull vördnad och gifvande vika för stundens intryck böjde han tillbedjande knä inför den unga flickan, liksom hade han befunnit sig inför en bild af den heliga madonnan.

Hon lutade sig ned öfver honom. Hennes friska, rena andedrägt berörde hans ansigte, och plötsligen tryckte hon med sina varma läppar en kyss på hans panna; men derpå förskräckt öfver sin öfverlagda handling drog hon sig hastigt tillbaka, ocn en brännande rodnad spridde sig till hvarje del af hennes ansigte.

De hade båda handlat under inflytelse af en högre, oförklarlig makt. Nu var förtrollningen bruten. Med flammande kinder och glödande blickar sprang den unge väpnaren upp. Han fattade hennes hand och tryckte den lidelsefullt till sina läppar. Men hon ryckte den hastigt undan.

— I glömmen eder, Magnus Tynesson, — yttrade hon med låg, men fast stämma. — Det höfves icke den, som redan är trolofvad att skänka sin hyllning åt en annan.

— Det är en skändlig lögn af någon, som velat bedraga eder. I ären den enda, jag någonsin älskat, ädla jungfru, och aldrig kommer min hug att stå till någon annan tärna. Och gifven I mig eder tro, så finge man hellre slita hjertat ur min kropp, än jag blefve eder otrogen. Det svär jag vid min döda moders ben.

— Jag tror eder, Magnus Tynesson, och såsom jag förut gifvit eder mitt hjerta, så gifver jag eder nu min tro och lofven. Den heliga jungfrun höre mitt löfte, att jag aldrig skall komma att tillhöra någon annan man.

Han drog henne sakta intill sig och såg henne in i de sköna, milda ögonen, som strålade af kärlek och tillgifvenhet blickade upp mot honom. Så stodo de en stund under tystnad. De bytte inga kärleksfulla ord och inga ömma smekningar, men likväl kände de, att blott döden skulle kunna slita det band, de nu genom sina löften knutit.

— Snart kommer jag åter, då vill jag tala med hr Peder och begära eder till min trogna husfru. Den heliga jungfrun och alla Guds helgon beskydde eder!

Ett ögonblick höll han henne sluten till sitt bröst; derpå aflägsnade han sig hastigt.

En timme derefter gled konung Birgers skepp för fulla segel ut ur hamnen. Blott få skådelystne hade infunnit sig för att betrakta hans affärd, och af stadens förnämre herrar hade ej många varit honom följaktige.

Nu stod han mörk och sluten på däck, omgifven af sina män.

— Nästa gång jag vänder stäfven från Gotland, torde de trotsige öborna bättre hafva lärt känna sin konung, — mumlade han mellan tänderna.

Bak i akterstäfven stod Magnus Tynesson med blicken riktad mot stranden. Der tillvinkade honom hans sköna tärna sitt sista farväl. Vemodiga känslor började bemäktiga sig den raske ynglingens bröst, då han tänkte på den skiljemur, hvilken nu reste sig mellan honom och den älskade ungmön. Men ungdomens trogne följeslagare, hopp och förtröstan, besegrade snart de dystra aningarne, och med bröstet svällande af jublande lefnadsmod skådade han utöfver det vidsträckta, svällande hafvet.

Skeppet sköt stark fart, och snart hade den älskades blå klädning och fladdrande lockar försvunnit ur hans åsyn.

NIONDE KAPITLET.

Krigsbudet.

Konung Birgers påbud om skatten hade, såsom hans skarpsynte rådgifvare förutsett, öfver hela ön väckt den största förbittring. Sinnena hade blifvit bragta i stark jäsning, och mångenstädes hade de kunglige uppbördsmännen med hugg och slag blifvit bortdrifna. Den påbudna gården hade ingenstädes blifvit lemnad.

Men då man trotsat konungens befallning, hade man likväl icke glömt hans hotelse att med härsnakt utdrifva skatten. Bonden fejade sina vapen och höll sig i ordning att vid första kallelse draga i härnad. Vid »vårdarne» längs med öns stränder hölls skarp utkik natt och dag, för att man icke skulle öfverraskas af fienden, innan man huone sätta sig till motvärn. Rådslag hade blifvit hållna och till anförare för den stundande striden hade blifvit utsedde Häglef Angelbos i Lärbro och Tomas Duss i Bro. Öfver ett år hade nu förflutit, sedan det mäktiga påbudet blifvit utfärdadt, och hvilken dag som hälst kunde man få se konungens drakar närma sig den gutniska stranden.

Septembersolen hade för länge sedan försvunnit bakom trädtopparne. Regnet öste ned i strömmar,

och på himlahalvvet jagade mörka moln i vild fart hvarandra. Vinden for tjutande genom de stora, mörka skogarne, drifvande regnet framför sig. Den böjde trädens toppar, hvirflade omkring den enslige vandran, så att den nästan beröfvade honom andedrägten och ristade i husknutarne, så att människorna, som sutto derinne i sin trygga, varma stuga, andaktsfullt läste sitt pater noster, bedjande Gud och Sankt Klemens nådligen bevara de sjöfarande från alla olyckor.

Och derpå flyttade man sig närmare tillsammans och gaf den flammande stockelden ny näring. Och när dess värmande sken strålade ut i rummet, och de väldiga ölstopen blifvit fyllda, då intogs man af en känsla af innerligt välbehag, och sagan och sången fingo ökad fart.

I den stora, rymliga hvardagsstugan på sin gård i Lärbro satt Häglef Angelbos, omgifven af sitt husfolk. Den myndige bonden var sysselsatt att putsa sin hjälm, och af de många huskarlarne och svennerne sutto somliga slöjdande, andre höllo på att feja sina vapen. Vid tvärväggen midt emot den flammande brasan sutto husmodren och hennes tärnor, sysselsatta med söm och spånad.

Stugan var lång och bred med väggfasta bänkar utefter väggarne. Desse voro öfverdragna med en bonad af vadmal samt behängda med målade och förgyllda vapen såsom sköldar, brynjor, svärd och bågar. I stället för glasrutor, hvilka den tiden voro mycket dyrbara, funnos små luckor, försedda med genomskinliga hinnor.

— Ett ulfvaväder ha vi i afton, och den kan skatta sig lycklig, som slipper lemna sin varma stuga, — yttrade Häglef, då stormen efter en stunds

uppehåll med förnyad styrka skakade huset. — Befinner sig nu konung Birger på sjön, så lär han föga rosa sin färd. Inga tidender hafva väl kommit från Akergarn under min frånvaro, hustru?

Denna besvarade nekande hans fråga.

— I torden, när allt kommer omkring, hafva slipat edra svärd förgäfves, husbonde, — brummade en grof röst. — Konung Birger har icke salig konung Magnus' sinnelag, har man sagt, och det torde bättre lika honom att sitta hemma och dricka tve-männings med sin drottning än att öfver det stormande hafvet fara ut till örlog.

— Gifve Gud, du hade rätt, gamle Björn! Jag skulle ingenting hellre önska. Men så länge stränderna äro isfria, kunna vi hvarje dag vänta honom, och jag fruktar, att det ej skall töfva länge, innan vårdkasarnes flammor mana till strids. Men vill du hvila dina styfva ramar, gamle gråskägg, så lär ingen kunna förmena dig det, — tillade han leende.

Den person, hvilken han sålunda tilltalade, var en reslig gubbe, med långt, grått skägg, hvilket yfvigt föll ned öfver hans höga bröst. De väldiga, breda skuldrorna och den senfulla armen vitnade om, att han oaktadt sin ålder torde vara en god stridskamrat och fruktansvärd motståndare.

— Viljen I kanske, att gamle Björn skall sitta i spiselvrån och spänta pärtor, medan hans herre svänger sitt svärd för hus och hem. Jag trodde dock, man aktade den gamle bättre. Väl är min arm icke så rörlig som förr, men ännu förmår den dock lyfta klubban.

Han reste sig upp och fattande en väldig, jernskodd klubba, som stod bredvid honom, svängde han den så lätt öfver sitt hufvud, som hade den varit en

vanlig slaga. Karlarne blickade förvånad på den gamle, förgrymmade mannens kraftprof.

— Lugna dig, redlige vän! Jag vet att sätta värde på, din arm. Häglef Angelbos skulle känna sig illa till mods, om gamle Björn icke stode vid hans sida i striden.

Dessa smickrande ord lugnade fullkomligt den kraftfulle åldringen. Han tryckte blickad den älskade husbondens hand och satte sig åter på sin plats.

— Förtäljen oss litet om forntida bedrifter och äfventyr, gamle Björn! — bad en af svennerna. — Det är ingen så god sagoförtäljare som I. Märklig, händelser hafva fordom tilldragit sig i våra nejder har man sagt.

Flere förenade sig i denna begäran, och sedan en af tärnorna på husmodrens befallning satt fram ett stop öl åt gubben, började denne:

— Icke vet jag det jag haft ord om mig att vara någon god sagoförtäljare. Måhända skulle jag dock kunna omtala ett och annat, som för de unge kunde vara nöjsamt att höra, och ej behöfver jag gå långt tillbaka i tiden för att finna ämne för min berättelse.

På Takstens gård här i socknen bodde i min ungdom en mäktig och styfsint bonde, för hvilken hela menigheten måste falla till föga. När han en gång kom till kyrkan, hade presten redan börjat messan. Detta likade den mäktige mannen illa, och i vredesmod gick han uppför altaret och stötte sitt svärd i gudsmannen.

Aldrig glömmet jag den synen. Jag var sjelf med, då vi förföljde den fräcke nidingen. Hårdt fick han böta för sitt stormodiga sinne, ty med stenar blef han slagen till döds. Han blef jordad i Läderbro

kyrka, men en sådan ogudaktig man kunde naturligtvis icke finna ro i sin graf. Hans vålnad hem-sökte länge trakten häromkring, och hvarken själa-messor eller vigvatten förmådde bringa hans syndiga själ ro.

Då kom en trollman från Sveriges laud hit öfver hafvet. Man förde honom ned på ängen vid Takstens, der spöket brukade hålla till.

I början kunde han icke få syn på det. Han fann då på ett råd, tog en hvit märr, hvarpå han satte sig bakfram — och söp ur en silfversked. När Taksteiner såg detta, kunde han ej längre berga sig, utan log och sade: »galet hafver jag sett och galet hafver jag hört: men aldrig galnare karl än du äst».

Vid detsamma kastade trollkarlen sin trollstaf för Taksteiner, sägande: »sparka den ifrån dig!» Taksteiner gjorde så, och benet fastnade. Trollkarlen sade åter: »trampa honom bort med det andra benet!» Taksteiner gjorde så; men det fastnade äfven. Åter sade trollkarlen: »tag honom lös med handen, så slipper du». Taksteiner tog med ena handen, och den fastnade också. Då sade trollkarlen till honom: »tag med den andra handen, så slipper du visst». Taksteiner gjorde så, men den fastnade såsom förr. Trollkarlen sade: »bit med tänderna;» men munnen blef äfven fast.

När nu Taksteiner låg ihopbunden såsom en igelkott och hvarken kunde röra en hand eller fot, manades han af trollkarlen till kyrkan, hvarest han genom norra dörren invältrades i sin graf, hvars dörr blef igenmurad, såsom ännu synes.

Och trollkarlen kastade på honom bly och sade: »ligg, tills det ruttnar!» Taksteiner svarade: »må göra, det lefver jag väl ut». Trollkarlen tog då en

björnhud och kastade på honom, sägande: »ligg här ett år för hvart hår!» Taksteiner gaf till svar: »så länge lefver jag väl, det tar en gång ända». Trollkarlen tog då lindkol samt kastade öfver honom och sade: »ligg till dess det ruttnar!» hvartill Taksteiner genmålte: »det sker aldrig».

Sålunda blef Taksteiner stilla och har sedan dess ej oroat någon menniska. Men det berättas, att någon tid derefter skulle en dödgräfvare uppkasta en graf och kom för nära intill det ställe, hvarest Takstein låg, hvarvid denne gaf till ett rop och sade: »Intet närmare!»*)

Han hade knapt hunnit sluta sin berättelse, innan snabba hofslag hördes närma sig huset.

— I märkliga ärenden mände den ryttaren vara stadd, — yttrade Häglef. — I afton lärer ingen i onödan gifva sig ut på vägar och stigar.

I detsamma rycktes dörren upp, och en man trädde in. Regnet dröp af hans långa ryttarekappa, och hår och skägg voro tofviga och genomvåta. Det blossande, svettiga ansigtet visade, att han haft brådt på färden.

— Guds frid här inne! — helsade han. Han gick med hastiga steg fram mot högsätet, der husbonden hade sin plats.

— Ären I bondehöfdingen, Häglef Angelbos, så har jag viktiga nyheter att meddela eder.

*) Denna saga är intagen i Hyltén-Cavallius' »Sägner om Kettil Runske», och har blifvit honom meddelad af lektor J. Klingvall efter en Hilfelings handskrift. Förf. har trott, att den kanske kunde roa en och annan läsare och därför vågat upptaga den här. Den gamle Taksteinarens lefnadshistoria lär föröfrigt vara enlig med sanningen, ty förutom folksagan vittnar äfven en grafsten på kyrkogolfvet i Lärbro derom.

— Jag är så, men innan du förkunnar ditt ärende, främling, torde du behöfva vederqvicka dig med en bågare mjöd. — Han vinkade åt sin hustru. Denna aflägsnade sig och kom snart tillbaka med ett stort horn, fylldt af den välsmakande drycken. Hon räckte det åt den främmande, hvilken i få tag tömde det djupa hornet.

— Låt mig nu höra, hvad du har att förkunna! Du kan tala fritt och öppet, ty för mitt folk har jag ingenting fördoldt och hemligt.

— Jag har blifvit sänd af den gamle Mårten Skeppare. Han låter helsa eder, att han denna morgon utanför Fårö norra udde seglat förbi konung Birgers långskepp. För att underrätta eder derom, har han satt lif och skuta på spel och i afton kommit in i Slitö hamn. Och det låter han säga eder, att om stormen lugnar ut, torde konungens skepp innan morgondagens middag hafva tagit landfäste.

Olika var den verkan, som denna underrättelse åstadkom på de församlade. Männen sprungo upp från bänkarne, bistre och hotande, de yngre lågande af mod och stridslystnad. Qvinnorna deremot åhörde med förskräckelse det dystra budskapet, och fruktan för den stundande stridens fador blekte deras kinder. Blott husbonden sjelf satt lugn.

— Redeligen tack för eder möda! Välkommet var ert budskap dock ej.

Han satt en stund eftersinnande. Snart reste han sig dock beslutsamt upp. Han utvalde tre af de raskaste svennerne.

— I skolen taga de mest uthållige hästarne i stallet. Du, Thord, skall taga vägen genom Othem, Tingstäde och Lokarum till Bro, bådande allmogem i dessa trakter att draga man ur huse. Vid To-

mas Duss skall du taga in, bedjande honom samla allmogen i närliggande socknar och tåga mig till mötes. Erik tager vägen söderut genom Boghe, Bäl, Kellunge och vidare åt Visby till. Du får på din lott, Kettil, de socknar, som ligga utmed kusten. Låten med kyrkklockorna kalla folket tillsammans och bjuden öfverallt männen att utan dröjsmål tåga till Lekarehed, der vi alla vilja samlas! Och dermed Gudi befalldt!

De raske ynglingarne störtade ut, och snart sprängde de på skilda vägar fram i mörker och regn, kallande inbyggarne ut från sina lugna hem till krigarens blodiga värf.

Men hemma i sin stuga stod bondehöfdingen tankfull och allvarlig. Konungens hotelse i Sankt Katarina gillestuga ljöd kraftigare än någonsin i hans öra. En blodig gärd hade han sagt sig skola utkräfva, och blod skulle nog också komma att flyta. Nu, då det afgörande ögonblicket nalkades, uppskattade han först till dess fulla värde det ansvar, han ådragit sig genom sitt frimodiga tal och bestämda uppträdande. Han hade måhända kunnat genom litet undfallande blidka konungen. Nu hade han i stället genom sitt fria, öppna språk retat honom och derigenom dragit förderf och olycka öfver landet. Den själsstarke, redlige mannen kände sig beklämd och ångestfull till sinnes.

Då lade sig en hand lätt på hans axel. Han vände sig om och fick se sin hustrus bleka, sorgsna ansigte. Den trofasta qvinnan blickade med innerlig kärlek och fast förtröstan upp på sin afgudade man. Då försvunno hans oro och klenmodighet. Det var till honom och landets tappre söner svagheten satte sin lit, och ej ville han komma dess säkra för-

tröstan på skam. Tårningen var kastad. Det fans ej mer än en väg att gå; den ledde framåt, och föga båtade det därför att se sig tillbaka.

TIONDE KAPITLET.

Slaget på Röcklingebacke i Lärbro.

Tvänne gånger hade solen gått upp, sedan krigsbudet först hördes på Gotlands bygd.

Stormen hade nu stillnat. Naturen låg lugn och fridfull, hvilande sig efter de vredgade elementens hårda framfart. I skogen slog trasten sina drillar, och furufnatten*) hoppade kurrande från gren till gren. Furorna reste sig friska och gröna efter regnet, och de tynande skogsväxterna tycktes ha fått nytt lif för solens värmande strålar. Allt röjde korteligen ro och frid.

Men då naturens strid var slutad, skulle människornas börja. Framåt de smala skogsvägarne tågade skaror af kraftfulle, allvarlige män. Sköldarnes klang beledsagade deras fasta steg och blankslipade yxor och svärd glänste mot solstrålarne.

På Lekarehed skulle de skilda trupperna samlas. Största delen af den uppbadade allmogen hade redan infunnit sig, och i hvarje ögonblick slöto sig nya skaror till de redan anlända.

Den vidsträckta slätten företedde en liflig och brokig anblick. Närmare ett par tusen man voro här

*) Ekorren.

samlade, väpnade och redo att draga mot fienden. Det var ingen ordnad armé, men de starka, kraftiga gestalterna, de senfulla armarne och orädda blickarne visade, att den dock icke vore att förakta denna sammanräfsade bondekår. Vapnen voro af olika slag. Några hade endast sina stridsyxor eller klubbor. Andra voro bättre rustade med spjut och svärd. Bågar och armborst saknades ej häller. Utanpå vadmalsrockarne buro somlige brynjor afjernplåtar, fastnitade vid hvarandra och sammanbundna med hakar och spännen, då deremot de fleste till sitt skydd endast hade sköldar af trä eller läder.

Man väntade endast på höfdingarne, Häglef Angelbos och Tomas Duss, för att draga konungens trupper till mötes. Slutligen syntes de, omgifne af sina svenner och huskarlar. De voro båda till häst och klädde i full rustning. Hvar de redo fram, helsades de med höga hurrarop, och den ansedde och omtyckte Lärbrohöfdingen var isynnerhet ett föremål för människens hyllning. Öfverallt möttes han af blickar, uttryckande beundran och tillgifvenhet, och man trängdes kring honom för att få trycka den frejdade mannens hand.

Men det blef ej länge tid för helsningar och vänskapsbetygelser. En ryttare kom i sporrsträck jagande fram öfver slätten. Det var en af Häglefs utskickade spejare.

— I vapen, fienden är öfver oss! — ropade han, så snart han kommit inom hörhåll. — Knapt en mil härifrån såg jag de första leden af konungens knektar komma tågande, och länge torde det ej töfva, innan de äro oss inpå lifvet.

— Tror du vi hinna fram till Röcklingbacke

före fienden? — frågade Häglef, sedan han med lurar låtit blåsa hären till uppställning.

— Det tror jag, hvar så I genast sätten eder i rörelse.

— Framåt då i Jesu namn! Den heliga jungfrun stå oss bi i vårt förehafvande!

De väldiga massorna började sätta sig i rörelse, föregångna af bombare och trumpetare, och följande krigsmärket, som utgjordes af ett banér, märkt med ett eketräd, nordertredingens vapen.

— Hvad vänten I af den stundande striden, Häglef? Tron I vårt folk skall behålla valplatsen? frågade Brohöfdingen, medan de redo fram i spetsen för hären.

— Modig jägare blir ej gerna ulfvens byte, — svarade den tillfrågade lugnt. — Vår Herre råder för seger och lycka, men kunna vi blott hinna till Röcklingebacke, menar jag vi skola hålla konungens knektar varma. Mitt råd är att vi ordna vårt folk på sluttningen. Vi skola då lätt kunna bjuda fienden stängen och hålla oss ryggen fri. — Han utvecklade derefter utförligt den plan, han uppgjort för den kommande striden.

Den tiden var krigskonsten icke synnerligen mycket utbildad. Det var icke strategisk skicklighet och konst utan personlig tapperhet, som afgjorde stridens utgång. Anförarnes duglighet spelade därför långt ifrån en så hög roll som i våra dagar.

På Röcklingebacke gjordes halt. Marken bildade här en långsträckt sluttning och var endast glest bevuxen med mindre träd och buskar. Den var sålunda ganska lämplig såsom stridsplats.

Hären uppställdes på det gamla viset i fylkingar,

hvarvid bågskytterne ställes främst. Det var nämligen desse, som skulle inleda striden.

Det dröjde ej länge, innan konungens trupper blefvo synliga. Skogen glimmade af vapen och rustningar. Mörke, jernklädde knektar och ryttare i blanka harnesk började sprida sig på slätten. Många förnämne riddare hade tydligen åtföljt konung Birger på hans tåg. Man igenkände dem på deras dyrbara, glänsande stålrustningar och höga, vajande hjälmbuskar.

Bondehöfdingens skarpa blick öfverfor granskande fiendens hotande led. Plötsligen lät han kalla till sig någre, unge kraftige och värustade bönder.

— Sen I den höge riddaren der med den hvita hjälmbusken? — frågade han, i det han pekade på en samling ryttare. — Det är konung Birger. Försöken att under striden taga honom till fånga men skonen hans lif, så vidt möjligt är!

De fiendtliga skarorna, hvilka till antalet voro bönderna mycket öfverlägsna, hade nu ryckt fram och ordnat sig.

Lösen utdelades, och å båda sidor gäfvos med stridslurarne samtidigt tecken till anfall.

Slaget började med en skur af pilar och spjut. Men de stridslystne bönderna nöjde sig ej länge med att kämpa på afstånd. Under upphäfvande af ett skallande härskri störtade de mot fienden. De tyske knektarne tycktes i början icke kunna motstå deras häftiga anlopp, men snart slöto de sig åter tillsammans, och ett mördande handgemäng uppstod.

Stridsplatsen tedde sig på afstånd som ett svallande, stormuppfyllt haf. Af och an gingo stridens vågor, vidgande sig och åter slutande sig tillsammans.

Omkring Häglef Angelbos hade någre af de bä-

ste kämparne samlat sig. Främst bland dem gick en storväxt, nästan jättelik man. Hår och skägg röjde den grånade åldringen, men den styrka, hvarmed han förde sin tunga stridsklubba, visade, att han ännu var i besittning af mer än vanliga manskrafter. Hvarhålst det väldiga vapnet träffade, der segnade en man död till marken. Sålunda gick den gamle framåt, banande en bred väg för bondehöfdingen. Denne var sjelf icke overksam, och mer än en blodig panna vitnade om kraften i hans arm.

— Rätt så, gamle Björn! — ropade han uppmuntrande till den gamle kämpen. — Så skall en ärlig Gute slås.

Han hade knapt hunnit yttra detta, innan en pil hvinande snuddade förbi hans hufvud. Han såg sig omkring för att få syn på den säkre skytten, men kunde i stridens vimmel icke varseblifva någon. Nu blef han också invecklad i en häftig strid med någre fiendlige knektar. En af dem stötte sitt svärd i hästens bringa, så att denne störtade till marken, i sitt fall dragande ryttaren med sig. Innan han hunnit resa sig upp, voro fienderna öfver honom. Hans män hade i stridens hetta skilt sig från honom, och ingen räddning syntes möjlig.

Då störtade en af knektarne med spräckt hufvudskål till marken, och innan hans kamrater hunnit vända sig mot den nye fienden, hade en annan drabbats af samma öde, hvarefter de tvänne återstående togo till flykten.

— Jag kom i rättan tid, husbonde, — brummade gamle Björn, som nu framträdde. Han stödde sig mot den väldiga, blodiga klubban och torkade svetten ur pannan.

Häglef hade emellertid befriat sig från stigbyg-

larne och rest sig upp. Då kom åter en pil, och denna gång träffade den bättre sitt mål. Så stark var dess fart, att den trängde genom brynjan och pansarskjortan in i sidan. Dock hade den icketrängt synnerligen långt in. Häglef fattade den i skaftet och drog den med stadig hand ur såret.

— Vid mitt goda svärd! Den skytten har en stark arm och ett säkert öga och tyckes mig vara en farlig fiende. — Han såg spejande åt det håll, hvarifrån pilen kommit. Nu märkte han högst uppe på backen en lång, mörk-klädd man, till hälften dold bakom några furor.

Häglef drog sig något ur striden och vinkade till sig en af sina svenner, hvilken var beryktad såsom skicklig bågskytt.

— Har du en pil kvar i ditt koger, Kettil, så skjut ner den der svartklädde mannen, som gömmer sig der uppe bakom tallarne! Det är ingen af vårt folk utan en led förrädare. Men tag dig till vara, att han ej varseblifver ditt uppsåt.

Han blandade sig åter i striden, men allt som oftast kastade han en spejande blick upp mot backkrönet. Mannen hade dragit sig tillbaka, och Häglef började frukta, att han märkt sig vara upptäckt. Slutligen framträdde han dock åter, och nu hade han bågen spänd i handen. I samma ögonblick märkte Häglef, huru hans vaksamme sven lade pilen till ögat. Den lömske bågskytten skulle just afskjuta ett nytt skott, då han tumlade raklång till marken, dödligt träffad af svennens säkra pil.

— Det skottet vill jag prisa, och ej skall den raske svennen blifva obelönad, hvar så vi båda med lifvet slippa härifrån, — yttrade Häglef till gamle Björn, som nu åter slutit sig till honom.

Striden var envis och förbittrad. På båda sidorna kämpades med stor tapperhet, och ännu var det omöjligt att afgöra, hvilket parti segern skulle tillfalla.

Konung Birger hade sjelf deltagit i striden, men såväl af fruktan som af trötthet snart dragit sig tillbaka. Nu satt han omgifven af några riddare, på afstånd betraktande de kämpande.

Bland desse utmärkte sig isynnerhet en högväxt, ståtlig ryttare. Han red en liflig, mjölkvit springare, och hvar hälst konungens trupper syntes gifva vika, der såg man ryttaren med den hvita hästen, sporrande männen till ökade ansträngningar. Svärdet ljungade som en blixtråle i hans hand, och blodig var den väg, han banade sig genom fiendens hopar.

Konungen hade fått syn på den tappre ryttaren.

— Veten I, hvem den mannen är, Lyder Fors?
— frågade konungen den af riddarne, som var honom närmast.

— Bedrager jag mig ej, så är det Magnus Tynesson, — svarade den tilltalade. — Den raske vapnaren är lätt igenkänlig på sin ståtliga växt. Hans häst och rustning äro mig ock väl bekante.

Konungen svarade ingenting, men hans blickar följde uppmärksamt den tappre ynglingen. Denne hade nu råkat in i en tät klunga af fiender, hvilka från alla håll anfölo honom. Han värjde sig manligen, men slutligen träffades han af ett svärdshugg och störtade af hästen. Konungen bleknade och skickade genast några af sitt folk att föra den sårade ur striden. Men det var omöjligt för desse att bland de stora hoparne af fallne i stridens vimmel kunna

igenfinna den unge väpnaren. Hans häst sprang gnäggande, bestänkt med blod, omkring på slätten.

En vändning hade nu inträdt i striden. En afdelning af konungens folk hade nämligen tågat omkring i skogen och bakifrån anfallit bönderna, hvilka sålunda, angripne på tvänne sidor, oaktadt all sin tapperhet och sitt dödsförakt måste gifva vika.

De båda höfdingarne stridde sjelfve, blödande ur flere sår, med kallt dödsförakt främst bland sine män, resande omkring sig en sköldborg af fallne.

Men öfvermakten var för stor, och då slutligen baneret eröfrades och slets i stycken, bröts böndernas mod. Hoparne, som hittills hållit tillsammans, upplöste sig. Man tänkte nu icke längre på strid utan på flykt. De kungliges seger tycktes vara gifven.

Då hejdades plötsligen böndernas vikande skaror, och fiendens makt förlamades. Midt ibland de flyende höjde sig nämligen åter deras krigsmärke oskadadt och stolt mot skyn, buret af en högräst, från hufvud till fot jernklädd ryttare, och en stentorstämma hördes ropa:

— Himlen sänder eder sin hjälp, bondemän! Följen baneret, och segern skall blifva eder!

Den verkan, den öfvernaturliga uppenbarelsen gjorde, var öfvervåldigande. De vidskeplige bönderna sågo häri genast ett underverk, och under upphäfvande af ett vildt härskri störtade de i obetvingeligt raseri åter mot fienderna. Dessa å sin sida intogos af skräck vid åsynen af undret. De afvaktade knappast böndernas anlopp, inuan de kastade vapnen, ifrån sig och i vild flykt spridde sig öfver fältet.

Men det var ej många, som undkommo. De fleste blefvo nedgjorde af de ursinnige bönderna. Det

var ej längre strid utan slagtning. Häglef Angelbos hade kastat sig upp på en häst och jagade omkring på valplatsen, sökande tygla sitt folk i dess vilda framfart. Vredens lågor flammade på den ädle mannens panna, och så stort var hans välde öfver de vilde männen, att de höjda vapnen sänktes blott för en enda af hans lågande blickar.

Manspillan hade varit stor, och hela stridsplatsen var betäckt med döde och sårade. Bland de senare var äfven Magnus Tynesson. Han hade i början fallit i vanmakt, men snart återkom medvetandet, och med detta äfven önskan att kunna rädda sig. Matt af den stora blodförlusten vacklade han framåt i hopp att obemärkt kunna nå skogen.

Men han hade ej hunnit långt, innan några unge bonddrängar varseblifvit honom och med höjda yxor skyndade efter för att släcka sin blodtörst på den ensamme flyktingen.

Då framilade bondehöfdingen.

— Tillbaka, om edert lif är eder kärt! — duntrade han, och hans ögon sköto ljungande blixtar af vrede. — I visen eder såsom vilddjur och icke såsom människor. Niding är den, som anfaller värlös man.

Han hade emellertid igenkänt den sårade. Gladt öfverraskad sprang han af hästen och tryckte hjertligt Magnus' hand.

— Himlen vare prisad, att jag kom i rättan tid att frälsa edert lif, ädle junker! — Fort skynden efter en bår, karlar, och fören denne sårade rid-dare till mitt hem! Med edert lif skolen I ansvara för honom. — Sedan han tillsett, att den gifna befallningen blifvit verkställd af de förbluffade männen, skyndade han vidare.

Under det han red omkring, kom han äfven till

det ställe, der den mörke, lömske bågskytten fallit för svennens pil. Den hade träffat honom midt i hjertat och troligen dödat honom ögonblickligen. Häglef studsade, då han fick se den fallnes ansigte, hvars hätska och hatfulla uttryck icke ens döden förmått utplåna. Den döde var honom väl bekant. Det var den öfvermodige, stolte krämarsvennen Rasmus Gute, som här med lifvet fått plikta för sitt hämdgiriga sinne.

Häglef vände sig rysande bort från den hemska synen. En varm bön för den arme syndarens själ sväfvade öfver hans läppar, och den storsinnade mannen gjorde sig sjelf det löftet att låta hålla några själamessor för sin bittre, oförsonlige fiende.

ELFTE KAPITLET.

Den kunglige fången.

Tapperhet och mod voro icke de egenskaper, som utmärkte konung Birger. När derför hans män, förskräckte vid den underbara synen, gåfvo vika, var han den förste att taga till flykten. Men han hade ej hunnit långt, innan han märkte sig vara förföljd. De män, som af bondehöfdingen erhållit befallning att söka taga konungen till fånga, hade under striden banat sig väg till det ställe, der han befann sig, men som han då var omgifven af många af sine män, hade de ej kunnat utföra sin afsigt. Nu yppade sig dock ett lägligt tillfälle, då de mod-

fälde fienderna skingrade sig åt alla håll, och hvar och en blott tänkte på egen räddning.

Strax invid stridsplatsen var en äng. Det var ditåt konungen stälde sin flykt. Som han var till häst, hade han snart lemnat sine förföljare långt bak om sig, och han var redan säker om sin räddning, då hans häst svafvade och störtade till marken. Konungen skadade sig dock icke i fallet, och så snart han hunnit resa sig upp, fortsatte han springande sin flykt.

De förföljande voro honom nu så nära, att han kunde höra deras snabba steg. Han vände sig om, och då han fick se de hotande gestalterna med sina blodiga svärd i handen, gaf förskräckelsen honom nästan öfvernaturliga krafter. Snabb som en hjort ilade han framåt, och snart hade han hunnit in i ängen, der han kastade sig ned i en tät, yfvig hasselbuske*) i hopp att kunna dölja sig för sina fiender.

Men desse hade snart upptäckt honom. En af männen fattade den darrande kungen i kragen och släpade honom ut ur busken.

— Läs en bön för din syndiga själ! Med lif vet slipper du icke härifrån, lede kung.

Kallsvetten pressades fram på konungens ansigte. Han förstod, att han af de förbittrade bönderna icke hade någon förskoning att vänta, och halft vanmäktig af ångest sjönk han ned på sina knän. Med skälfvande läppar bad han, att man skulle skona hans lif, men hans böner besvarades blott med hotande åtbörder och vredgade ögonkast. Det gamla

*) Den hasselbuske, under hvilken konung Birger vid detta tillfälle höll sig dold, säges ännu på 1600-talet hafva kvarstått i en äng, tillhörande Koparfve gård. Den kallades af ålder »Kungshassein».

vikingalynnet hade af stridens hetta blifvit väckt till lif, och de annars lugne och fredlige männen hade nu helt och hållet öfverlemnadt sig åt sin otyglade stridslustnad. Höfdingens uppmaning att skona konungens lif var glömd och förgäten.

Likväl fans det en bland dem, som icke låtit sinnets uppbrusning fara bort med eftertanken. Då de andra redan hade höjt sina vapen för att verkställa sina mordiska afsigter, sprang han beslutsamt emellan och stälde sig skyddande framför konungen.

— Hållen upp i edert vanvettiga uppsåt! Det drucken gör, får nykter gälda, och stora olyckor kunna I draga öfver landet, hvar så I nu gifven efter för stundens förbittring. I månden dock betänka, att denne man är Sveriges konung och har till svåger den mäktige konung Erik Menved i Danmark. Ett fruktansvärdt straff skulle denne för visso komma att utkräfvat för sin höge frändes nesliga död.

Detta lugna och förståndiga tal var icke utan verkan på männen. De blodiga mordverktygen sänktes åter, och man blickade frågande på hvarandra. Konung Birger hade sprungit upp från sin förnedrande ställning och i glädjersel tryckte han sin försvarares hand till sina läppar.

Ännu var han dock icke räddad. De häftiga känslorna kufvades blott långsamt af förståndets fjett-rar, och hade icke den kloke, orädda mannen lugnt stått kvar på sin plats, hade säkerligen mer än en senfull hand höjts att gifva konungen banesåret.

— Båtel tyckes mig hafva talat klokt. Stor tack torde vi icke håller hafva att vänta af Häglef Angelbos, om vi mörda kungen. I kunnen verkställa edert uppsåt, men jag vill ingenting hafva att skaffa dermed.

Det var den man, som gripit konungen, hvilken sålunda var den förste att ställa sig på hans sida. De öfrige läto påverka sig af hans exempel, och konung Birger var frälsad ur den öfverhängande faran.

Man förde honom tillbaka till stridsplatsen, och mellan hopar af fallne leddes han fram till bondehöfdingen.

Denne hade satt sig ned på en sten för att förbinda sina blödande sår. Vid åsynen af den kunglige fången lägrade sig ett bittert svärmod öfver hans manliga drag.

— Der sen I följderna af eder maktlystnad och egensinne, konung Birger, yttrade han skarpt, i det han pekade utåt stridsplatsen på de fallne. — Många menniskolif hafven I nu på edert samvete.

Konungen svarade intet utan blickade blott dystert framför sig. Troligen var det icke så mycket den förlorade drabbningen som den omständigheten, att han fallit i den mäktige, hatade bondens händer, som tyngde på hans sinne.

— I blifven nu min fånge, tills I bekräftat landets gamla friheter! För öfrigt skolen I behandlas med all aktning, och intet ondt skall vederfaras eder. Så fort det blir mig möjligt, vill jag beledsaga eder till staden, der brevet må utfärdas; till dess torden I åtnöja eder med den gästfrihet, jag kan erbjuda.

Han lemnade konungen sin häst och befalde männen följa honom till sin gård Angelbos. Sjelf kunde han icke ännu lemna valplatsen. Ingenting i hans sätt eller tal röjde segrarens öfvermod eller stolthet, och hans bemötande mot konungen var aktningsfullt och undfallande, liksom hade denne icke varit hans fånge utan segerherre.

Qvällens skuggor började utbreda sin mörka pell

öfver jorden, medlidsamt skylande dess begångna brott och felsteg. Fåglarnes sång hördes icke längre i skogen. De hade blifvit skrämde af vapnens skrammel och människens vilda härskri. Ekorren hoppade icke lekande från gren till gren. Långt in i skogens djup hade han flyktat undan det larmande stridsbullret och de sårades halfqvädda jammerskrin.

Från den lysande segern gingo männen sorgsna och dystra till sina boningar. Döden hade i dag anställt en riklig skörd. Det var ej mången, som icke hade att begråta förlusten af en far eller son.

Så stort hade manfallet varit, att Hägref Angelbos, som om morgonen ridit ut från sin gård, omgifven af 12 af sina män, endast hade tvänne vid sin sida, när han vid mörkrets inbrott återvände från stridsplatsen. De öfrige tio, deribland tvänne af hans söner och den gamle, trogne Björn hade stupat. Och så mycket blod hade flutit, att vattnet i en å, som rann förbi slagfältet, var färgadt rödt af detsamma.

Vi meddela här, hvad stora Rimkrönikan har att förtälja om Birger Magnussons stridigheter med Gotlandsbönderna. Den nämmer ingenting om konungens tillfångatagande, hvilken händelse dock bestyrkes såväl af folksagorna, som af äldre författares anteckningar. Dess berättelser lyder sålunda:

„Hans skatt var ej sva stoor,
Som han ville the skulde gifva.
The sagde; then stund wij magom lifva,
Kan tu ej mera af oss faa.

Then skatt the gafvo aff gamla ee (tid)
Then budo the honom; han sade: nee,
Han ville them mera läggia uppa
Ok the ville thet ej undergaa.

Bönderne fingo ther öfre hand,
 Sva att konungen rymde thet land
 Ok flydde till skeppen ater igen;
 Then for illa ther var seen.
 Her Bengt Padersson bleff ther död —
 Gud frälse hans själ af alla nödi! —
 Päder Bengtsson ok andra fler;
 Ok konungens skatt var tha ej meer.
 Konung Birger for tha ater hem
 Ok fick ej mera skatt af them.

TOLFTE KAPITLET.

Den försmädd friaren. — Riddaredubningen.

— Märkliga tidender hafva kommit norrifrån.
 I hafven väl fått del af dem, Michel Rogge?

— Säkra underrättelser har jag icke inhändigat,
 men ryktesvis har jag försport, att konungens trup-
 per blifvit slagna vid Röcklingebacke.

— Så är ock förhållandet. Konung Birger har
 lidit ett fullständigt nederlag. De fleste af hans folk
 hafva stupat, och han sjelf och de förnämste af hans
 män äro gjorde till fångar. Jag har denna morgon
 från bondehöfdingen Häglef Angelbos fått budskap
 om segern.

— Manligen månde då bönderna hafva kämpat.
 Lärospånen vid Högbro torde ej hafva bekommit dem

illa. Underliga tilldragelser berättar man för öfrigt hafva timat under slaget. Har ock bondehöfdingen låtit underrätta eder derom, hr Peder?

— Om hvilken tilldragelse talen I?

— Man har berättat mig, att samma under, som skedde under den danske konungen Valdemar Seirs strid mot Esterna, nu äfven tilldragit sig under Birger Folkunges kamp med de gutniske bönderna. Sedan nämligen deras krigsmärke blifvit eröfradt och förstördt, har ett nytt banér sänkt sig ner från himlen. Modige af denna underbara händelse hafva de redan flyktande landborna åter vändt sig mot fienden, hvilken de i grund nedgjort.

Hans stämma och uppsyn förrådde, att han sjelf satte föga lit till den underfulla berättelsen. På hr Peder gjorde den deremot ett starkt intryck.

— Så har då Herren mäktigt bistått våre landsmän i deras företag! — utbrast han lifligt. — Jag väntade dock föga godt af böndernas trots mot konungen.

— Tron I, att konung Birger nu kommer att gästa vår stad? — frågade borgmästar Michel, och hans röst röjde mera ifver, än han vanligen brukade inlägga i sitt tal.

— Det kommer han att göra. Häglef Angelbos lät helsa mig, att konung Birger i hans sällskap kanske redan i afton anländer till Visby. Den mäktige bonden lär vilja, att konungen med sitt namn och sigill skall bekräfta landets gamla friheter.

Det var i borgmästar Peders enskilda rum, de båda höge herrarne sutto samtalande. Hr Michel hade i ett synnerligen viktigt ärende infunnit sig hos sin gamle, ansedde ämbetsbroder, och han afvaktade blott ett lägligt tillfälle att leda samtalet in på det

ämne, hvilket låg honom om hjertat. Men ett sådant tycktes ej vilja erbjuda sig, och den listige, förslagene mannen såg sig därför nödgad att utan omsvep förkunna ändamålet med sitt besök.

— Huru befinner sig eder sköna dotter, jungfru Magdil? — frågade han, tvärt afbrytande det påbörjade samtalet.

Hr Peder såg förvånad upp. Ett småleende spelade kring läpparne, då han svarade:

— Rätt väl, vill jag hoppas!

— I förundren eder öfver min fråga, ädle herre, men det är egentligen för stolts jungfruns skull jag kommit hit.

Han gjorde en stunds uppehåll, under hvilken blicken oroligt sväfvade af och an i rummet liksom för att söka ett föremål att fästa sig vid. Slutligen stannade den på hr Peder.

— Redan länge har den väna ungmöns ädla sinne och höfviska later behagat mig och hugfästat hos mig den tanken att begära henne till min maka. Måhända skulle den ädla jungfrun föredraga en ungdomlig, ridderlig tillbedjare. Den späda rosen behöfver dock ett säkert stöd att ej bräckas i stormen, och mången gång torde den stadgade mannens allvarliga känsla vara att föredraga framför ungdomens flyktiga böjelser. Skänken I mig därför eder dotter, vill jag redeligen bemöda mig att göra henne så lycklig, som hon förtjenar.

Han hade stigit upp under sitt tal och stält sig framför den gamle herrn. Hans ord kommo lugnt och säkert fram, men blick och anletsdrag förrådde liflig oro och spänd väntan.

Hr Peder satt tyst, blickande ned på mattan,

vid sina fötter. Han hade aldrig riktigt kunnat tåla sin ämbetsbroder, hvilken krypande, inställsamma sätt han alltid misstänkt vara en larv för den sluge räuk-smidarens falska väsen. Något bevis på herr Michel dubbla karaktär hade han dock icke. Den rättvisan måste han för öfrigt göra honom, att han var en kunnig, förfaren man, som med skicklighet och nit skötte sitt ämbete. Genom det anseende, i hvilket han stod hos sine landsmän, kunde det till och med vara farligt för sjelfve herr Peder att stöta sig med honom. Men hvad som mest förmådde honom att villfara hr Michels begäran, var den omständigheten, att det goda förstånd, som hittills varit rådande mellan tyskarne och stadens inhemska befolkning, nu börjat lemna rum för split och missnöje. Ställningen syntes redan ganska hotande för framtiden, och därför kunde en förening mellan de båda nationernas förnämste män verka mycket välgörande. Det var isynnerhet med tanken härpå, han svarade:

— Väl är min dotter ännu ung och föga vuxen en husmoders kall. Jag vet dock att uppskatta värdet af edert anbud, och som jag sjelf är gammal och hvarje dag kan kallas hädan, är det godt för Magdil att hafva en aktad och allvarlig man att lita sig till, och är det därför mig kärt att kunna villfara eder begäran.

Han gick till dörren och kallade på en tjenare.

— Bed jungfru Magdil genast infinna sig hos mig! — tillsade han denne.

— Som detta ärende egentligen angår min dotter, är det ock skäligt, att vi inhämta hennes mening, — yttrade han derpå vänd till sin gäst.

Denne tryckte varmt hans hand, och den glädje, som dervid strålade ur hans mörka, blixtraunde

ögon, syntes allt för liflig för att vara låtsad. Huru han eljes vore till sinnes, så var dock hans kärlek till Magdil uppriktig, derom kände sig hr Peder fullt och fast öfvertygad

Det dröjde ej länge, innan Magdil inträdde. Hon syntes upprörd och orolig. De vackra ögonen blickade skygt på den främmande. Då denne med riderlig artighet förde hennes hand till sina läppar, lade sig en hög rodnad öfver hennes ansigte. Hon vände sig hastigt om och gick bort till hr Peder.

— Hvad vill du mig, käre fader? — frågade hon, och hennes milda, välljudande stämma bar uttryck af den djupa, barnsliga fruktan och kärlek, hon hyste för den gamle mannen. Denne strök kärleksfullt hennes mjuka, glänsande hår.

— Det är icke jag utan borgmästar Rogge, som vill tala med dig, mitt älskade barn.

Magdil såg förvånad bort på hr Michel, men då hon mötte hans glödande ögonkast, slog hon förvirrad ned blicken.

— Hvad kan hr Michel vilja mig? — stammade hon darrande.

— Han begär dig till sin trogna husfru. Jag hoppas, du förstår att sätta värde på den ära, han bevisar dig. Jag har redan gifvit honom löfte om din hand, och nu torde du bekräfta detta med dina egna läppar.

På den unga flickan verkade dessa ord, liksom hade man förkunnat hennes dödsdom. Hon stod med dödsbleka kinder och skälfvande läppar, och barmen häfdes så tungt, som om lungorna vägrat att göra sin tjänst. Hon stödde sig mot fadrens stol och stirrade stolt ned på golfvet framför sig.

Michel Rogge skyndade ifrigt fram och fattade hennes kalla händer.

— Blif ej förskräckt, ädla jungfru! — yttrade han lifligt, och han inlade i sin röst all den ömhet, af hvilken han var mäktig. — I hafven måhända icke tänkt något i detta ämne ännu, och därför faller min begäran eder underlig före. I ären dock icke längre något barn, jungfru Magdil, och förr eller senare skolen I fästas vid en man. Jag kan visserligen icke skänka eder ungdomens behag, men en redlig, trogen kärlek och en sorgfri tillvaro, det kan jag erbjuda eder. I skolen sannerligen icke få orsak att ångra, om I blifven min hustru, stolts jungfru.

Han talade fort och häftigt, och bortkastande sin nycklande mask blottade han i sina upprörda anletsdrag en lidelse, så brinnande och häftig, att hr Peder förskräckt ryggade tillbaka.

Hans ord susade förbi Magdils öron utan att kvarlemnna något intryck, och viljelös lät hon sina händer kvarblifva i hans. Först vid hans sista yttrande vaknade hon ur detta dvalika tillstånd. Ögonen fingo lif, och purpurröda skyar drogo fram öfver hennes ansigte. Hon drog häftigt händerna tillbaka.

— Nå, hvad svarar du på hr Michels begäran? — frågade den gamle borgmästaren litet otåligt. Han hade till hälften suttit vänd från sin dotter och hade därför icke varseblifvit det tydliga svar, som redan tecknat sig i hennes anletsdrag. Nu betraktade han henne med sin lugna, forskande blick.

— Jag kan icke blifva borgmästar Rogges maka, — yttrade hon nästan hviskande. Derpå brast hon plötsligen i häftig gråt och lindade sina armar om fadrens hals. Denne lät henne något lugna sig, hvarefter han med lindrigt våld sköt henne ifrån sig.

— Och hvarför kan du icke? — frågade han mildt, men allvarligt. — Det höfves icke en dotter att sätta sig emot sin faders vilja, den lärdomen trodde jag mig hafva inplantat hos dig.

— Emedan jag redan gifvit min tro och loften åt en annan. — Hon yttrade det med darrande läppar och tordes icke lyfta blicken från golvet, der den hakat sig fast.

Nu var det de båda herrarnes tur att blifva öfverraskade. Men då man i hr Peders anletsdrag blott läste förvåning och bestörtning, märkte man hos Michel Rogge tillika ett uttryck af vildt hat och gränslös förbittring. Han behöfde icke fråga hvem hans lycklige medtäflare var. Han hade redan anat det. Icke så hr Peder.

— Och hvem är denne äreförgätne, som mig oåtspordan talat med dig i giljareärenden? — frågade han, sedan han något hämtat sig från sin bestörtning, och hans röst var kall och kärf. Det var icke inför den milde, öfverseende fadren utan inför den stränge, oväldige domaren, den unga flickan nu stod.

— Magnus Tynesson, — hviskade hon knapt hörbart.

— Konungens unge väpnare?

— Ja!

— Det löftet är du ej skyldig att hålla, och ej är jag sinnad att för en pliktförgäten qvinnoförledares skull afslå en aktningvärd och ansedd mans anbud.

Dessa ord verkade på den bäfvande, försagda tärnan liksom sporen på den uttröttade hästen. Hon rätade sin höga gestalt. Kinden lågade, och den fina, svällande läppen darrade.

— Väljen edra ord bättre, fader! — yttrade

hon med kvinlig värdighet. — Magnus Tynesson är en redlig, ridderlig yngling. Mitt löfte till honom kan jag icke svika och aldrig kommer jag att tillhöra någon annan man. — Det var svårt att på röstens fasta, bestämda klang och gestaltens lugna och säkra hållning igenkänna den blyga och milda jungfru Magdil. Men här som alltid var kärleken i stånd att verka under.

— Betänk hvad du säger, flicka! Genstörtighet mot fader och moder är en svår synd och bär sin egen dom i barmen. Med piskan drifves den motvillige hästen framåt.

Han hade stigit upp och ställt sig i hela sin faderliga myndighet framför henne. Han talade lugnt utan all hetta och öfverilning men med en isande köld, som kom Magdils hjerta att darra af smärta. Hon hade velat gifva sitt lif att bespara den gamle älskade fadren denna sorg, men sin ed kunde hon icke bryta.

— Då vet jag en tillflyktsort, dit ditt makt-språk icke når. I klostret vill jag sörja min hjertans kär.

Hennes röst bar prägeln af djup sorg och be-dröfvelse, men lät fruktansvärdt fast och bestämd. Sitt löfte skulle ingen kunna förmå henne att svika.

Nu började hr Peders lugn förgå honom. Han var en öm, kärleksfull far, men van vid åtlydnad och hörsamhet. Den faderliga myndigheten var denna tid nästan oinskränkt, och det kallades svaghet att lyssna till de vekare känslor, som nog mången gång ville göra sig gällande. Derfor uppoffrades ock mången tärnas sköna kärleksdröm för det hårda plikt-budets stränga fordringar. Minst af allt hade hr Pe-der väntat sig, att hans svaga, städse så eftergifna dotter skulle våga sätta sig mot hans vilja. Det

slag, som kommer oväntadt, träffar äfven hårdast, och den annars så lugne och sansade mannen började blifva rof för en häftig vrede. På den uppstigande rodnaden på hans panna märkte Magdil, att en hård strid förestod henne.

Då kom hjälpen från det håll, hon minst hade väntat.

Michel Rogge var en klok man, genom trägen öfning väl förfaren i den svåra konsten att tyda människosjälens svårläsliga runor. För honom var det tydligt, att Magdil hvarken med hotelse eller öfvertalning skulle kunna förmås att blifva Magnus Tynesson otrogen, och den korta tid, far och dotter samtalat med hvarandra, hade varit honom tillräcklig att uppgöra den plan, efter hvilken han nu skulle gå tillväga för att icke se sitt sköna byte undslippa sig. I bröstet tumlade brännande, förtärande känslor om i rasande strid, men han antog den skyddande masken, och i hans ansigtsdrag lästes djup sorg och uppoffrande ädelmod, då han yttrade:

— Vare det långt från mig att vilja tvinga den ädla jungfrun till brudstolen eller att söndra far och dotter från hvarannan! I kunnen icke fatta, jungfru Magdil, hvilken djup sorg I tillfogen mig med edert afslag, men ej skall man kunna tillvita mig, att jag stått i vägen för eder lycka. Låten därför vårt samtal i dag vara glömdt och förgätet! Michel Rogge skall ej mera falla eder besvärlig med sin kärlek. Men skulle någon gång edert sinne förändra sig och I behöfva en redlig mans skydd, kommen då till mig, och jag vill vara eder i faders ställe!

Hans röst darrade af rörelse. Magdil förmådde knapt fatta denna utomordentliga uppoffring och ädla storsinnet, och intagen af beundran och tacksam-

het tryckte hon den hand till sina läppar, som hon nyss med motvilja stött ifrån sig.

Äfven på hr Peder gjorde Rogges ord och uppförande ett starkt intryck. Han stod just i begrepp att svara honom, då ett starkt hästramp hördes ute på gatan och kom honom att gå bort till fönstret för att se hvad som försiggick der ute.

En ryttaretrupp kom ridande öfver torget och stannade utanför ingången till borgmästarens hus. Denne igenkände genast i en af ryttarne konung Birger.

— Vi vilja en annan gång återkomma till detta ämne, — yttrade han brådskande.

De lemnade alla tre rummet, och borgmästar Peder skyndade ut på trappan för att mottaga sine gäster. Bland desse märkte man förutom konungen, Johan Brunke och de förnämste af hans riddare, äfven Häglef Angelbos, omgifven af någre af nordertringens mest ansedde bönder.

Konung Birger syntes blek och nedslagen, och hans forna stolta högdragenhet hade lemnat rum för en skygg modlöshet. Han besvarade knapphändigt den bugande borgmästarens helsning. Denne förde de anlände in i den stora gästabudssalen, der snart en väldig brasa och fyllda bägare välkomnade dem. Så snart hr Peder ej längre upptogs af sina åligganden såsom värd, närmade han sig Häglef Angelbos. Han tryckte hjertligt den redlige bondens hand.

— I hafven gjort eder förtjent af hela landets tacksamhet, Häglef Angelbos. Jag vill hoppas, att den lyckliga utgången af denna strid skall bidraga till återställande af endrägt mellan land och stad.

— Gudi dess pris, hr Peder! Mig tillkommer icke äran af segern.

— Är den då verkligen sann, berättelsen om det himmelska järtecknet? — utbrast borgmästaren lifligt. Han trodde, att Häglefs ord syftade på den underbara tilldragelsen under striden.

— Om något himmelskt järtecken vet jag intet, — svarade denne leende, — men väl har ett nytt banér uppenbarat sig bland oss, då det gamla redan blifvit eröfradt och förstördt.

— Och kallen I icke det ett under, då ett banér kommer nedsväfvande från himlen? — frågade hr Peder lifligt förvånad.

— Ryktet månde hafva varit eder sagesman, nådige herre, och det är en föga tillförlitlig budbärare. Banéret, som åstadkom en så stor vändning i striden, bars af en jernklädd ryttare, och den ryttaren kom icke från himlen utan från . . .

— från?

— från Roma kloster.

Han yttrade det hviskande, hvarpå han tillade:

— För ingen annan än eder har jag uppenbarat denna hemlighet, och jag vill ock, att den skall stanna mellan oss båda. Jag befarar, att mine gode landsmän skulle tega det ganska illa, om de finge veta, att man så listigt betjenat sig af deras lättrogenhet.

— Ryttaren var således . . . ?

— Roma klostrets abbot, den krigiske pater Conradus.

— Sannerligen behöfver jag höra det af *edra* läppar, Häglef Angelbos, för att kunna sätta tro till den märkliga berättelsen. — Den gode borgmästaren var på det högsta öfverraskad af hvad han fått höra, men Häglef blott smålog åt hans bestörta utseende.

— Med kraft och list fälles björnen, som har tio mans styrka, — yttrade han. — Men nu kan det vara tid att få det ärende afgjort, i hvilket vi hafva kommit. Mine trogne följeslagare torde ej längre, än nödigt är, vilja vara borta från hus och hem.

De båda myndige männen, landets och stadens mäktige målsmän, började nu afhandla de vilkor, under hvilka förlikningen med konungen borde ingås. Slutligen kom man öfverens att låta det bero vid den öfverenskommelse, som senast med Magnus Ladulås blifvit ingången, att nämligen ön ärligen till konungen skulle betala ej blott skatt utan äfven ledungslama (afgift i stället för utrustande af krigsskepp), den förra med 60, den senare med 140 mark silfver eller tillsammans 200 mark, hvilken summa konungen med sitt namn och sigill skulle förbinda sig att ej öka på samma gång han bekräftade landets gamla friheter och förmåner. Dessa vilkor blefvo genast på pergament affattade och godkända af alla de närvarande. Konungen skref sitt namn under handlingen utan att yttra ett ord, hvarefter han lät bekräfta den med sitt sigill.

Sålunda hade han af sitt härtåg icke skördat annat än skymf och nesa jämte den erfarenheten, att Gutarne voro ett folk, med hvilket man borde farvarligen fram, och den erfarenheten var i sanning dyrköpt.

Då Magdil lemnat fadrens rum, hade hon skyndat upp på sin egen lilla kammare. Hon behöfde lugna sig efter de häftiga själsskakningar, för hvilka hon varit utsatt, och det dröjde därför ganska länge, innan hon infann sig bland gästerna. Hennes

blick for spanande kring bland männen, men ingenstädes stod den att upptäcka, hvilken hon sökte. Hennes hjerta sammansnördes af en namnlös ångest, och hon måste sätta sig ned i en af de djupa fönstersmygarne, för att man icke skulle lägga märke till hennes upprörda sinnesstämning.

— Hvi sitten I så ensam och sörjande, ädla jungfru?

Magdäl blickade hastigt upp. Hon visste sig förr ha sett det manliga ansigtet med sina klara, kloka ögon och redliga, välmående uttryck, men hon kunde ej erinra sig när och hvar.

— I kännen icke igen mig, stolts jungfru. Dock hafva vi förr samtalat med hvarandra. Det var vid Bildens ättehög i Bro socken för något öfver ett år sedan, då jag hade den lyckan att hejda eder skenande häst.

— Och därför vill jag ännu en gång hjertligen tacka eder, Häglef Angelbos. Jag erinrar mig nu eder ganska väl. Det var ock I, som blef öfverfallen af de lömske handelssvennerna i Lybska gränd, om hvilkef min tärna berättat mig.

— Och har hon äfven berättat eder, att jag blef räddad af den hurtige junker Magnus Tynesson? — frågadé han skämtande. Men då han varseblef, huru hon stridde med sin oro och ångest, kunde han ej längre undanhålla henne det glädjande budskapet.

— Jag kan helsa eder från den raske väpnaren. Han menade, att den helsningen ej skulle blifva illa upptagen.

Hon reste sig upp, betraktande den kärkomne budbäraren med glädjestrålände blickar.

— Han lefver då?

— Ja, nog lefver den raske ungersvennen, fast

han i striden erhållit några obetydliga skrämor och därför är tvungen att hålla sig i stillhet några dagar.

— Den heliga jungfrun vare evinnerligen lofvad!

Det låg ett så barnafromt, oskuldskraftigt uttryck lägradt öfver den älskliga flickans sköna anletsdrag, då hon framhviskade sin tacksägelse, att Häglef tyst gjorde den anmärkningen, att i en sådan gestalt borde väl en Guds engel uppenbara sig, om den skulle besöka jorden.

Andra ögon än jungfru Magdils hade äfven ifrigt spanat efter Magnus Tynnessons höga gestalt. Det var hans försmädde rival, Michel Rogge, som mörk och hotande dragit sig tillbaka i en undan gömd vrå af rummet, ett rof för sina lössläpta lidelser. Hans skarpa blick for spanande kring i rummet, men ingenstädes kunde han upptäcka sin hatade medtäflare.

Han lemnade sin plats och gick bort till en af konungens riddare. Han hade icke kunnat välja någon lämpligare person för att få underrättelse om Magnus Tynnessons öde, ty riddaren var Lyder Fors, hvilken under striden varit ögonvitne till den unge väpnarens glänsande bedrifter och hans derpå följande olycka.

Sedan Michel Rogge försigtigt ledt samtalet in på den timade drabningen, och riddaren berättat honom, hvilka af konungens förnämste män hade fallit i striden, frågade han i likgiltig ton, och liksom han af en händelse erinrat sig Magnus Tynnesson, om äfven denne var bland de fallne. Han hade synnerligen fäst sig vid den ridderlige ynglingen såväl för hans ståtliga gestalt som hurtiga, öppna väsen.

— Ja, den raske junkern har beklagligen fått sätta lifvet till, — svarade riddaren. — Aldrig svängde en tapprare och modigare man sitt svärd, och konung Birger torde få svårt att ersätta den förlusten. Jag såg sjelf, huru han föll af hästen, träffad af ett hugg i sidan.

Rogge måste vända sig bort för att kunna dölja den vilda glädje, denna underrättelse frambragte hos honom.

— Måhända hugget dock icke var så farligt. Han har till äfventyrs dragit sig ur striden och blifvit räddad.

Riddaren skakade misströstande på hufvudet.

— Det är föga att vänta. Konungen, som skattade Magnus Tynesson synnerligen högt, skickade genast någre knektar för att föra honom ur striden, men desse kunde ej få reda på den fallne. De rasande bönderna nedgjorde allt, hvad som kom i deras väg, och af de sårade torde det ej vara många, som med lifvet kommo undan.

— Nu, jungfru Magdil, torde ditt hårdnackade och stolta sinne något böja sig, — mumlade Michel Rogge, då de båda herrarne skildes åt, och en af grundsläk skadefröjd lyste fram ur hans svarta ögon.

Konung Birger hade hela aftonen suttit dyster och sluten. Han samtalade med ingen, och hans uppsyn var ock egnad att hålla alla på afstånd, som försökte närma sig honom. Då och då for hans blick granskande ut öfver salen, misstänksam och orolig, dröjande vid de samlade bondemännens höga, kraftiga skepnader, liksom hade han icke känt sig fullt säker, så länge han var omgifven af dessa.

Bland de män, som åtföljt Häglef Angelbos, märkte man äfven den bonde, som frälsat konungens lif undan sine kamraters grymma mordlystnad. Han hette Båtel Kallingsson och var från Hejnums socken. Konung Birgers uppmärksamhet fästes snart vid den redlige, kloke bonden, hvilkens frimodiga uppförande och safsade lugn han hade att tacka för sitt lif. Ju mera han betänkte den tjänst, den ärlige mannen bevisat honom, desto mera fick tacksamheten insteg i hans själ. Han gick bort till sin allsmäktige gunstling och talade några ord med honom, hvar efter han steg fram midt i salen. Han var ännu efter slaget klädd i sin dyrbara glänsande krigsrustning, hvilken förlänade hans höga, välväxta gestalt ett manligt behag, och der han nu stod med högbrudet hufvud, glömmande sitt svårmod och sina bittra känslor för den föresats, som besjälade honom, drog han ovilkorligen allas blickar till sig.

— Ej skall det kunna tillvitas mig, att jag icke vetat belöna en rask och ädel handling, — ytttrade han med hög stämma vänd till de närvarande. — Här inför eder alla församlade vill jag därför visa min tacksamhet mot den man, som nyligen frälsat mitt lif. Stigen fram, Båtel Kallingsson! I hafven gjort eder värdig riddarslaget.

Dessa konungens ord åstadkommo hos alla den största häpnad och öfverraskning, och ej minst berördes Båtel Kallingsson sjelf af det oväntade budskapet om den höga utmärkelse, som nu skulle falla honom till del.

Riddarvärdigheten utdelades ännu denna tid blott sparsamt och vanligen blott såsom en belöning för de högsta förtjenster. Merändels var det blott förnäma, högt uppsatta personer, som dubbades till riddare,

och sällan, om ens någonsin, hade denna utmärkelse vederfarits en simpel bonde.

Derför var det ock med blossande kinder och darrande knän, den redlige bonden gick fram mot konungen, inför hvilken han djupt böjde sig.

Konungen drog sitt svärd ur skidan. I allas ansigten läste man spänd, nyfiken väntan, och i hela salen rådde en djup, högtidlig tystnad, hvilken kom konungens stämman, förstärkt af genklängen från de fasta stenväggarne, att kraftigt nå de församlades öron.

— Lide du detta af mig och ingen annan, — yttrade han långsamt och med stort eftertryck, under det han med svärds klingan slog den knäböjande tre slag öfver skuldran. — Jag dubbar dig till riddare i frälsarens och helgonens namn för att beskydda qvinnor, faderlöse och omyndige. Var tapper, lycklig och trogen!

Han hängde derefter en stor gyllene kedja om bondens hals.

Dermed var den enkla akten afslutad, hvilken eljes först efter många ceremonier och under stora högtidligheter brukade försiggå. Dock hade den säkerligen hos alla de närvarande kvarlemnad ett starkt och mäktigt intryck, och ej hade konung Birgers anseende lidit någon skada derigenom, att han på ett så glänsande sätt visat sig vara mottaglig för tacksamhetens ädla känsla. Möjligen hade hans handling förestafvats äfven af andra bevekelsegrunder, icke fullt så ädla och aktningvärda, men i alla händelser röjde den ett försonligt sinnelag, så mycket mera prisvärdt, som bönderna genom sin hätska förbittring gifvit honom föga anledning dertill.

Men till minne af denna tilldragelse blef sedan

den nykorade riddarens gård i Hejnum kallad Riddare, en benämning, hvilken ännu in i våra dagar bibehållit sig.

TRETTONDE KAPITLET.

Genom Visby gator.

Genom norra förstaden redo tvänne män framåt Norderport. Den ene var en högväxt, ståtlig yngling, och den dyrbara, prunkande rustningen röjde den unge adelsjunkern. På hufvudet bar han en blank, öppen stålhelm med vajande buske. Öfver pansarskjortan var kastad en mantel af skarlakan, hopfästad med ett guldspänne, och vid sidan hängdesvärdet, konstrikt arbetadt. På en knapp i den dyrbart smyckade sadeln var skölden fästad med junkerns vapen nedsänkt i en silfverplåt. Den andre ryttaren deremot var en medelålders man, hvilkens runda, bredskyggiga filthatt och simpla, af hemväfdt vadmal förfärdigade rock utvisade bondemannen.

De båda ryttarne hade nu hunnit så långt fram mot den egentliga staden, att dess väldiga skyddsmur tedde sig för deras blickar i hela sin vördnadsbjudande, imponerande storhet. Med sina fasta, högre resta torn, sina väldiga, med skyddsvärn försedda portar, med sina tinnar, väktaregångar och skottgluggar, sina grafvar, vallar och vindbryggor var Visby ringmur ett det mest storartade bevis på den rikedom och makt, den var ämnad att skydda och befästa.

Främlingen, hvilken för första gången betraktade detta människohandens hotande, orörliga storverk och der bakom skådade det vidsträckta, blånande hafvet i hela sitt enkla, växlande majestät, skulle säkerligen länge bevara det mäktiga intryck, denna storslagna förening af konst och natur hos honom otvifvelaktigt måste framkalla.

Också intogs den unge junkern på det lifligaste af den anslående, märkliga anblicken, och tänkande på det oerhörda arbete, som dessa massiva murar måste ha betingat, utbrast han:

— Underbart mäktig och rik mände i sanning denna stad vara! I hela norden torde den ej ha sitt motstycke. Mycket har jag redan hunnit skåda, men ännu aldrig såg jag slik en befästning.

— De rike borgarena kunna behöfva ett säkert lås för sina fyllda kassakistor, menar jag, — svara- de hans följeslagare lugnt och med ett litet betydelsefullt leende.

— Tron I då, att någon skulle hafva lust att söka tillägna sig deras skatter?

— Der åtelen finnes, dit samla sig ock örnarne. Jag håller före, att dessa murar ej blifva gamla, innan fiendens blidor och stafslungor hunnit pröfva deras styrka.

— Och hvarifrån skulle den fienden komma? I striden mot konung Birger torden I hafva visat, Häglef Angelbos, att edre landsmän äro ett hårdhänt och farligt folk.

— Mäktigare män torde finnas än konung Birger, om just icke i Sveriges rike, och dem torde den lärdomen ej afskräcka. För äfrigt skolen I icke fästa eder vid mitt tal, junker Magnus, ty dess bättre skönjas ännu icke några hotande moln.

— Och när blef detta väldiga arbete utfördt? Mer än ett solhvarf torde ligga mellan dess början och slut.

En mörk skugga drog öfver bondens ansigte vid junkerns fråga.

— Många år hafva ej förflutit, sedan sista stenen blef lagd, — svarade han. — Det skedde för 14 år sedan eller år 1299. Men när början gjordes, har jag mig ej bekant.

Hans dystra uppsyn undgick icke ynglingens uppmärksamhet.

— Detta samtalsämne tyckes icke lika eder väl? — yttrade han frågande.

— I hafven gissat rätt. Eder fråga har upprifvit gamla sår. Jag vill i korthet förtälja eder dessa murars historia, så kunnen I finna, hvarför deras åsyn hos oss landtbor icke uppväcker några behagliga minnen.

Redan långt tillbaka i tiden hade invånarne i Visby omgifvit sin stad med murar, men dessa voro låga och obetydliga. Utbröt så år 1288 den ödesdigra striden mellan land och stad. Vi bröto oss med lätthet in genom de svaga murarne, men blefvo fördrifne af stadsborna. Vid Högbro i Roma socken och derefter vid Guthvalla kloster kom det till en häftig kamp, och äfven der behöllo stadsborna öfvervigten.

Konung Birgers fader, Magnus Ladulås, Gud hans själ nåde, — som var en sträng herre, förgrymmades öfver den brutna landsfreden och såg ock med oblida ögon de stolte borgarenas tilltag att hafva omgifvit sin stad med murar. För hans makt måste land och stad falla till föga, och i Nyköping blef Larsmessoafton förlikning ingången. Det egenmåk-

tiga köpstadsfolket måste beqväma sig till att betala till konungen 2000 mark rent silfver*) för det de djerfts att uppföra murar kring staden, men erhöilo dock tillstånd att få fortsätta med sitt befästningsarbete. Dessutom måste de i skadestånd till bonde-männen erlægga 500 mark penningar. Desse drab-bades ock tungt af den myndige konungens vrede. De blefvo nämligen ålagde att uppföra torn på stads-muren, ett för hvarje tingslag.

— Och nu kännen I orsaken, hvarför jag ej med blida ögon betraktar detta skyddsvärn. Det har ko-stat mine arme landsmän mycken svett och möda och dragit mången arm från plog och yxa.

De hade under sitt samtal kommit fram till Norderport. Under det uppdragna fällgallret redo de in i staden. Af deras yttrande har läsaren redan funnit, att de båda männen voro bondehöfdingen, Häg-lef Angelbos, och konungens unge väpnare, Magnus Tynesson. Den senare hade efter striden på Röck-lingebacke blifvit med den största omsorg vårdad hos den redlige bonden. Hans sår hade ej varit af nå-gon farlig beskaffenhet och snart blifvit läkta, men hans matta blick och bleka hy röjde dock den knapt tillfrisknade sjuklingen.

De hade ej ridit långt, innan Magnus höll inne sin häst. Det var svartbrödrumkarnes härliga, vörd-nadsbjudande tempel, Sankt Nikolaus, som väckt hans uppmärksamhet. I stum beundran betraktade den häpne ynglingen detta bygnadskonstens sköna, kolos-sala mästerverk. Dess storslagna, ädla bygnadsstil lät de särskilda, med otrolig konstfärdighet och om-sorg utarbetade delarne sammansmälta till ett helt,

*) Skulle nu motsvara omkring 64,000 kronor.

på samma gång så enkelt och öfverväldigande stortadt, att den öfverraskade ynglingen tyckte sig skåda ett sagoslott. Genom korets fem, häpnadsväckande höga fönster strömmade tonerna från ett »miserere mei Domine» ut till de lyssnande och förhöjde ytterligare det djupa, gripande intrycket.

De dröjde en stund, innan de redo vidare, hvar under Magnus lågande af beundran och förtjusning i de lifligaste ord prisade den sköna bygnaden.

— I månden hafva gått med förbundna ögon, junker Magnus, då I ej förr varseblifvit denna stadens största och vackraste kyrka. Slikt ett hus borde dock ej vara svårt att få syn på.

En lätt rodnad färgade junkerns bleka kinder. Han förstod, hvarpå Häglef syftade med sitt skämtsamma yttrande.

— Derfor är det mig ock dubbelt kärt, att jag nu fått min syn igen, — svarade han skrattande.

Här blefvo de skilde af en procession af gillesbröder, hvilka med fanor, vigda ljus och helgonbilder kommo framtagande under dyster, entonig sång, följande en afliden broder till grafven. De båda rytterne gjorde andäktigt korstecknet, hvarefter de fortsatte sin färd. De kunde blott rida i skridt, ty gatan vimlade af folk.

Ögat tröttnade icke att betrakta alla dessa menniskor, som kommo och gingo, så stor omväxling företedde de i utseende och klädedrägt. Gråbrödrarmunken, fet och frodig, vandrade hemåt med sin fyllda påse på ryggen, återvändande från en utflykt på landet. Blicken höll han fromt fästad vid marken, och fingrarne tummade andäktigt radbandet. Som den skarpaste motsats till hans simpla, gråa kåpa och öd-

mjuka, godmodiga anlete, såg man strax derpå någre väringar från Micklagård, stolte och höge och iförde glänsande, guldsmidda rustningar. Svärdsrid-daren i sin hvita mantel, prydd med trenne korslag-da röda svärd och stjärna, vandrade framåt vid si-dan af presten i sin enkla, svarta drägt. Korgossar i röda drägter med pinglande ringklockor, svartbro-dren i sin dystra kåpa, riddare med fladdrande skar-lakanskappor ridande frustande hästar, krämaren i mörk, fotsid rock med sin fylta penningväska vid gördeln och den fromme pilgrimen med sin vida mantel och långa vandringsstaf, alla dessa personer, som rörde sig om hvarandra, bildade ett skådespel, så brokigt, lifligt och omväxlande, att det väl kunde förnöja en uppmärksam betraktare. Också märkte man inom ramen af fönstrens glänsande kopparbågar mången ung tärnas ansigte, nyfiket följande det rör-liga lifvet nere på gatan. Den ståtliga junkern var isynnerhet ett föremål för de skönas uppmärksam-het, och hade han någon gång blickat upp åt de höga, med gedigen, allvarlig prakt utstyrda husen, skulle han varseblifvit mer än ett svärmiskt, strålande ögon-par, som uppmärksamt följde hans höga riddareskep-nad. Men han hade hela sin uppmärksamhet riktad på gångaren, hvilken otålig och eldig mer än en gång hotade att kastade en fredlig vandrare under sina fötter.

De hade nu hunnit fram till Sankt Klemens kyrka, hvilkens höga, spetsiga torn utgjorde ett sä-kert märke för de sjöfarande.

— Den är uppbygd påfven och martyren Sankt Klemens till ära, — upplyste Häglef, — och är de sjöfarendes kyrka, der de nedlägga sina offer. Om denne Sankt Klemens går för öfrigt en märkelig hi-

storia, till hvilken jag dock sätter föga lit. Med ett skeppsankar bundet kring halsen blef han nedsänkt i Medelhafvet, men derifrån lär hans kropp hafva flutit till Danernas land. Midt ute i hafvet tre mil från land skola englarna hafva uppbyggt ett marmorkapell åt honom. En dag på året har hafvet dragit sig tillbaka och folket kunnat gå torrskodda ditåt för att bedja. Sedermera lär den helige mannens lik blifvit fördt från det underbara kapellet till Rom, hvarest det jordats.

— Kyrkan är mäktig rik, och häpnadskädda I så visst, junker Magnus, om I fingen skåda dess skatter. Men här torde våra vägar skiljas, — afbröt han sin berättelse. — Jag har i sinnet att besöka min gamle vän, Johannes, curatus i Sankt Olof. Kunde vi än en gång mötas, vore det mig hjertligen kärt. Hvar så det icke sker, så kunnen I vara öfvertygad derom, att Häglef Angelbos aldrig glömmet den modige, ädle yngling, som en gång räddade hans lif.

— Och lika litet förgäter jag den man, hvilken jag lärt mig skatta lika högt som min egen grånade fader. Jag har eder att tacka icke blott för mitt lif, Häglef Angelbos, utan äfven för mängen god och nyttig lärdom. Det vill jag hafva sagdt, att edre landmän kunna känna sig stolte, så länge de räkna eder såsom sin främste man. Vore jag icke i konung Birgers tjänst, skulle jag prisa mig lycklig, om jag finge blifva eder sven.

Hans öppna, manliga anletsdrag uttryckte oförstält en så hög grad af aktning och tillgifvenhet för den oakadt sin stora makt och sitt inflytande så enkle och blygsamme bonden, att denne kände sig djupt rörd.

Sedan de ytterligare utbytt några uttryck af

ömsesidig vänskap och högaktning, skildes de båda männen åt.

Magnus fortsatte sin färd förbi Sankt Drottens och Sankt Lars' vördnadsbjudande kyrkor åt »stora torget» till, och allt efter som han närmade sig målet för sin färd, fick kinden färg och ögat lif. All matt-
het och trötthet svunno bort för den hugneliga vissheten, att han snart skulle få trycka den älskade ungmön till sitt bröst.

FJORTONDE KAPITLET.

Afgörandet.

Efter den föga lyckliga utgången af sitt frieri hade Michel Rogge ej besökt borgmästare Peders hus. Till följd af de meddelanden, han af Lyder Fors erhållit, ansåg han Magnus Tynnessons död såsom säker, och då han förmodade, att äfven jungfru Magdil erhållit underrättelse derom, ville han låta hennes första, djupa sorg något lägga sig, innan han åter visade sig.

Trenne veckor hade nu förflutit efter konung Birgers strid med bönderna, och under denna tid hade han icke en enda gång sett föremålet för sin stormande böjelse. Hans lidelse blef honom till slut för öfvermäktig. Nu hade han bestämt sig för att göra ett besök hos sin gamle ämbetsbroder i rådet i hopp att under aftonens lopp få se en skynt af hans sköna dotter.

Han hade gått uppför den breda, med slipade marmorsäten prydda trappan, som ledde till torget, och vandrade framåt den höga, hvälfda korridor, som lopp genom hela husets längd.

Från denna ämnade han just gå uppför vindeltrappan, som förenade de skilda våningarne, då han hastigt ryggade tillbaka med den största bestörtning och förskräckelse målade i sina anletsdrag. Kinderna blevo nästan askgråa, och ögonen stodo vidöppna, stelt stirrande på den syn, som så plötsligt väckt hans häpnad och fasa.

Uppför trappan till gården och framåt gången kom nämligen Magnus Tynesson, hvilken han så länge trott vara död. Att det ej var hans vålnad, det blef snart tydligt för den uppskakade borgmästaren, ty vålnader brukade väl ej komma med hårda, fasta steg, med klingande vapen vid sidan och högt flammande lifsfärg på kinderna.

Han förmådde knapt hämta sig så mycket, att han någorlunda lugn kunde besvara väpnarens hjertliga heläning.

— I tyckes blifva helt förskräckt vid min åsyn, ädle herre — yttrade denne, hvilken Rogges häftiga sinnesrörelse icke undgått.

Med uppjudande af hela sin viljekraft och förställningsförmåga hade emellertid hr Michel lyckats få sina anletsdrag att antaga ett uttryck af glad öfverraskning.

— Jag trodde mig se eder vålnad, junker Magnus, och detta var anledningen till min förskräckelse. Till min stora glädje finner jag dock, att döden ännu icke fått eder i sitt våld, såsom man berättat mig. Den underrättelsen har gått mig djupt till sinnes, derom kunnen I vara öfvertygad.

Kufvadt raseri darrade i rösten, men Magnus trodde stämmans osäkerhet härröra af ädel rörelse, och Michel Rogge steg högre än någonsin i hans aktning. Han tackade honom varmt för hans deltagande.

— Ämnen I eder upp till borgmästar Peder? — frågade han derpå, då han såg, att hr Michel stannat vid uppgången.

— Jag ämnade verkligen söka den åldriga herrn, men jag erinrar mig nu, att angelägna göromål kräfva min närvaro på annat håll. Farväl, junker Magnus! Vi torde snart åter råkas.

Han talade fort och med korta uppehåll och tryckte ynglingens hand så hårdt, att denne nästan kände smärta dervid. Derpå vände han sig hastigt om och gick bort samma väg han kommit.

— En vänlig och deltagande man, Michel Rogge! — yttrade Magnus för sig sjelf, under det att han gick upp för trappan.

Han skulle icke hafva yttrat dessa ord, om han kunnat varseblifva Michel Rogges utseende. Ögonen lågade af rofdjurets vilda blodtörst, och anletsdragen voro föryridna af vrede och hat.

— Hämd, hämd på den stolte junkern! — Han yttrade det helt högt, i sin gränslösa förbittring glömande all försigtighet.

Magnus hade stannat villrådig hvart han skulle begifva sig i den stora bygnaden. Hålst ville han träffa den älskade ungmön först af alla, men han kunde naturligtvis ej veta, hvar hon uppehöll sig.

Då öppnades en dörr helt nära honom, och Magdil trädde ut. Hon varseblef honom icke genast, ty han hade stannat bredvid en af de grofva pelarne, som uppbyro taket i den långa gången, och först då han med glädjestrålände blickar och ett halfqvådt rop af

fröjd skyndade fram mot henne, lyfte hon blicken från golvet.

Den plötsliga öfverraskningen verkade nästan lika förlamande på Magdil som på Michel Rogge, och först vid den älskades bröst tog den innerliga, jungfruliga kärleken ut sin rätt. Hela hennes bildsköna anlete var förklaradt af de känslor af sällhet och lycka, som genombäfvade henne, och den varma, strålande glansen i hennes ögon skulle kommit den lycklige ynglingen att glömma äfven de största dödsqval.

Men blott några ögonblick förblef detta kärlekens tyta, värtaliga samspråk obemängdt af andra ingifvelser.

En darrning for plötsligt genom den späda gestalten, kindernas rosor bleknade, och nästan med våld slet hon sig ur hans armar. Inom det svaga, kroppsliga omhöljet bodde den nordiska qvinnans starka, pliktälskande själ, och blott det första mötets öfvervældigande intryck hade kunnat komma denna att förneka sig.

Hon hade visserligen satt sig mot sin faders önskan, men dervid skulle ock hennes trots mot den faderliga myndigheten stanna. Att mot hans vilja binda sig vid en man, det var ett brott, så himmelskriande, att hon icke ens ett ögonblick tänkt derpå. Och att utbyta några kärleksbetygelser med den, hon aldrig skulle komma att tillhöra, det var i den fromma, kyska ungmöns tycke en lika stor förbrytelse.

Men ej utan strid skulle tvänne unga hjertan krossas. Gemensamt skulle de söka besegra motståndet, och först då alla böner och öfvertalningar visade sig fruktlösa, ville hon med lugn och eftergifvenhet låta brudslöjan utbytas mot nunnedoket.

Det var ej först nu, hon fattade detta beslut.

Allt sedan den ödesdigra dagen hade hennes tankar jämt rört sig kring detta ämne, och mer än en brinnanda bön hade den fromma ungmön uppsändt till den heliga jungfrun för att få styrka och kraft att utföra sin föresats.

Utan att yttra ett enda ord fattade hon den förvånade ynglingens hand och förde honom med sig.

— Inför min fader skolen I famna mig eller ock aldrig, — yttrade hon, då de stodo utanför dörren, som ledde till hr Peders rum. — Honom tillhör det att fälla domen öfver oss.

Hon öppnade beslutsamt dörren, och de båda älskande stodo inför sin domare. Stum af öfverraskning öfver Magdils plötsliga förändring, hade Magnus följt henne, och först då han möttes af hr Peders stränga och kalla blick, kunde han fatta anledningen till hennes uppförande. Men denna upptäckt, långt ifrån att verka någon nedstämning hos honom, gjorde honom tvärtom mera lugn och frimodig.

— Här i eder dotters närvaro frågar jag eder, hr Peder, om I viljen gifva mig henne till hustru? — yttrade han med fast stämma, sedan han höfviskt helsat den gamle herrn. — Ej fattas mig den ädla jungfruns bevägenhet, derom kan hon bäst sjelf öfvertyga eder.

— När blef det riddaresed att locka dottern till älskog, innan man inhämtat fadrens samtycke?

Magnus sänkte blicken för hans allvarliga, anklagande ögonkast. Ridderlighetens stränga lagar voro allt för djupt inpräglade hos honom, för att han icke skulle inse det befogade i borgmästarens förebråelse.

— Hvad jag brutit, det erkänner jag öppet och beder eder ock ödmjukligen om tillgift därför. Och

viljen I pålägga mig något straff för min förseelse, så vill jag gerna underkasta mig det, blott I villfaren min begäran.

Inom hr Peders bröst började mildare känslor göra sig gällande.

Den vrede, som dotterns oväntade motstånd uppväckt hos honom, hade snart förflyktigt, och hade han ej i föreningen mellan Magdil och Michel Rogge sett ett stort politiskt syftemål befrämjadt, skulle han troligen för länge sedan gått Magdils önskingar till mötes, ty Magnus Tynessons person var honom långt ifrån obehaglig. Mer än en sömlös natt hade denna viktiga angelägenhet förorsakat honom. Han var öfvertygad, att Magdil i längden skulle gifva efter för hans vilja, men å andra sidan ryggade han tillbaka för att slunga sorgen i den älskade dotterns hjerta.

Sålunda hade fadren och fosterlandsvännen länge kämpat med hvarandra och ännu, då Magnus Tynesson framställde sin begäran, var denna strid icke slutad. Men ju längre han betraktade de båda unga, desto större välde fingo de ömma, faderliga känslorna. Hans anlete ljusnade, och blicken, som förut varit kall och sträng, hade ett uttryck af välvilja, då den fästes på ynglingens vackra, redliga anletsdrag. Då denne ödmjukt och med tydlig ånger upptog hans förebråelse, hvilken för öfrigt icke varit så allvarligt menad, steg han upp och fattade hans hand.

— Gammal visdom kyler icke ungdomens hetta, — yttrade han leende, under skämtet döljande sin rörelse. — Väl ären I ung, Magnus Tynesson; dock hafven I redan hunnit skaffa eder ett fräjdadt och aktadt namn, och dessutom, då Magdil gifvit eder sitt hjerta, lärer jag näppeligen kunna slita det ifrån

eder. Derför må hon i alla helgons namn tillhöra eder! Gud signe eder, barn!

-- Himlen belöne eder för dessa ord! — utbrast Magnus eldigt. — Ej skall jag svika det förtroende, I sätten till mig, så hjälpe mig så visst Gud och Sankte Erik konung!

— Tack fader! — hviskade Magdil med en stämma, som hennes djupa rörelse gjorde nästan ohörbar. Hr Peder slöt henne i sina armar öfvervåldigad af de djupa känslor, hvilka nu brutit fram med så mycket större styrka, som han så länge hållit dem tillbaka.

— Ett straff vill jag dock pålägga eder, för det I så sent tagit mig till råds i denna angelägenhet, — yttrade den gamle borgmästaren, sedan den första rörelsen något lagt sig, — och det är, att de gyllene sporrarne först skola pryda Magnus, innan han äktar sin tärna.

— Då lären den hurtige junkern icke länge få vänta på sin brud, ty vid mitt ärliga sköldemärke, så fort vi åter kommit till Nyköping, vill jag med egen hand gifva honom riddarslaget.

Det var konung Birger, som obemärkt inträdt i rummet och derigenom kommit att vara ett vittne till den vackra, husliga scenen. Magnus vände sig hastigt om. Han tryckte med tacksamhet den hand, konungen räckte honom, under det han tyst gjorde honom afbön för de orättvisa misstankar han hyst till följd af hans bevågenhet för jungfru Magdil.

Denna konungens artighet och uppmärksamhet mot den älskade tärnan hade förorsakat den eldige ynglingen många bittra stunder. Han hade ej glömt Michel Rogges varnande ord: »då schakalen är på jagt, är det ej rådligt för hundens att gå honom i vägen». Då nu emellertid konung Birger genom sitt

löfte om riddarslaget påskyndade hans giftermål, visade han med detsamma, att hans uppmärksamhet mot Magdil icke haft någon allvarligare betydelse. Magnus kände en stentung börda lyft från sitt bröst. Derför var det ock med sann glädje och uppriktig tillgifvenhet han förde konungens hand till sina läppar.

— I hafven väl icke något emot att snart få träda i brudstol, jungfru Magdil? — yttrade konungen skämtande, vänd mot den blyga tärnan.

Det enda svaret var en djup rodnad, som lägrade sig öfver hennes ansigte. Konungen skrattade, hvarpå han tog hr Peder afsides för att samtala med honom i det ärende, i hvilket han kommit.

— Nu, min ljufva tärna, kan blott döden skilja oss från hvarann! — hviskade Magnus, då de blifvit ensamma. Han slog sin arm om hennes lif och tryckte den första kyssen på hennes röda, svällande läppar.

Sedan Michel Rogge skilts från Magnus Tynesson, ströfvade han länge utan mål omkring på gatorna, och mörkret hade redan inbrutit, då han begaf sig hemåt.

Borgmästar Rogge var en förmögen man. Hans hus, hvilket var beläget vid stadens största och vackraste gata, Strandgatan, var uppfördt i den vanliga, hanseatiska stilen med höga, trappformiga gafvelspetsar och vitnade redan utvändigt om egarens makt och rikedom.

I de massiva stenväggarne voro anbragta siratliga sänkningar och fördjupningar, egnade att förtaga de eljes kala och släta väggarnes dystra enformighet, och de många fönstren voro försedda med glänsande, dyrbara kopparbågar. Uppför trappans slipade mar-

mor kom man till en bred, hvälfd ingång, prydd med tvänne smärta kolonner. Bredvid denna stod natt och dag en krigare på post, med sitt långa spjut hindrande hvarje obehörig, som ville tränga sig in i den mäktige mannens bostad. Der inne i de många, hvälfta gemaken lyste allt af brokiga, värdefulla mat- tor och kläden, gyllene klenodier, konstnärligt snida- de möbler, mångfärgade marmorpelare m. m., hvilket allt röjde, att rikedomar kunde samlas äfven hos an- dra än den stora handelsstadens idoge och företag- samme köpmän.

— Säg Märten Skrifvare, att han genast infin- ner sig hos mig! befalde hr Michel den kertilsven, som skyndat fram för att mottaga hans kappa. De hopdragna ögonbrynen och den mörka, genomborran- de blicken kommo den darrande svennen att ögon- blickligen skynda åstad för att uträtta det gifna uppdraget.

Emellertid gick hr Michel med häftiga steg fram och åter öfver det bonade golvet. Hans första häjd- lösa, rasande vrede hade visserligen något lagt sig, men den bittra öfverraskningen hade dock kommit allt för plötslig och oväntad, för att han ännu med nå- gorlunda lugn skulle kunna tänka på densamma. Här i ensamheten behöfde han ej häller lägga band på sina känslor. Med knutna näfvar och sammanpres- sade läppar gick han fram och åter, rutvande på sina svarta anslag mot Magnus Tynesson, uppgörande och förkastande det ena efter det andra.

En person inträdde i rummet, men Rogge var så upptagen af sina hämdplaner, att han icke märkte honom. Det var en medelålders man, liten och spens- lig och med ett utseende, som otvetydigt lade hans rätta karaktär i dagen. De små, vakna, djupt lig-

gande ögonen, den böjda, spetsiga näsan, de tunna läpparne med sitt lurande uttryck, alltröjde, att Michel Rogges förtrogne skrifvare icke utgjorde något undantag från den vanliga regeln: »sådan herre, sådan dräng».

— I hafven låtit kalla mig, nådige herre, — yttrade han med en svag, gnällande stämma, då hans husbonde icke genast varseblef honom.

Denne nickade blott till tecken, att skrifvaren borde qvarstanna, hvarefter han under tystnad fortsatte sin promenad.

— Följ mig, Märten! — yttrade han slutligen.

Sedan han ur ett stort väggskåp tagit fram några nycklar och en liten lykta, gick han ut ur rummet, och den lille skrifvaren följde honom. Degingo genom åtskilliga rum och gångar, ända tills de slutligen efter att hafva gått ned för en liten stentrappa stodo framför en stor jerndörr, försedd med flere lås och riglar. Den utgjorde ingången till det rum, hvarest Michel Rogge brukade afhandla sådana saker, som ej borde komma till hvar mans öron. Och det var ej sällan, hr Michel behöfde anlita detta aflägsna, dolda rum för sina hemliga rådslag och samtal. Inom dess tjocka, tystlåtna väggar hade mången list blifvit spunnen, mången ord blifvit yttradt, som kunnat kosta sin upphofsman hufvudet.

Med van hand öppnade borgmästaren de konstiga, sinrika låsen, riglarne skötes ifrån, och de båda männen inträdde i det underjordiska rummet. Dörren stängdes omsorgsfullt inifrån, och sålunda var man säker för alla oväntade besök. Lyssnare behöfde man icke befara, ty ej ett ljud skulle förmått tränga genom de alnstjocka väggarne. Rummet var ej försedt med den ringaste ljusöppning och upplystes

blott svagt och dunkelt af skenet från lyktan. Ett par karmstolar, ett groft bord och några väggfasta skåp utgjorde hela inredningen.

Ur ett af de senare uttog Mårten på sin herres befallning tvänne djupa remmare, hvilka han derpå ur ett stort kar fylde med ädelt kölniskt vin. Rogge tömde i få tag bågarens ädla innehåll. Derpå kasta- de han sig ned i en af stolarne och började för den lyssnande skrifvaren förtälja sin olyckliga kärleks- historia.

— Har jag någonsin tarfvat ett godt råd af dig, Mårten, så är det i denna stund, — slutade han sin berättelse. — Tänk ut någon djufvulsk slug list, som utan uppseende kan skaffa junkern ur vägen, och du skall ej blifva obelönad! Guds död, det ly- ster mig icke gifva vika för en halfvuxen pojke, skulle ock min väg till jungfru Magdil färgas röd af blod.

Vi lemna nu de båda männen, ty den listige skrifvarens råd och följderna deraf skola i det föl- jande visa sig.

FEMTONDE KAPITLET.

I Kalfskinnshuset. — Hotande moln.

Arbetet på Kalfskinnshuset hade bedrifvits med stor skyndsamhet och hade redan framskridit så långt, att bygnaden i det närmaste var färdig. Ingenting hade blifvit sparadt för att göra det nya huset så präktigt och storartadt som möjligt.

Berömde byggmästare och konstnärer hade blifvit införskrifne från utlandet, och under deras skickliga händer hade så småningom växt upp ett palats, så lysande och praktfullt, att det öfverträffade allt, hvad de gode stadsborna hittills i den vägen skådat. Och dock led Visby denna tid icke brist på sköna och ståtliga bygnader.

På hvardera långsidan ledde tio präktiga trappor upp till ett långt galleri, hvilket, uppuret af smärta, finslipade kolonner sträckte sig rundt kring hela huset. Tjugn breda, med dyrbara beslag prydda dörrar ledde in till det inre af den stora, sköna bygnaden. Men det var ej endast dess dyrbara trappor, gallerier, pelare och dörrar, som gjorde Kalfskinnshuset så namnkunnigt och ryktbart under medeltiden. Långt under jorden sträckte det stolta huset sina rötter. Der funnos långa, murade gångar, väldiga, af pelare uppburna hvalf och rymliga källare, försedda med rinnande vatten och fiskdammar. Någon befästning var icke Kalfskinnshuset, och de farhågor, hvilka hr Peder uttryckt till pater Botulfus, och hvilka nog flere med honom delat, blefvo därför ock dess bättre aldrig besannade.*)

Några dagar efter de uppträden, vi i det föregående skildrat, syntes en man, klädd i sjömansdrägt, närma sig bygnadsplatsen. Det var just vid den tid, konung Birger brukade infinna sig der för att taga arbetet i betraktande.

Mannen tycktes vänta på någon. Han såg sig

*) Kalfskinnshuset, hvilket var beläget på det ställe, der nu f. d. Romdahlska trädgården ligger, var redan på 1630-talet öde. Dess förstöring fullbordades, då kronobränneriet uppfördes, hvarvid nämligen bygnadssten togs från dess ruiner.

spejande omkring, under det han långsamt gick fram mellan arbetarne. Slutligen satte han sig ned på ett stenblock bakom en stor hög med bygnadsmateriel. Den bredskyggiga hatten hade han dragit ned i pannan, liksom han fruktat att blifva igenkänd af någon. Sålunda hade han suttit en stund, då han blef störd af några arbetare, som kommo för att hämta sten.

— Annan plats månne du välja, om du vill hvilade dig, främling! — yttrade den ene af dem till mannen. Denne reste sig hastigt upp, drog hatten djupare ned öfver ögonen och aflägsnade sig med hastiga steg, följd af arbetarnes förvånade blickar.

En stund derefter anlände konung Birger. I det sällskap, som åtföljde honom, märktes äfven Magnus Tynesson. Den unge väpnaren hade efter slaget på Röcklingebacke stigit högt i konungens ynnest, och det var ej ofta, denne visade sig på gatorna utan att vara åtföljd af den raske junkern. Nu gingo de förtroligt samspråkande.

— Huru likar eder mitt blifvande hemvist? — frågade Birger leende, då han såg sin unge följeslagares stora öfverraskning vid åsynen af det ståtliga palatset. Det var nämligen första gången efter sin ankomst till staden, Magnus besökte bygnadsplatsen.

— Jag menar, det blir en boning, värdig landets konung, — svarade Magnus lifligt. Dock förmodade det kungliga palatset med all sin glans och prakt icke uppväcka hos honom den varma hänförelse, af hvilken han intagits vid betraktandet af svartbrödernas sköna kyrka.

Man gick in i huset, der arbetare öfverallt voro sysselsatte med inredningen. Magnus, för hvilken allt detta var något nytt, betraktade med uppmärksamhet den konstfärdighet och omsorg, med hvil-

ka de skilda arbetena verkställes, och i sin ifver att taga så mycket som möjligt af bygnaden i betraktande, kom han att skilja sig från konungen och hans följeslagare. Han skulle just åter uppsöka desse, då en person plötsligt trädde i hans väg. Det var sjömannen, som för en stund sedan så hastigt aflägsnat sig vid arbetarnes tilltal.

— Ären I Magnus Tynesson, ädle junker? frågade han, i det han ödmjukt helsade.

Förvånad besvarade Magnus hans fråga.

Mannen såg sig hastigt omkring. Inga personer syntes till i närheten, och då han öfvertygat sig derom, fortsatte han med brådskanie stämma.

— Jag kommer från Lödöse och har anländt till Visby i dag. Jag har viktiga underrättelser att meddela eder, hvar så I viljen lyssna till mig, ädle herre.

— Hvad gälla de underrättelserna? I Lödöse lär ingen stort bekymra sig om mig, menar jag.

— Det jag har att förtälja, rör icke håller eder sjelf, Magnus Tynesson.

— I så fall tyckes du mig vara en föga pålitlig budbärare. Med andras angelägenheter vill jag hafva intet att skaffa.

Han ville aflägsna sig, men mannen höll honom tillbaka.

— Icke så brådt, ädle junker! Det jag har att förkunna, rör konung Birger. Man har lagt ut en snara för honom så fin, att hans hufvud om några veckor icke är mycket värdat. Och det säger jag eder, ntt I blifven saker till kungens lif, hvar så I icke au lyssnen till, hvad jag har att säga. Det står i edert skön att rädda kungen.

Magnus ryckte hastigt till. Han betraktade

skarpt den hemlighetsfulle budbäraren, men denne mötte lugnt hans blick.

— Gäller det konungens lif, så lærer han ock vara den rätte att taga del af ditt budskap, — anmärkte han efter en stunds öfvervägande.

— Deri kunnen I hafva rätt, men konung Birger är en sträng herre, som högligen skulle förgrymmas, om jag icke kunde till fullo bevisa mina ord. Han skulle svårligen sätta tro till min berättelse.

— Nå låt höra hvad du har att förkunna! Jag vill sedan förtälja det för konungen. Är din berättelse något värd, så lærer du ej med tomma händer lemna staden, känner jag eljes konung Birger rätt.

— Här är icke rätta stället därför. Det är en lång historia, jag har att omförmäla; och andra öron än edra böra tills vidare icke få del af densamma. Om I så viljen komma ned till hamnen i afton, så skall jag hämta eder med en båt ut till min kogge, som ligger på yttre redden. Der kunna vi vara säkere att ej blifva störda. Jag har ock der något, som jag vill visa eder, att I må bättre sätta tro till min berättelse.

Magnus tvekade. Hela saken syntes honom miss-tänkt och besynnerlig, men å andra sidan kunde han ej förstå, att mannen skulle kunna ha någon anledning att bedraga honom. Någre fiender visste han sig ej hafva, och därför kunde han ej håller rimligtvis tro, att det var någon snara, man ville lägga ut för honom.

— I kunnen naturligtvis göra, hvad I för godt finnen, — fortsatte mannen, då han såg hans tvekan. — Jag är ej skyldig att för någon uppenbara, hvad jag af en händelse fått höra, men jag är en redlig undersåte och såge gerna, att konung Birger blefve

räddad ur den fara, som hotar honom. . . . Måhända frukten I något försåt! — tillade han lifligt, och liksom hade han plötsligt kommit att tänka derpå. — I så fall kunna vi ju berama en annan lämplig plats för vårt möte.

Detta hans sista yttrande besegrade Magnus tvekan. Han blygdes att blifva misstänkt för rädsla, och därför svarade han hastigt och bestämdt:

— Jag skall komma. När klockorna ringa till Vespersången, kan du vänta mig. Men vid mitt goda svärd, bedrager du mig, så lärer det bekomma dig illa!

Han skulle just aflägsna sig, då konungen visade sig i dörren till ett yttre rum. Denne varseblef genast sjömannen.

— I tyckes hafva haft sällskap? — yttrade han frågande till Magnus.

Denne undvek konungens forskande blick, och en lindrig rodnad spred sig öfver hans kinder.

— Jag kom att aflägsna mig utan att märka det, och jag har länge sökt eder, nådige herre, — svarade han kringgående hans fråga.

Konungen lade ej märke till hans undvikande svar eller låtsade ej göra det, men innan han lemna- de stället, betraktade han ännu en gång uppmärksamt mannen, hvilken vid hans ankomst hastigt dragit sig längre bort i rummet. Det var ingenting i dennes utseende eller klädsel, som var egnadt att väcka uppmärksamhet, och möjligen var orsaken till konungens mönstrande ögonkast lika mycket en vana att gifva akt på personer, hvilka kommo i hans närhet, som en plötslig misstanke eller nyfikenhet. I alla händelser erinrade han sig dock genast den sjömansklädda personen vid de sorgliga tidender, som inom kort nådde hans öron.

De uppsökte det öfriga sällskapet, hvarefter man lemnade bygnadsplatsen.

Senare på dagen sutto jungfru Magdil och hennes trogna tärna, Kerstin, i den förras rum, flitigt arbetande vid sina sländor. Nu förmärktes ingen blekhet på den fagra ungmöns kinder. Kring läparne lekte ett solvarmt leende, och ögonen skimrade med en förförisk glans. Hon syntes så strålande lycklig, att den trogna tärnan, som på det lifligaste deltog i sin unga husmoders fröjder och sorger, med den innerligaste förnöjelse betraktade henne.

— Så gick ändå min spådom i fullbordan! — utbrast slutligen Kerstin, i det hon lät arbetet hvila. — Jag hade ej förr sett den vackre junkern, inn an jag visste, att I skullen blifva hans brud, jungfru fagerkind. Är det icke förunderligt? Ja, ja, I kommen väl i häg, hvad jag sade ersmessodagen i fjor, just samma dag, då den illvillige borgmästaren bedrog eder med sin svarta lögn.

— Du får icke med ett enda ord klandra Michel Rogge, så kärt det är dig att behålla min vänskap. Större tjänst kan ej en menniska göra en annan än Michel Rogge gjort mig. Ej hade jag nu varit Magnus Tynnessons trolofvade, hvar så ej han oppfrat sig för min lycka.

Hon berättade nu för den förvånade tärnan om Michel Rogges frieri och hans ädla uppförande dervid.

— Här af finner du, att jag har borgmästar Rogge att tacka för min högsta lycka, och därför förbjuder jag dig strängeligen att i min närvaro nämna ett enda ord till hans nackdel. Kom det väl ihåg, Kerstin! För öfrigt skulle det mycket förundra mig, om du ej nu komme på andra tankar angående hans person.

Hennes stämma och anletsdrag uttryckte starkt missnöje med den trogna tärnan, men för dennas ångerfulla utseende förflyktade detta snart. Man fortsatte åter efter detta lilla afbrott med det förtroliga skämtet. Kerstin omtalade småleende det försök, hon gjort, att närma de båda älskande till hvarandra, och hon påstod skämtande, att det var henne Magdil i främsta rummet hade att tacka för den lyckliga utgången.

Nu hördes någon komma upp för trappan. Magdil tyckes ingenkänna stegen. Hon rodnade lindrigt och böjde sig djupare ned öfver sländan. Äfven Kerstin visste, hvem den kommande var.

— I tillåten väl, att jag aflägsnar mig en stund jungfru Magdil? — yttrade hon leende, och utan att afvakta något svar, lemnade hon rummet.

I dörren mötte hon Magnus Tynesson. Denne var klädd i en lång, mörk kappa af vanligt holländskt tyg. På hufvudet bar han en smalbrättig sammetsbaret, prydd med ett stort gyllene spänne men utan plym. Fast Kerstin blott ett ögonblick betraktade honom, lade hon likväl märke till denna hans klädsel. Vanligen brukade han nämligen hafva en kort, broderad flöjelskappa öfver skuldrorna och en hög, ljusgul plym i hatten. — Hon skyndade hastigt förbi honom och sprang småsjungande ned för trappan.

Liksom sin unga herskarinna hade äfven Kerstin skänkt bort sitt hjerta, och då hon kom ned i förstugan, var hon så lycklig, att der möta föremålet för sin varma låga. Det var en af svennerna, en reslig, hurtig yngling, som lyckats fångsla den lifliga tärnan.

— Du kommer som vore du skickad, Kerstin.

Jag hade just i sinnet att söka dig, — yttrade denne helt allvarsamt.

— Hvad är då på färde, Erik? Du måste väl aldrig hafva i sinnet att öfvergifva mig? — Leendet stelnade på hennes läppar vid blotta tanken derpå.

— Nej, detta leker mig icke i hugen, derom kan du vara förvissad, — svarade han småleende åt hennes plötsliga farhågor. — Det jag har att förtälja dig, gäller din unga husfru, jungfru Magdil, eller rättare hennes käraste. Man har sagt mig, att hon skall äkta Magnus Tynesson. Är detta sant?

— Ja, för visso är det sant. Men hvarför spørjer du derom?

— Du skall genast få höra. — Han drog henne med sig bort i en vrå för att ej någon skulle öfverraska dem.

— Du vet, Kerstin, att der borta vid ingången från Stortorget är i väggen ett hvalf, der vapen och andra saker förvaras. Det är nu ett par dagar, sedan jag erhöll befallning att taga reda på några gamla pilkoger, som skulle ligga der. Under det jag letade, hörde jag någon gå framåt gången, och då jag såg ut, märkte jag, att det var Michel Rogge, borgmästaren, du vet. Strax derpå hörde jag honom tala med någon. Det töfvade ej länge, innan han åter kom tillbaka och då gick han med hastiga steg. Just som han gick ned för trappan hörde jag honom yttra: «hämd, hämd på den stolte junkern!» och ej var det med sin vanliga stämma, han yttrade de orden. Jag skyndade fram att se, med hvem han talat, och då såg jag Magnus Tynesson gå uppför vindstrappan. Det torde således hafva varit denne, på hvilken borgmästaren hade i sinnet att hämnas.

— Jesus Maria, och det har du ej förr omtalat, Erik! — utbrast flickan förtvifvad.

— Jag har många gånger haft i sinnet att nämna det för junkern, men har aldrig kunnat finna något lägligt tillfälle dertill. För öfrigt tyckte jag det vara bäst att dessförinnan taga dig till råds, Kerstin. Att i onödan springa med sqvaller har aldrig varit min sak.

— Och du är viss på, att du ej hörde orätt?

— Lika viss, som att jag nu hör dig tala.

— Så bedrog jag mig då ej! Jag har aldrig trott Michel Rogge om godt, änskönt jungfru Magdil skattar honom lika högt, som sin egen fader. A, hvad jag hatar den lömske uslingen!

Hennes ögon gnistrade, och vredens lågor flammade på de bruna kinderna. Men nu hade hon ej tid att länge sysselsätta sig med sina egna känslor.

— Vi måste oförtöfvadt varna den ädle junkern och sönderhugga den spånad, borgmästaren spunnit, — fortsatte hon ifrigt. — Men heliga Guds moder, huru skola vi väl få honom att sätta lit till din berättelse! Han skall för visso blott vredgas, ty han tror den lede mannen som en fullgod vän. Det har jag hört af jungfrun sjelf.

Hon stod en stund tyst, ängsligt letande efter någon utväg att rädda den unge väpnaren ur den fara, som hotade honom.

— För öfrigt skulle det båta föga att varna honom, ty skulle han än tro oss, är han dock icke den, som springer undan för faran. . . . Du har mig ju redligen kär, Erik? frågade hon plötsligt.

— Du är mig kärare än mitt eget lif, det vet du nog, och aldrig kommer jag att bli dig otrogen, det svär jag vid de fem såren.

— Då hjälper du mig ock som en trogen vän att vaka öfver den raske väpnaren. Mitt sinne skulle blifva bedröfvadt till döds, ginge den sorgen öfver min älskade jungfru, att hon miste sin trolofvade. Om dagen torde väl ingen fara hota, men om qvällarne, då han han går ut ensam, får du ej lemna honom ur sigte, lofva mig det, Erik! Du måste städse vara redo att på afstånd följa honom. Det torde ej töfva länge, innan de kunglige begifva sig i väg, och har blott Magnus Tynesson lemnat ön, så skall Michel Rogge ha långa armar för att kunna nå honom. Men ej för någon får du uppenbara, hvad du har dig bekant om den mäktige mannen. Komme det till hans kunskap, så kunde det kosta dig hufvudet.

— Var tröst, Kerstin! Jag vet att hålla tand för tunga.

— Redan i afton skall du följa den ädle junkern — fortfor Kerstin. — Han är nu uppe hos sin käresta, men på hans dräkt såg jag, att han ämnar sig ut i staden. Om du sitter i borgstugan, så kan du höra, när han går ned för trappan.

Här afbröts hastigt deras samtal. En man kom framåt gången, och då han fick syn på Erik, ropade han honom med barsk stämma till sig och befallde honom följa sig. Det var höfvidsmannen för svennerna. Erik måste åtlyda kallelsen, och Kerstin blef ensam med sin oro och äugslan.

Strax derefter kom Magnus Tynesson med skyndsamma steg nedför trappan. Utan att gifva akt på flickan skyndade han förbi henne, och han var redan ett långt stycke ute på torget, innan hon hade bestämt sig för att gifva honom del af Eriks berättelse. Hon sprang ut på gatan, men då var han redan så långt borta, att hon ej kunde ropa honom

tillbaka. Följa efter honom kunde hon ej, ty hon hade icke ens en duk på hufvudet. Beklämd och ångestfull gick hon åter in, bittert klagande öfver det oblida öde, som aflägsnat Erik, just då han måhända bäst behöfdes.

SEXTONDE KAPITLET.

Dödsbudet.

— Bed Magnus Tynesson oförtöfvadt infinna sig hos mig!

Det var tidigt på morgonen andra dagen, och konung Birger hade just slutat sin klädsel, då han gaf en sven denna befallning. Det dröjde en stund, innan svennen återvände.

— Junker Magnus aflägsnade sig i går afton och är ännu ej återkommen, — förkunnade han bugande, då han slutligen återvände.

— Vid alla helgon, hvad vill detta betyda! Hvem lemnade dig den underrättelsen, sven?

— Det gjorde hr Lyder Fors, som delar rum med junkern.

Konungen gick hastigt ut ur rummet. Ute i hvalfgången mötte han hr Peder, som syntes orolig och bekymrad.

— Jag fruktar, att någon olycka händt ynglingen, på något annat sätt torde det vara svårt att förklara hans långa bortovaro, — yttrade han, sedan han bejakat konungens fråga, om svennens berättelse vore sann.

— I torden göra eder öfverdrifna farhågor. Han kan ju hafva försenats i något muntert dryckeslag. Ungdom och punktlighet följas sällan åt.

— Men hos Magnus Tynesson göra de det, det veten I bäst sjelf, nådige herre, — svarade borgmästaren, misströstande skakande på hufvudet.

Här väcktes plötsligen de både herrarnes uppmärksamhet af ett lifligt glam ute på gatan. Borgmästaren gick ut för att taga reda på hvad som försiggick. En mängd menniskor hade samlat sig kring en man och tycktes med stor uppmärksamhet lyssna till något, som denne hade att förtälja. Då man fick syn på borgmästaren, skilde sig hopen, och mannen gick fram mot hr Peder. Under armen bar han ett sammanrulladt klädesknyte, genomdränkt af vatten.

— Hvad har du att förkunna? — frågade borgmästaren bleknande, uppfylld af en dyster aning. Han följde med ångestfulla blickar mannens rörelse, då denne uppveklade knytet.

— Se här, nådige herre, hvad jag fann, då jag för en stund sedan återvände efter att hafva hämtat mina fiskenät! Någon torde hafva drunknat der ute i natt. Gud och den helga trefaldighet vare den arme mannens själ nådig!

Han visade fram en lång, svart kappa och en liten smalbrättig sammetsbaret. Hr Peder kunde icke få fram ett ord. Han blott stirrade på de våta klädespersedlarne. Visserligen igenkände han dem icke såsom tillhöriga Magnus Tynesson, men en hemsk, obetvingelig aning sade honom, att de dock burits af denne.

— Är det någon, den der har sig bekant, hvem dessa plagg tillhöra? — frågade han slutligen, sedan han något bemannat sig.

Många af husets invånare hade skyndat till, nyfikne att få del af, hvad som försiggick. Bland dessa var äfven Kerstin. Hon hade ej förr fått syn på det sorgliga fyndet, innan hon uppgaf ett förtviflans rop.

— Heliga Guds moder, hvilken

Hon kunde ej fortsätta. Tårarne strömmade ned för hennes kinder, och hon måste stödja sig mot en af männen för att ej falla.

— Känner du, hvem den omkomne är, flicka? — frågade hr Peder med darrande stämma.

— Arma, arma jungfru Magdill! Mitt lif skulle jag hafva gifvit för att bespara henne den sorgen. Hennes röst var qväfd af smärta. Hon hörde icke hr Peders fråga, såg icke de närvarande, hon var med hela sin själ hos den älskade jungfrun, hvilken denna underrättelse säkerligen skulle lägga på dödsbädden. Hennes rörelse och utrop voro för hr Peder lika tydliga som ett bestämdt svar. Han hade under dessa få dagar lärt sig högt värdera sin blifvande anförvandt, men dock var det icke hans egen saknad och sorg, som tvang honom att uppbjuda hela sin manliga styrka för att kunna betvinga sin rörelse. Det var tanken på Magdills förtviflan, som isade hans faderliga hjerta. Men här dugde det icke att visa någon svaghet.

— Det är således Magnus Tynesson, som . . . — rösten svek honom ett ögonblick — som omkommit. Har du dig med säkerhet bekant, flicka, att denna kappå och denna hatt tillhört honom.

— Ja, nådige herre, derpå kan jag aflägga min salighetsed.

Kerstin hade med en hast förändrats. Ögonen sprutade eld och svaret kom fram med en nästan vild

styrka, liksom hade orden bränt på hennes läppar. Alla blickade förvånade på henne. Man väntade tydligen, att hon skulle yttra något mera, men hon stod tyst med sammanpressade läppar. Ett ögonblick hade hon tänkt att öppet anklaga Michel Rogge, men hvartill skulle väl det tjena? Äfven om hon skulle hafva lyckats vända misstankarne mot honom, så hade hon ju dock inga bevis. Ännu åtminstone borde denna förfärliga hemlighet vara begrafven i hennes och Eriks bröst. Men skulle ock Michel Rogges brott aldrig komma till världens kännedom, så skulle han dock icke undgå sitt straff. Det var denna tanke, som kom hennes ögon att glänsa med tigerns vilda blodtörst.

— Låt med omhugsan söka efter den olycklige ynglingens lik! — befalde hr Peder med fast stämma höfvidsmannen för svennerna, som äfven kommit tillstädes. — Den, som lyckas finna detsamma, vill jag rikligen belöna. — Han vände sig om för att meddela sig med konungen, men denne hade redan, djupt gripen af de dystra tidenderna, lemnat stället.

Hr Peder stod en stund tyst. Han bäfvade tillbaka för den sorgliga plikt, han nu hade att uppfylla, nämligen att delgifva sin dotter det fasansfulla budskapet. Från hans läppar borde dock Magdil först få kunskap om sin älskades sorgliga öde; vid det deltagande fadershjärtat borde den djupa sorgen få kämpa sina första, bittraste strider. Nu först då olyckan pväft den väntade frukten af hans eftergifvenhet, insåg han, hvilket ansvar han skulle hafva ådragit sig genom att blindt lyssna till förståndets kalla och hjertlösa språk, och han tackade innerligt Gud, att han nu kunde få bringa sin dotter tröst utan att behöfva hållas tillbaka af samvetets anklagande stämma.

Han gick långsamt uppför trappan. Då han kommit upp till dotterns rum, hörde han henne sjunga innanför med sin klara, rena stämma. Det var den sista versen af en då mycket omtyckt visa:

Vårt bröllop skall firas
om en midsommardag,
då alla ljufva lindar
i skogen bära blad.

En tår glänste i hr Peders öga, då han hörde den hänryckning, som darrade i rösten, och handen skälfdde, då han slutligen vred omkring nyckeln och trädde in.

Magdil satt framför en liten spegel, sysselsatt att fästa upp sitt långa, vackra hår.

— God morgon, fader! — helsade hon glädtigt, skyndande fram mot honom. En lätt rodnad färgade hennes kinder vid tanken på, att han troligen hört hennes sång.

— Gud signe, barn! — svarade hr Peder, i det han ömt slöt henne i sina armar.

Magdil blickade förvånad på honom. Han var en öm och kärleksfull far, men brukade dock icke slösa på ömhetsbetygelser.

— Du är glad som lärkan under skyn, Magdil, — yttrade han vemodigt, sedan han slagit sig ned på en stol.

— Det vill du väl icke förmena mig, käre fader? Huru skulle jag kunna vara annat än glad nu, då allt vändt sig till godo, och mitt hjertas käraste önskningar blifvit uppfyllda. Ej till fyllest kan jag tacka Guds helga moder för den sällhet, som vederfarits mig. Det skulle föga förundra dig, fader, att jag är glad som lärkan, kunde du blott fatta huru lycklig jag är.

De sköna ögonen hade ett så varmt och lycksaligt uttryck, att hr Peder måste vända bort hufvudet för att slippa möta dotterns blick.

— Många faror hota dock den vingade sångaren; kom det väl ihåg, Magdil! Olyckan kommer, som en tjuf om natten, och ve den, som icke gjort sig redo att möta den!

— Hvi talar du sådana ord, fader? Jag hoppas till Gud, att jag med lugn skall tömma malörtsbägaren, då den räckes mig, blott — hon sänkte rösten nästan till en hviskning — blott jag får behålla min älskade, ty vid hans lik skulle hjertat brista, det känner jag.

Hon anade icke, hvilka qual hennes ord uppväckte hos fadren. Huru skulle han väl kunna stöta dolken i hennes bröst, i hennes, som var hans allt på jorden. Ångestsvetten började pressas fram på hans panna, stolen brände under honom, och i blicken lästes en lifdömds dystra förtviflan.

— Bed himlen om kraft att bära äfven den sorgen, mitt arma barn! — var det enda, han kunde framstamma.

Magdil hade lagt märke till hans fruktansvärdt upprörda utseende. Hon ville skynda fram till honom, lägga sitt hufvud vid hans bröst och fråga honom om orsaken till hans bedröfvelse såsom hon brukat göra, när hon var barn. Men så kom hans sista yttrande och hejdade henne. I början förstod hon ingenting, anade ingenting. Men så kom eftertanken. »Mitt arma barn!» Hon upprepade de orden nästan mekaniskt. Hvarje bloddroppe tycktes fly från hennes ansigte, och blicken hängde fast vid fadrens ansigte med en sådan stum, obeskriflig fasa, att den trängde genom märg och ben för den olycklige mannen. Läpparne rörde sig, men icke ett ord

kom fram. Sanningen hade med ens i hela sin ohyggliga nakenhet trädt fram för henne.

Slaget var för starkt, och utan att uppgifva ett ljud sjönk hon ned på soffan.

Hr Peder hade haft rätt: »ve den, som icke gjort sig redo att möta olyckan!» »I dag röd, i morgon död», det är gången af jordelifvet. I dag står liljan frisk och skön, i morgon ligger hon vissnad med bruten stängel.

Senare på dagen uppsökte hr Peder konungen. Denne var dyster och nedslagen. Det märktes tydligen, att han haft den omkomne kär.

— Huru befinner sig eder dotter, hr Peder? Jag har hört, det föga fattades, att äfven hon hade bestigit dödshästen.

— Guds moder, dess pris? Lifvet har återvändt, men veckor torde det töfva, innan hon kan lemna sjukbädden. Men blefve hon än så frisk, så får jag dock aldrig min dotter igen. Olyckan har rammat henne tungt, fattiga barn.

— Jo, jo, det är föga underligt, om sjukdom och sorg druckit tvemännings i den ädla ungmöns hjerta. Sådan en ungersven var väl värd en qvinnas tårar. . . . Har man icke ännu lyckats finna hans lik? frågade han efter en stunds tystnad.

— Nej, alla efterforskningar hafva tjenat till intet. Annat var ock föga att vänta, ty olyckan kan hafva timat långt från det ställe, der man hittade kläderna. Hafvet är sniket och lemnar ej gerna sina offer ifrån sig.

— Och I kännen ännu icke, på hvilket sätt den olycklige ynglingen omkommit?

— Nej, det är en gåta, som för evigt lärer förblifva olöst. En sjöman på ett af fartygen sade, att han sent i går afton hört ett ljud, såsom om något tungt fallit i vattnet, och derpå ett svagt rop, men derefter hade allt plötsligt blifvit tyst. Någre förmäna sig ock hafva sett ynglingen gå ned åt hamnen genom »lilla strandporten», men något annat har ej kommit till mine kunskapares öron: Det är mörkt nu om qvällarne. Förmodligen har han gått utefter bryggan men trampat miste och fallit i sjön. Gud vare hans själ nådig!

— Men i hvad ärende styrde han sina steg åt hamnen i går afton, förklaren mig det, hr Peder! Jag menar, att den ädle junkern sällan brukade vandra den leden.

Hr Peder såg förvånad upp. Det låg i konungens röst ett uttryck, liksom hade han sjelf vetat svaret på sin fråga.

— Måhända hafven I sjelf, nådige herre, funnit tråden till denna härfva?

— Nej, det har jag icke funnit. Dock tror jag mig veta, det Magnus Tynesson ej utan skäl i går afton besökte hamnen.

Han omtalade nu, huru han föregående dag i Kalfskinshuset funnit den unge väpnaren inbegripen i ett samtal med en sjömansklädd person. Säkerligen hade deras samtal stått i sammanhang med Magnus Tynessons sena vandring.

— Vid Guds dyra blod, hvad sågen I der, nådige herre! Frukten I, att onda händer skulle hafva bäddat ynglingen hans våta graf? Jag kan det dock knappast tro.

— Sannerligen för Gud, hr Peder, jag vet icke, hvad jag skall tänka i detta ärendet, — svarade ko-

nungen. — Vetten I, om han hade någre fiender, som kunde vilja hans värsta?

— Det vet jag icke, men mycket skulle det förundra mig, om han det hade haft. Nej, konung Birger, så lömsk en man finnes icke i vår stad, att han försåtligen skulle hafva bragt den ädle junkern om lifvet.

Och dermed afslutades samtalet mellan de båda herrarne.

Det var ej endast i borgmästar Peders hus, Magnus Tynnessons sorgliga öde sysselsatte sinnena. Den olyckliga tilldragelsen hade af ryktet blifvit utspridd kring hela staden, och länge utgjorde den ett kärt samtalsämne för alla pratsjuka tungor. Men huru mycket man än afhandlade detta ämne, lyckades man dock icke upptäcka det verkliga förloppet af det sorgliga dramat. Detta var inhöljdt i ett, såsom det tycktes, ogenomträngligt mörker.

SJUTTONDE KAPITLET.

I Solberga kloster.

Vi hafva förut sett, att Gotland under denna tid icke hade brist på munkkloster, der fromme Guds tjenare bildades, och dit stora rikedomer från alla håll och kanter strömmade in. Ej mindre än tre sådana funnos, Guthwalla i Roma samt Dominikanernas och Fransiskanernas kloster i Visby. Våldiga minnesvårdar resa sig ännu i dag på dessa senares hun-

draåriga grafvar, nämligen de sköna kyrkoruinerna, Sankt Nikolaus och Sankt Katarina.

Men man saknade ej häller heliga boningar, der landets fromma döttrar utan att störas af denna verdens ogudaktighet kunde under fasta och böner få bereda sig för det kommandelivvet. Dessa fromma stiftelser voro Sankt Jakobs och Solberga nunnekloster, det senare i bref från den tiden kalladt Mons Solis (solens berg). Det förra var beläget inom Visby murar vid Strandgatan. Hvar det senare hade sin plats, är något omtvistadt, men med all säkerhet kan man antaga, att det låg i södra förstaden strax vid den väg som nu leder till Kopparsvik.

Liksom de öfriga klostren hade det sin egen kyrka, der gudstjenst vissa dagar fick anställas, nämligen söndagarne näst efter Vårfrudagarne, men denna har liksom så många af Visby kyrkor blifvit så grundligt förstörd, att ej ett spår af densamma är kvarlemnadt. Hvad rikedom beträffar, så kunde väl klostret ej tåla en jämförelse med sina gotländska syskon, men dock led det icke brist på denna verdens häfvor. Namnen på många egor utom staden erinra ännu om den tid, då dessa voro Solberga nunnors tillhörighet.

Med fara att råka ut för våra läsarinners miss-hag våga vi här en stund uppehålla berättelsen och något skingra den nimbus, som städse omstrålat de fromma systrarna, och hvilken låtit dem framstå nästan såsom öfversinliga väsen, fria från alla mänskliga skröpligheter och behof. Vi betvifla ju icke, att de voro fromma, trosfasta och varmhjertade varelser, men de lefde dock icke af böner och botöfningar. Äfven om deras håg och sinne icke stod till denna verdens ting, hade de dock liksom sina världsliga brö-

der och systrar behof af mat och dryck. Vi våga här tränga djupt in i deras hvardagslif, då vi nu meddela klostrets »matsejel», hämtad ur Jöran Valins »Gothländske Samlingar». För mången läsare torde den nog ej sakna sitt intresse:

»Härtills hafve vi talt om våra Kloster-Jungfrurs Invigsel, Kläder, Ägodelar, Söm-rum med mera. Men som de voro menniskor och icke Englar; så behöfde de mat och dricka, hvilket de ock enteligen fingo, dock icke till öfverflöd. Alle åto de vel tillsammans i et rum och vid et bord under Abbatissans och Prior-skans närvaro och upseende; men deras stat och underhåll var likväl således uträknat, at för hvardera af dem bestods året igenom:

5 tunnor bröd eller 25 skeppor mjöl, 14 tunnor öl (måltids dricka) eller 10 skeppor malt, och 2 pund (marker) humbla.

2 stycken lefvande svin, 6 st. lefvande lamb, 2 st. lefvande, feta får, 6 st. lefvande gäss, 10 par höns, 1/4 tunna smör, 1/4 tunna saltad sill (ströming), 2 valar rökt sill, 1/2 tunna saltad torsk, 150 st. torra flundror, 1 skeppa bohwete-gryn, 1 skeppa korn-gryn, 1/2 skeppa hafre-gryn, 1 skeppa erter, 1 fierding ettika, 4 skeppor -luneborgs-salt, 1 val egg, 10 lass ved, 1/2 lest kol, 12 marker penningar till kläder och skor, 1 st. lefvande oxe för hvarje par eller 2 nunnor tillsammans.

Om man nu vill göra sig möda, — säger den humoristiske författaren vidare, — och lägga tilhoppa allenast för 12 nunnor samt abbatissan och prior-skan, d. ä 14 personer, så stiger underhollet årligen för dem (man talar intet om Novitier och Betienterna) till 70 tunnor mjöl. . . . o. s. v. Men af 3 1/2 tunna smör skulle de icke hafva blifvit för feta.

Utom alt detta bestods dem alraoftast fersk fisk ad communem mensam och mjölk talas här intet om, efter den fans hema och kunde aldrig ombäras. Ty på faste tiderna, såsom för Jul, Påsk etc. efven så alla Ons-, Fred- och Lögerdagar fingo de aldrig äta kött, utan allenast pisces och lacticia d. ä. fisk och mjölkmat, samt grönt, ner det vankade. In vigiliis åter, det är, dagen näst för vissa Helgedagar, några gånger om året, serdeles ner klostrets Patroners åminnelse inföll, måste de hålla til godo med bröd och vatn. Der emellan fingo de hvar vecka fyra gånger äta kött, nemligen Sön-, Mån-, Tis- och Torsdagar, dock sellan utan om middagarna, men merendels lös och lett mat om aftonen; at vara så mycket munt-rare at stiga bittida up och siunga sina Horas. Med de gamla och siuka hölls likväl i denna mat-ordningen och andra Kloster Reglor icke så strengt som eljest».

I abbedissans rum i klostret sutto tvänne personer; det var abbedissan sjelf, syster Ingegärd och kyrkoherden i Sankt Olof, hr Johannes. Abbedissan var ett långt, magert fruntimmer med stränga markerade anletsdrag och skarp blick. Redan vid första ögonkastet såg man, att man hade framför sig en qvinna, hvilkens fasta vilja och omutliga rättskänsla ingenting kunde rubba. Inom klostret upprätthöll hon sträng ordning, men just derfor hade ock Solberga kloster stort anseende vidt omkring.

— I sägen det, vördige herre, — yttrade hon till svar på en af hennes gäst gjord anmärkning. — Våldet och snikenheten veta sig inga gränser. Hafva vi nu icke åter gått miste om anparten i de offer-

pengar och gåfvor i Akergarns*) kapell, som oss rätteligen tillkommer. I veten, att biskop Heinrich af Linköping, — Gud fröjde hans själ! — med namn och sigill skrifvit oss till hälften af allt det i kapellet om olofsmessan samlas. Den andra hälften hörer socknemännen i Helgavi till.

— Ja, jag känner det. Jag var sjelf med, då brefvet blef uppsatt. Hafva nu socknemännen tagit äfven eder andel, syster Ingegärd?

— Ja, så hafva de, och det är, Gudi klagadt, icke första gången. Nu har jag dock icke längre lust att lemna onäpst deras ofog. Jag vill klaga hos biskop Karl i Linköping, och han lär nog gifva socknemännen en lexa, som de sent skola glömma, och hvilken skall betaga dem lusten till vidare helgerån, ty helgerån är det, när de ur kapellets offerstockar taga mera än hvad dem tillkommer.

— Hur! Deri kunnen I nog hafva rätt, fromma syster, men jag menar, att man med godo skulle försöka bilägga saken.

Hr Johannes var en saktmodig man. Han hyste visserligen stor aktning för abbedissan, men kunde dock ej alltid gilla hennes stränga tänkesätt. Den stod just i begrepp att bemöta hans inkast, då dörren öppnades, och en man trädde in. Det var abboten för dominikanerklostret, pater Botulfus. Öfver hans eljes godmodiga och vänliga anletsdrag var lägradt ett djupt, nästan dystert allvar.

— Guds frid! — helsade han.

*) Så kallades fordom S:t Olofsholm i Helgvi. Ormika från Hainhem uppreste der ett bönhus till minne af konung Olof den helige i Norge, som der vid ett af sina besök landsteg. — Kapellet är nu förvandladt till ett magasin.

— Varen mig redeligen välkommen, vördige fader! — svarade abbedissan, gladt öfverraskad vid hans åsyn. — Märkligt ärende månde det vara, som förskaffat oss så kärt ett besök. Jag minnes ej den dag, I sist satten eder fot inom vår ringa boning.

— I hafven rätt, fromma syster, märkligt ärende har fört mig hit.

— Det månde ej vara af gladaste art, ser jag eljes rätt i edert ansigte.

— Derutinnan faren I vill. Vål hade gerna jag sett, att den sak, hvarför jag kommit, fått en annan utgång, men I lären dock deri icke finna någon anledning till bedröfvelse. Jag kommer för att bedja eder låta en skrämnd, liten dufva taga sin tillflykt till edert tysta, lugna bo.

— Hvar och en, som med ett ångerfullt och botfärdigt sinne söker inträde i klostret, är hjerteligen välkommen, det veten I, pater Botulfus. Hvem är det nu, som önskar viga sig till himlens brud?

— Det är ett af mina skriftebarn, som tungt drabbats af sorgen, Magdil Pedersdotter.

Det var ej synnerligen ofta en på samma gång rik, förnäm och skön dam sökte att i ett klostergraflika enslighet gömma sig undan för verdens blickar, och därför väckte ock pater Botulfi ord en liflig öfverraskning hos hans båda åhörare.

Jungfru Magdil var sin faders enda arfvinge, och vid hans död skulle säkerligen hela hans förmögenhet tillfalla klostret, om dottern blef intagen der såsom nunna. Pater Botulfus hade således haft rätt. Hans budskap borde vara kärkommet för abbedissan; och dock hade hennes ansigte ett nästan strängare uttryck än vanligt, då hon efter en stunds öfvervägande yttrade:

— Är det ock jungfruns afsigt att med allvar och uppriktighet tjena den himmelske brudgummen? I veten, att jag är sträng i mina fordringar på de plantor, som anförtros åt min vård. Den, som här vill anlägga nunnedoket, får ej vara delad mellan Gud och mammon. All verldslig kärlek, alla fåfångliga begär och tankar måste bannlysas ur hjertat. En bädd af törnen, en kost af fasta, försakelser och botöfningar vänta här hvarje syster. Vid faders och moders hjerta får hon ej hvila, ej tröstas och uppmuntras af vänners deltagande. Hon måste gifva sin Gud allt och hafva allt i honom. I annat fall ve den olyckliga! Grafven vore henne bättre.

Hon blef allt ifrigare och ifrigare under sitt tal och de sista orden yttrade hon med den trosfasta, fanatiska qvinnans hela öfvertygelse. Det var inga tomma ord, hvad hon yttrade. Hon hade sjelf tömt försakelsens bägare i botten och efterlefde sjelf med den orubbligaste noggranhet de regler, hon uppställt för klostret, och därför var hon ock sträng, då det gälde andra.

De både herrarne betraktade henne med en nästan skygg förundran.

— Jag vet, att I ären sträng i edra fordringar, syster Ingegärd, — yttrade slutligen Botulfus, — måhända allt för sträng, jag säger det öppet. Hvad jungfru Magdil beträffar, så kunnen I sjelf få lära känna henne, om I tillåten henne genomgå profåret. Men sätten I någon tro till mina ord, — så kunnen I vara öfvertygad derom, att en bön näppeligen blifvit framhviskad af frommare läppar. Vål blöder ännu såret efter det färska hugget, men hon vore ej qvinnan, kunde hon så fort glömma sin hjertevän. Innan

året gått till ända, skall hon blifva en värdig Herrens brud, tro mina ord!

— Så vare hon då hjerteligen välkommen! Och då I sägen ungmön det, jag nyss yttrat, så kunnen I ock helsa henne, att vårt lif här, så glädjefattigt det än synes för världen, icke saknar stunder, fulla af en ren, himmelsk fröjd.

Hon yttrade det med vek stämma, och i blicken syntes en ovanligt mild glans. Abboten fattade hennes hand och tryckte den varmt och aktningsfullt.

— Det är en stor skatt, som blifver dig anförtrodd, syster, och Herren hjelpe dig att väl vårda den! — Hans stämma darrade af rörelse. Det märktes, att han var uppriktigt fästad vid sitt skriftebarn. — Och nu vill jag ej längre uppehålla eder. Hr Peder lärer sjelf komma att göra eder ett besök i detta ärende. Hans sinne är bedröfvadt till döds, men han vill likväl icke motsätta sig sin dotters önskan. Det är dock tungt för en far att se sitt eget barn, sin ålderdoms enda tröst ryckas från sig. Ja, måtte Gud i nåd se till oss alla!

— Amen! — yttrade den deltagande kyrkherren med en suck, i det han reste sig upp.

Man vexlade ytterligare några ord, hvarefter de båda herrarne togo afsked af abbedissan och lemnade klostret.

Man var nu i slutet af oktober. Höststormarne hade kommit vilda och rytande, men vintern lät vänta på sig. Ingen drifis hade ännu synts till, och knapt ett snökorn hade fallit till marken. Men höststormarne hade som sagdt kommit. Vågorna vältrade sig skummande och fräsande högt upp på stranden, och ute på hafvet såg man öfverallt böljornas hvita

kammar, der de i rasande strid jagade hvarandra. Men inom den väldiga, fasta stadsmuren mellan husens höga gafflar märktes ej mycket af stormen. Der gingo människorna lugna och trygga omkring på gatorna, knapt anande hvilken hård strid elementen derute kämpade med hvarandra.

— I sådant väder lärer ingen vilja förneka, att våra fäder visligen förfarit, då de omgäfvö vår stad med murar, — yttrade Johannes curatus, då de båda herrarne efter att hafva kämpat sig fram mot stormen slutligen genom Söderport andfådda och flämtande kommo in på stadens lugna gator — nordanvinden är en sträng herre och skonar hvarken gammal eller ung.

Botulfus smålog.

— Stränge herrar ha stackot regemente, — yttrade han, — och ej alltid biter nordan så skarp som i dag. För öfrigt mände jag ej mycket prisa våra fäder, om de börjat resa detta bålverk endast för väder och vind. Jag menar, att vi ej kunna rosa våra murar, innan de pröfvat en storm af annat slag.

— Och den stormen vill jag hoppas skall låta vänta på sig.

De gingo en stund tyste framåt gatan.

— Konung Birger begaf sig af i rättan tid. Hade han nu varit kvar, så torde han hafva blifvit vintergäst här, — anmärkte abboten slutligen.

— Och det kunde han lugnt hafva blifvit. Jag menar, att konungen nu hade fleres sinnen för sig, än när han för halftannat år sedan lemnade ön. Faller detta eder icke underligt före, pater Botulfus? Hans besök har dock kostat mycket blod och dragit många af landets raske söner neder i grafvens natt.

— Aura popularis! Folkets gunst är som väderflöjeln; den ringaste pust kan vända den om.

— Och hvad menen I hafva varit vindpusten här?

— Det faller sig svårt att säga. Nederlaget har ej manat konungens onda andar till dans, såsom man med skäl kunnat befara. Han har burit motgången som en man, och det har ej likat folket illa. Men ej torde håller den märklige riddaredubningen hafva skadat hans rykte. Hvad konung Birger för i skölden, det vet ingen, men att hans uppsyn icke bådade hämd för den nesliga färden, det kan jag sjelf intyga. Och det kan jag säga för sann, att kommer han åter hit till landet, så lär han ej blifva illa mottagen.

— God afton, fromme herrar! — helsade plötsligt en stämman bakom dem. — Jag menar, att kyrkans män äro föga veklige af sig, då de våga sig ut i slikt ett väder. — Det var Michel Rogge, som skyndat fatt de båda herrarne, och nu i deras sällskap fortsatte vägen ned åt staden.

— Här biter dock icke nordanvinden som skarpast, hr Michel, men utanför murarne kännes hans andedrägt kylig nog.

— Hafven I då varit utom staden, pater Botulfus?

— Ja, vi komma båda från Solberga kloster.

— I hafven måhända skaffat syster Ingegärd någon ny novis? Det torde snart nog blifva svårt för den stränga frun att få alla platserna i sitt kloster upptagna. Brudslöjan leker landets döttrar mera i hågen än nunnedoket, och det är ock föga att förundra sig öfver.

Det låg ett gäckande, öfverlägset uttryck i rösten, som ej undgick abbotens uppmärksamhet.

— Hvad Solberga kloster beträffar, — svarade han ifrigt, — så lär det icke komma att stå tomt,

åtminstone så länge det är under den nuvarade abbedissans vård. För öfrigt angående mitt ärende till klostret, så hafven I förmodat rätt.

— Och hvad är det för ett lam, för hvilket I öppnat klosterportarne?

Han framkastade sin fråga i likgiltig ton. Ämnet var för den förnåme herrn af ringa intresse, ty hvad bekymrade väl han sig om Solberga kloster och dess nunnor!

— Det är borgmästar Peders dotter, jungfru Magdil, som önskar draga sig tillbaka inom klostrets fredliga murar, — svarade patern kallt.

En dödlig blekhet lägrade sig öfver hr Michels ansigte, men i mörkret undgick den hans följeslagarens uppmärksamhet. Han gick en stund tyst af fruktan, att stämman skulle förråda hans sinnesrörelse.

— Det månde jag kalla en stor nyhet! — utbrast han slutligen. — Hafven I ock eder bekant orsaken till detta den ädla jungfruns beslut?

— Den orsaken lærer ej vara mången fördold. Den olyckliga tilldragelsen med Magnus Tynesson har gått något hvar djupt till sinnes, och att den då tårt på sjelfva hjerteroten hos hans trolofvade, är föga underligt. Det är sorgen, som för den ädla jungfrun i kloster, der hafven I orsaken.

Michel Rogge yttrade ingenting, men hans anletsdrag talade ett språk, som skulle kommit de båda andlige att rygga tillbaka, om de kunnat gifva akt på detsamma. Nu trodde de, att hans tystnad härrörde af likgiltighet, och därför blef ingenting vidare yttrad i detta ämne.

ADERTONDE KAPITLET.

Dagen före nunnevigningen.

Vinterns spira hade blifvit krossad, våren hade för länge sedan hållit sitt intåg med blommor, löf och fågelsång, och nu stod naturen i sin högtidsskrud, glödande under Junisolens varma blickar. Med hvita vingar kommo fartygen likt väldiga flyttfåglar, bringande helsningar från vesterns och österns skilda länder. Med förnyad, solbelyst prakt glänste den stolta hansestaden, och brokigare än någonsin rörde sig lifvet på dess gator. Och vid dess fötter utbredde sig hafvet lugnt och spegelklart, slumrande efter den vilda bardaleken.

På vägen, som norrifrån ut med kusten leder till Visby, syntes en vacker afton ett beridedt följe närma sig staden. Främst i spetsen red en man, hvilkens klädsel röjde den andlige stormannen. Det var biskopen i Linköping, Karl Båth, hvilken nu, följd af sin svit, vände tillbaka från en inspektionsresa på landsbygden.

Gotland hörde nämligen under medeltiden och ända tills freden i Stettin 1570 till Linköpings stift. Dess biskopar skulle hvar tredje år anställa visitationer på ön, hvarvid hvarje gång halfva landet besöktes. Dessa biskoparnes förrättningar voro kända bara nog för landet, ty man skulle icke blott underhålla de förnämde herrarne med deras stora följen, utan en viss afgift skulle äfven hvarje gång erläggas af de socknar, som icke besöktes.

Nu hade biskopen gästade den nordligaste delen

af ön. Följande dag skulle han förrätta nunnevigning i Solberga kloster, och det var af denna orsak, han var på väg till staden. Några af sockenpresterna hade åtföljt honom för att närvara vid morgondagens högtidligheter, och en och annan framstående bondeman syntes äfven i hans följe. För öfrigt utgjordes detta af biskopens många svenner och tjänare.

Man lät hästarne gå i skridt för att bättre kunna njuta af den sköna anblicken af solen, som just nu höll på att gå ned i hafvets sköte. Alla betraktade uppmärksamt och med förtjusning det hänförande skådespelet. En af bondemännen red dock dyster och allvarsam och lät blicken blott flygtigt hvilat vid den praktfulla tafan. Det var Häglef Angelbos.

— I synes mig mäktigt dyster till sinnes, Häglef Angelbos. En sådan afton som denna borde dock bringa frid och fröjd i det mest qualda människobröst, tyckes det mig.

Det var biskop Karl, som talade. Han hade varseblifvit den redlige mannens betryckta utseende.

Den sista gyllene kanten af solskifvan hade nu försvunnit i hafvet, och man hade fallit in i raskt traf för att så fort som möjligt hinna fram till staden.

— I kunnen hafva rätt, vördige fader; — svarade Häglef på biskopens yttrande, och ett vemodigt leende lekte kring läpparne, — och dock är det just denna sköna afton, som gjort mig dyster i hågen. Jag kom att tänka på, att det i dag är sista gången, solen går ned för de unga varelser, I i morgon skolen viga till grafvens natt.

— Till grafvens natt, sägen I! Slik en händelse väntade jag dock icke att få höra från edra läppar, Häglef Angelbos. Hvarje sann kristen bör afundas de unga qvinnornas lott; i morgon skall en

ny, härlig och välsignelsebringande dag för dem raddas, och ett solljus omstråla dem, hvilket aldrig skall släckas i havets djup eller döljas af mörka moln.

Biskopen var en mild, vänsäll och gudfruktig man och var starkt fästad vid klosterlivet. Derför var det ej heller underligt, att Häglefs ord framkallade en förebräelse af honom, äfven om den afgafs saktmodigt och vänligt.

— Gifven mig det till, biskop Karl, — svarade Häglef, — att jag ser denna sak med andra ögon än I! Jag har svårt att tro, det Herren gifvit helsa, skönhet, dygd och rikedom för att de obemärkta och gagnlösa skola multna bort inom klostermurarne. Friheten är dock människans högsta gåfva, och ej lär hon komma närmare himlen därför, att hon beröfvas densamma. Väl är det sant, att verlden med dess syndiga lockelser ej tränger in genom klosterportarne, men just därför kan det ock hända, att den med så mycket större styrka lockar det svaga sinnet. Den frukt, man icke kan nå, synes alltid ljufligare än den, man har i handen. Och skulle icke fromheten segra i den striden, när den kommer, då torden I sjelf medgifva, att klostercellen icke är stort bättre än grafvens kammar.

Biskopen svarade ingenting. Det var ett allvarligt ämne, som blifvit bragt på tal, och bondens ord gåfvo honom mycket att tänka på.

Snart hade man förbi stadens afrättningsplats, den dystra galgen med sina trenne höga stenpelare, hunnit fram till Visby. Biskopen med sina svenner och tjänare fortsatte vägen utanför murarne till Solberga kloster, der han skulle taga in öfver natten, men de öfrige herrarne begåfvo sig genom Norderport in i staden.

— I bevisten väl konsakrationen i morgon? —
yttrade biskopen till Häglef Angelbos vid afskedet.
— Måhända kommen I då på andra tankar angående
klosterlifvet.

— Gifve Gud, jag det gjorde! — svarade den-
ne kort.

I en af klostercellerna i Solberga satt vid sam-
ma tid Magdil Pedersdotter. I blicken brann en svär-
misk glans, men kinderna hade dödens färg, och hela
gestalten var ytterligt aftärd. . Klostret tycktes ej
länge skola få behålla sin gäst.

Denna dag var den sista, hon tillhörde världen.
I morgon skulle biskopen högtidligen viga henne till
himlens brud, och från denna stund skulle hon ej mera
få träda utom klosterportarne.

För att någon skulle kunna blifva vigd till nunna
fordrades, att hon under ett helt år vistats i klostret
och derunder visat godt uppförande och allvarligt upp-
såt. De, som sålunda der undergingo det förskrifna
profåret, kallades noviser. Magdil hade väl ej ett
helt år varit novis i klostret, men som invigningen
ej kunde förrättas af någon annan än biskopen, och
denne just nu befann sig på ön, hade klosterkonven-
tet beslutit att fritaga henne från den återstående
delen af profåret, emedan det eljes kunde dröja mån-
ga år, innan den högtidliga akten blefve verkställd.
Jämte Magdil var det äfven en annan af klostrets
noviser, som följande dag skulle aflägga klosterlöftet.

Äfven Magdil hade med sina blickar följt sol-
nedgången. Genom det lilla, med jerngaller försedda
fönstret hade den sista dallrande strålen smugit sig
in med ljus och värme i den dystra klostercellen. En
stund hade den smekande öfverfarit den unga flickans

kinder, men derpå hade den långsamt dragit sig tillbaka. Det var den sista helsningen från världen, denna värld, hvilken oaktadt alla sina fel och brott, sina brutna löften och gäckade förespeglingar, dock är så skön och härlig.

Nu hade han flytt, den glade, leende budbäraren; i det lilla rummet hade det plötsligt blifvit kallt och dystert, fruktansvärdt dystert. Och dystert blef det äfven inom den unga novisens bröst. En krampaktig, tryckande, dödlig ångest bemäktigade sig henne, krossade hennes modiga lugn och brinnande förtröstan, frukten af långa månaders kamp och strid, fjättrade bönen, som ville uppstiga på hennes läppar och störtade henne ned i hopplöshetens och förtviflans afgrund. Minnet af den älskade ynglingen, hennes gamle faders utsägliga smärta, vännernas sorg, skilsmessans bitterhet, allt stälde sig framför henne, och dertill sällade sig äfven den skräckinjagande bilden af framtiden i dess mörkaste gestalt.

Händerna fattade krampaktigt krucifixet, men själen var bunden af qvalen och förmådde ej svinga sig upp på bönens vingar. Hon sjönk ned vid stolen och betäckte ansigtet med händerna. Den veka gestalten vred sig under själskampen.

Då öppnades dörren. Det var Kerstin, som kom för att besöka den älskade jungfrun. Äfven hon hade förändrats. Kindernas rosor hade bleknat, och den forna sprittande lifligheten försvunnit. Orsaken dertill var ej blott sorgen öfver Magdil. Den förfärliga hemligheten tryckte med blytyngd hennes bröst; men hon förutsåg att det kanske skulle kosta Magdils själsfrid för alltid, om hon finge kunskap om det svarta nidingsdådet, och därför hade hon ännu icke för någon uppenbarat detsamma. Att Michel Rogge

var Magnus Tynnessons baneman, det hade hon icke ett enda ögonblick betviflat, alltsedan hon fick under rättelse om olyckan. Den stunden hade hon ock svurit, att hans brott icke skulle blifva ostraffadt, och hon hade icke förgätit sin ed.

Tårarne stego den varmhjertade flickan i ögonen, då hon varseblef Magdils tysta, marterande själsstrid. Hon skyndade fram och lyfte henne med lindrigt våld upp.

— Arma jungfru Magdil! — hviskade hon med darrande stämma, under det hon mildt som en moder strök det lockiga hufvudet, som hvilade vid hennes bröst. Tjenarinnan var förgäten för den trogna, deltagande väninnan.

Och Kerstins ömma smekningar och kärleksfulla, tröstande ord verkade som balsam på det sargade hjertat. Lugnet återvände så småningom; den trogna tärnans deltagande hade varit solstrålen, som återfört ljus och värme.

— Tack för att du kom, Kerstin, och bistod mig i striden! — yttrade Magdil sakta, i det hon reste sig från bänken, der de suttit. — Sinnet är under stundom så upproriskt. Ibland synes mig klosterlivet så skönt och härligt, att jag med längtan åtrår den dag, jag får viga mig till detsamma, ibland åter under ögonblick sådana som detta tyckes det mig, som skulle jag lefvande begravas. Nu ser jag dock med lugn förtröstan morgondagen an. Jag vet, att om Herren sänder mig den bittra kalken, så hjälper han mig ock att tömma den. Kom Kerstin: Inför den heliga jungfrus bild i kyrkan vill jag bedja om nåd, att jag må blifva en värdig Herrens brud.

Hon kastade en kapp omkring sig, hvarefter de lemnade rummet. Just då de kommo ned på går-

den, red det biskopliga följet in genom porten. Magdil stannade ett ögonblick, för att betrakta den höga herrn, hvarefter hon med snabba steg skyndade bort till kyrkan.

Denna utmärkte sig icke såsom de öfriga klosterkyrkorna för någon synnerlig skönhet i bygnadsstilen eller prakt i inredningen utan stod tvärtom i fullkomlig öfverensstämmelse med den anda af nästan torftig enkelhet och dystert allvar, som genomgick hela klostret. Dess inre var lågt och mörkt, och de hvita stenväggarne pryddes blott sparsamt af helgonbilder och crucifix. På altaret stod en bild af jungfru Maria, klostrets patronessa.

Framför denna bild böjde Magdil knä. Hennes hjerta utgöt sig i brinnande böner, och ju längre hon bad, desto mera ljusst och fridfullt blef det inom hennes bröst.

Från koret ledde en bred, med jerngaller försedd dörr in i klostret. Innanför denna dörr brukade nunnorna sjunga sina lofsånger och åhöra messan, ty in i kyrkan flngo de blott komma vid högtidligare tillfällen.

Magdil var så försjunken i sin andaktsöfning, att hon ej märkte, huru den tunga jerndörren öppnades. Det var abbedissan Ingegärd, som inträdde i kyrkan. En ljusning öfverfor de stränga dragen vid åsynen af den unga novisen, och hennes blick fäste sig med välbehag vid den bedjandes gestalt. Hon stannade och afvaktade under tystnad, att Magdil skulle sluta sin bön. Då denna reste sig upp, skyndade hon fram och fattade hennes händer.

— Sådan en plats höfves väl en Kristi tjänarinna. Mätte du aldrig förgäta, syster, att bönen är människans bästa vän och den säkraste vägen till

himlen! — Men följ mig nu! Hans högvördighet biskopen har anländt till klostret och önskar tala med dig.

De lemnade koret.

Kerstin hade stannat nere vid kyrkdörren, der hon i stum sorg hade sjunkit ned på en bänk. Nu reste hon sig upp, då de båda kvinnorna kommo ned för gången. Magdäl omfamnade henne ömt.

— Tack, Kerstin, för din vänskap och tillgifvenhet! — hviskade hon rörd. — Var ej bekymrad för mig; nu är jag lycklig och nöjd.

Hon aflägsnade sig vid abbedissans sida.

NITTONDE KAPITLET.

En bekännelse.

Följande dag ingick klar och solig.

Redan tidigt märktes kring Solberga kloster en liflig rörelse. Det var ej ofta, man hade tillfälle att betrakta ett skådespel af den art, som i dag skulle uppföras, och den allmänna nyfikenheten ökades ytterligare deraf, att en af hufvudpersonerna i det blifvande dramat var stadens måhända skönaste och förnämsta ungmö. Derfor såg man ock personer af alla stånd och klasser i god tid skynda till klostret för att försäkra sig om platser i kyrkan, och redan långt förrän den högtidliga akten skulle taga sin början, var denna till trängsel fylld.

Bland de personer, som på vägen från hamnen

närmade sig klostret, syntes äfven en ensam sjöman. Han gick långsamt framåt och tycktes fullkomligt likgiltig för det rörliga lifvet omkring sig. Man märkte icke hos honom den vakna, frimodiga uppsyn och det hurtiga sätt, hvilka äro utmärkande för hafvets söner. Tvärtom syntes i blicken, då han någon gång höjde den från marken, ett dystert, skygt uttryck, som lät betraktaren ana, att ett felsteg af allvarlig beskaffenhet tryckte mannens samvete.

Han hade nu hunnit fram till klostret. Detta syntes icke vara det egentliga målet för hans vandring, ty då han märkte den mängd af människor, som voro samlade inne på klostergården, stannade han förvånad och syntes villrådig, huruvida han skulle fortsätta sin vandring eller träda in genom porten.

— Hvad är här på färde? — frågade han en ung qvinna, hvilken liksom han sjelf hade stannat utanför ingången. Det var Kerstin. Tårarne strömmade ned för tårnans kinder, och hennes röst darrade, då hon svarade:

— I torden nyligen hafva kommit till staden, då I ej hafven eder bekant, att tvänne noviser här i klostret i dag skola vigas till nunnor.

Hon borttorkade tårarne och ville skynda in på gården. Mannens uppmärksamhet hade emellertid blifvit väckt af hennes djupa rörelse.

— Kära vänner mände dessa noviser vara eder? — yttrade han frågande.

— I hafven rätt. Hos den enas fader har jag varit i tjänst allt sedan min barndom, och hans dotter, som här idag skall höljas med det svarta doket, är mig kärare än mitt eget lif.

Sorgen öfverväldigade henne åter. Hon betäckte ansigtet med händerna, och bröstet häfdes under de

djupa snyftningarne. Mannen betraktade henne deltagande.

— Hvad har då förmått jungfrun att träda i kloster? frågade han, sedan hennes rörelse något lagt sig. Det tycktes ej vara vanlig nyfikenhet, som förestafvade hans spörsmål; i rösten märktes nämligen en orolig väntan att få höra svaret på den fråga, han framställt.

— Det är sorgen öfver hennes trolofvade, en ståtlig, rask junker, som omkom här i staden för några månader sedan.

— Hans namn, flicka?

Han utstötte orden kort, ångestfullt, och blicken borrhade sig så fast vid hennes läppar, som om dessa skulle komma att afgöra hans hela timliga väl eller ve.

— Hans namn var Magnus Tynesson, och han var i konung Birgers tjenst. — Men hvad fattas eder? I ären ju blek som ett lik.

— Och det är sorgen öfver Magnus Tynesson, som i dag kommer hans trolofvade att aflägga klosterlöftet!

Han tycktes icke hafva hört hennes sista yttrande. Orden utstöttes fort och feberaktigt, och han grep henne så våldsamt i armen, att hon med möda kunde qväfva ett rop af smärta. Men i nästa ögonblick hade han blifvit herre öfver sin rörelse. Han stod en stund tyst, hvarunder han tycktes utkämpa en svår strid i sitt inre.

— Huru länge töfvar det, innan jungfrun skall vigas in? — frågade han slutligen.

— Det kan jag ej säga för visst. Men före middagstid torde det ej ske, emedan hon lärer komma att vänta till sist.

Kerstin hade nästan förgätit sin sorg för den djupa förvåning, som gripit henne vid mannens besynnerliga uppförande.

Denne såg sig orolig omkring.

— Finnes det någon plats, der vi obemärkta kunna samtala med hvarandra? Jag har att säga dig saker, flicka, som skola komma dig att rodna och blekna om hvartannat. Men genast måste det ske, hvar så ej min berättelse skall tjena till intet. Jag menar, att den heliga jungfrun sjelf fört mig hit i denna stund.

Kerstin tvekade ett ögonblick, men då hon såg det upprörda, nästan förtviflade uttrycket i hans ansigte och de oroliga, hastiga blickar, han kastade omkring sig, gaf hon honom tyst ett tecken att följa sig, hvarefter hon aflägsnade sig långs efter klostermuren.

— Här torde ej någon störa oss, — yttrade hon, då de båda bakom en afsides liggande bygnad befunno sig i säkerhet för alla spejande blickar och lyssnande öron. — Är det något du har att säga mig, främling, som rör jungfru Magdil, så låt mig genast få höra det!

— Så är det. Det står måhända i vår makt att rycka dess rof från det goda klosterfolket. Ären I viss på, att Magnus Tynesson omkommit?

Kerstin ryckte till, liksom hade en åskstråle plötsligt slagit ned framför henne.

— Hvarpå syften I med den frågan? — Ögonen blixtrade, och hon nästan hväste fram orden i hans öra.

— Jag vill dermed säga, — fortsatte mannen med dystert lugn, — att Magnus Tynesson ännu icke lemnat denna världen, när man hittade hans hatt och kappa i hafvet, och att det torde kunna hända, att han ännu denna stund är vid lif.

— Heliga Guds moder, hvad hör jag! Magnus Tynesson skulle icke vara död! — Bedrag mig icke, karl, ty vid Kristi kors, jag svär det, gäckar du mig med en falsk förhoppning, skall du med lifvit få plikta för din svarta lögn.

Ögonen lågade med en sådan vild, förtärande glans, att man icke ett enda ögonblick kunde draga i tvifvelsmål, att hon skulle vara i stånd att uppfylla sin hotelse.

— Gud förbjude, att jag ytterligare med en lögn skulle öka mitt brott! — yttrade mannen, lugnt mötande hennes blickar.

Och nu aflade han för tärnan en bekännelse, som bokstafligen hade den verkan på henne, som han förutspått. Känslorna i hennes bröst gån sig så tydligt till känna i kindernas färg, att man blott deraf kunde märka, hvilka växlande intryck af förbittring, glädje och hat, mannens berättelse uppväckte hos henne.

Hans namn var Åke Jörgensson, omtalade han, och han var sjöman till yrket. Förliden höst hade han kommit till Visby för att söka plats på något fartyg, men detta hade icke lyckats honom, emedan det var långt lidet på årstiden.

Missnöjd och förbittrad och fiendtligt stämd mot hela världen hade han en afton ströfvat omkring på hamnplatsen, då en liten, spenslig man närmat sig honom och med deltagande stämma frågat om orsaken till hans bekymmer. Åke hade då omtalat sin svåra belägenhet, hvarvid mannen lofvat hjälpa honom, om han blott ville göra honom en liten tjänst. Mannen hade nu lemnat en tydlig beskrifning på Magnus Tynesson och tillsagt Åke att följande dag söka att komma till tals med den unge väpuren. Dervid

skulle han locka honom ned till hamnen under förvändning, att han hade något viktigt att meddela rörande konung Birger. När junkern om aftonen kommit ned till bryggan, skulle Åke föra honom med sig till en mörk, aflägsen del af densamma, och der skulle han öfverfalla och fångsla den intet ondt anande ynglingen. En kamrat, som han sjelf finge välja, skulle dervid understödja honom. Den lille spenslige skulle sjelf vara tillstädes och lemna den underrättelse, hvart de skulle föra den fångne. Intet ondt skulle för öfrigt vederfaras denne.

I början hade Åke motsatt sig mannens önskan, men hans motstånd hade slutligen besegrats af den stora summa, mannen bjöd honom.

Vi veta redan af det föregående, huru han i Kalfskinnshuset lyckades öfvertala Magnus Tynesson till den ödesdigra vandringen. Allt hade derefter gått, såsom beräknadt var. Sedan man väl hårdt bundit den öfverfallne och lagt en kafvel i hans mun för att hindra honom ropa på hjälp, hade man genom en liten öppning i stadsmuren, belägen nära det ställe, der öfverfallet skett, fört honom in på en gård och derifrån genom åtskilliga dörrar, gångar och källare in i ett mörkt, underjordiskt hvalf.

De båda karlarna hade derpå aflägsnat sig, sedan de erhållit den utlofvade penningssumman och högtidligen svurit att ej för någon uppenbara nattens tilldragelse. Dessutom hade de måst lofva att redan följande dag lemna staden med ett fartyg, som just då låg segelfärdigt. Följande morgon hade de hört, huru junkerns kappa och hatt blifvit upphittade i sjön. Troligen hade mannen senare på natten kastat dit dem för att göra det troligt, att Magnus Tynesson omkommit genom en olyckshändelse.

— Ångern har för länge sedan slagit sin klo i mitt bröst, — slutade mannen sin berättelse, — och ej hade jag nu befunnit mig i Visby, hvar så jag ej beslutit att frälsa den raske junkern, om han ännu lever och befinner sig i fångenskap. Den heliga modren förlåte mig min syndiga gerning!

Hans berättelse föreföll Kerstin så underbar, att hon på länge icke förmådde reda de intryck, som bestormade henne. Men det, som stod klart och tydligt för henne, det var, att hvarje minut här vore dyrbar. Hon behöfde icke fråga, hvem mannen misstänkte hafva varit anstiftare till det lömska nidingdådet, eller om han kunde lemna henne en närmare beskrifning på den person, som öfvertalat honom att lemna sin hand till utförandet af detsamma. Hon visste, att det var Michel Rogge, som här med tillhjälp af en djefvulskt slug list hämnats på sin hatade medtäflare. Mannens beskrifning på platsen, dit de fört den fängne, passade också fullkomligt in på borgmästar Rogges hus.

Hon tvekade ej längre.

— Följ mig! yttrade hon till mannen, hvarefter hon skyndade bort så hastigt, att denne knapt kunde följa henne.

Nu börjades ringningen uppe i tornet, ett tecken, att ceremonien skulle taga sin början. Deläto så klagande och allvarliga klocktonerna, liksom hade de ljudit för en likbår. Kerstin skälfdes af fasa, då hon hörde den dystra signalen, kallsvetten pressades fram på hennes ansigte, och hon stannade liksom oförmögen att röra sig.

Men i nästa ögonblick skyndade hon åter vidare. Hon störtade som en vansinnig fram genom folkhoparne utan att bekymra sig om de nyfikna blickar,

hvilka från alla håll fästes på henne. Slutligen upptäckte hon den, hon sökte.

Hr Peder kom ned från klosterbyggnaden och ämnade just gå in i kyrkan, då Kerstin hejdade honom. Sorgen hade ej spårlöst gästtat den ädle mannen. Gestalten hade blifvit böjd och lutande, det gråa håret hade vitnat, och ansigtet fårats. Blott blicken röjde, att man hade framför sig en man, väl böjd af sorgen men dock icke bruten.

— Hvad vill du flicka? — frågade han förvånad, då Kerstin häftigt fattade honom i armen och höll honom tillbaka.

Hon lutade sig intill honom och hviskade utan alla förberedelser.

— Magnus Tynesson är måhända ännu vid lif.

Hr Peder stirrade förskräckt på den upprörda flickan. Han trodde i början, att hon fattats af en plötslig sinnesrubbing, men han måste genast åter förkasta denna tanke; det var ej det hemska vauvettet, som lågade i hennes blick.

— Uppskjut invigningen, tills klockorna förkunna att middagstiden är inne, och låt mig under denna tid få befalla öfver edre svenner! Innan middagen skolen I hafva bud från mig, om junkern lever eller icke. För himlens skull, haf förtroende för mig, ädle herre, och besinna eder icke! Här är det fråga om lif och död,

Hennes anletsdrag talade nästan ett tydligare språk än hennes stämma, åtminstone öfvertygade de borgmästaren om sanningen af hennes yttrande, att det här gälde lif och död.

Han drog en ring af sitt finger.

— Jag kan knapt fatta ditt tal, flicka, men jag vill dock villfara din begäran. Lemna höfvids-

mannen denna, och han skall tjena dig, såsom vore du hans husbonde.

— Innan middagen! -- var det enda Kerstin yttrade. I nästa ögonblick hade hon försvunnit ur hans åsyn.

Kort derefter uttågade ur klostret en högtidlig procession och närmade sig kyrkan. Främst i densamma märktes abbedissan, förande vid handen en ung qvinna, i hvilkens bleka, härjade anlete man läste en historia om| brustna förhoppningar och bittra lidanden, men ock en bekännelse om brinnande tro och fast förtröstan.

Vid kyrkdörren stannade novisen. Här trädde biskopen henne i full ornat till mötes. Sedan han frågat, om hon i Jesu Kristi namn ville träda in i denna religion och orden, och hon dertill svarat ja, förde han henne ett stycke inom kyrkdörren. Framför dem buros tvenne brinnande vaxfacklor samt en röd fana, på hvilken senare voro målade bilder af Kristus på korset och jungfru Maria; den förra bilden skulle vara en erinran om fattigdom och tålmod, den senare om kyskhet och ödmjukhet, egenskaper, hvilka man i främsta rummet fordrade hos klostrets invånare.

Biskopen tog hennes ring och signade den med en kort bön. Derpå aflade novisen med låg, men fast stämma det egentliga klosterlöftet.

— Jag gör nu mitt löfte och lofvar lydriad mot allsmäktig Gud och den heliga jungfru Maria samt Sankt Benedicti och Sankt Bernardi regler, äfven dig, min biskop, min abbedissa och detta klosters konfessor. Jag gifver mig af allt^h hjerta och af all själ min Gud i händer, uppoffrande mig honom uti hjertats enfaldighet.

Biskopen satte efter en kort bön ringen på hennes finger, hvarvid han med djup, allvarlig stämma yttrade:

— Jag viger dig till Guds brud och till hans evärdeliga egendom i namn Fadrens, Sonens och den Heliga Andes.

Det var så tyst i kyrkan, att de högtidliga orden icke gingo förlorade för ett enda öra. I fleres ögon, isynnerhet qvinnornas, syntes tårar, och allas ansigten, hvart man såg, voro stämplade af rörelse och deltagande.

Framme i koret befann sig hr Peder jämte några af stadens förnämste män. Han satt med nedböjdt hufvud och tycktes knapt veta, hvad som försiggick omkring honom. Alla hans tankar rörde sig blott kring Kerstins ord och uppförande. Han grubblade öfver denna oförklarliga gåta, tills förståndet hotade att göra uppror. Huru skulle det väl kunna vara möjligt, att Magnus Tynesson ännu vore vid lif, Magnus Tynesson, som för nio månader sedan blifvit det rofgiriga hafvets byte. Säkerligen hade någon velat drifva gäck med den lifliga tärnan. Och dock ville ej håller den tanken rotfästa sig hos honom, då han erinrade sig det öfvertygande, ångestfulla uttrycket i hennes röst, hennes upprörda anletsdrag och lågande blickar. Men Magnus Tynesson vore ju död, och de döde stå ej upp ur sina grafvar. Sålunda rörde sig hans tankegång beständigt i samma krets utan att finna en enda ledtråd att fästa sig vid.

I sin upprörda sinnesstämning märkte han icke, huru ceremonien framskred, huru tiden skyndade undan, och det afgörande ögonblicket närmade sig.

Biskopen hade nu trädt för altaret. Messan tog sin början, under hvilken den nyinvigda kloster-

jungfrun stod nere vid koret. Vid ett visst ställe af messan fördes hon af en prest fram till altaret, hvarest hon nedlade de vanliga offren.

Nu vidtog investituren*), hvilken förrättades i en viss ordning och under många böner. Den unga qvinnan ifördes en drägt, bestående af en grå kjortel, sammanhållen kring lifvet med ett svart läderbälte, en grå mantel, fästad öfver bröstet med en träknapp, en bindel af hvitt lärft omkring hufvudet och deröfver det svarta nunnedoket. Hvert plagg signades med en bön af biskopen, och derfor dröjde det ganska länge innan den högtidliga påklädningen var slutad. Till sist fästes en krona af hvitt lärft med fem påsydda klutar af rödt tyg på nunnans hufvud, hvarefter messan fortsattes.

Hr Peder stirrade med ångestfulla blickar ned åt kyrkan. Hans oro och väntan hotade att qväfva honom, och han kunde ej längre uthärda att stanna inne i det varma, qvafva templet. Han reste sig upp från sin plats. Folket vek aktningfullt åt sidan för stadens vördade styresman, och mer än en medlidsam, tårad blick följde honom, då han med böjdt hufvud och osäkra steg gick ned åt kyrkdörren. Det måste ju vara en förskräckligt tung vandring, den ädle mannen hade att gå. Hvilken fader skulle väl med lugn uppsyn och fast hållning kunna föra sin enda dotter en sådan lott till mötes, som väntade henne inom klostermurarne, och dertill en sådan skön, god dotter, som jungfru Magdil!

Men uppmärksamheten drogs snart åter till den pågående invigningen.

Nunnan hade fallit på knä, och biskopen och

*) Påklädandet af den stadgade ordensdräkten.

alla klerkerna sjöngo litanian och uppsände böner till alla helgon för den nya systemen. Derefter försäkrades denna om sina synders förlåtelse och erhöill nattvarden. Och nu var den högtidliga akten avslutad. Biskopen förde nunnan till den förut omtalade jerndörren och öfverlemnade henne med ett kort tal till abbedissan, som der tillsammans med alla klostersistarna väntade på sin nya gäst.

Dörren slöts till. En själ hade blifvit ryckt undan verldskampen och räddad åt klostret frid. Skådespelet var fullbordadt, men skulle snart åter taga sin början. De tunga jerndörrarne skulle än en gång slutas till efter en ung varelse.

Men ute vid klosterportarne stod borgmästar Peder blek och orörlig med skumma blickar stirrande utåt vägen. Solen stod rätt i söder, och klockorna uppe i tornet förkunnade med ljudeliga slag middagstimmern. Än en stund stod den gamle mannen kvar, derpå vände han sig långsamt om och gick med vacklande steg att hämta sin dotter till den korta vandrungen.

Allt hade blott varit ett grymt gycke!spel. Han hade varit en dåre, som ett enda ögonblick kunnat fästa någon vigt vid Kerstins ord.

TJUGONDE KAPITLET.

Återuppstånden.

I ett af rummen i sin präktiga våning satt Michel Rogge mörk och sluten. Det var ej tankar af gladaste art, som sysselsatte honom, det märkte man på den rynkade pannan, det bestämda, hårda draget kring munnen och på den hemska glöden i hans blick.

Han satt en stund orörlig, stirrande ut i rymden genom det öppna fönstret. Slutligen steg han upp, tog ned några nycklar från ett väggskåp och aflägsnade sig ur rummet.

Ute i förstugan mötte han sin skrivvare.

— Har du talat med honom? frågade han denne med hviskande stämma.

— Ja, herre.

— Och hvad svarade han?

— Hällre döden.

— Godt, må han få sin vilja fram! Djärf höna har lärt den kycklingen kackla, men jag vill lära honom gala på en annan tonart, eller ock skall hans tunga för alltid varda tystad.

Hans ord åtföljdes af ett hest, skärande skratt. Han lemnade skrivvaren och gick med hastiga steg framåt gången.

Snart stod han utanför dörren till det hemliga rum, om hvilket vi förut hafva talat. En ryckning öfverfor anletsdragen, och handen darrade, då han öppnade låsen, men när han trädde in i rummet hade han åter blifvit herre öfver sin rörelse. Oaktadt mörk-

ret gick han med säkra steg bort till motsatta väggen af rummet. Med en enda rörelse öppnade han här en löndörr och stod så inne i ett hvalf, liknande det förra men svagt upplyst af en glugg uppe vid taket.

Ett skrammel af kedjor hördes borta från den mörkaste vrån vid borgmästarens inträde. En spöklik gestalt reste sig från en stenbänk och trädde ett par steg fram i rummet. Man trodde sig se en vålnad, stigande upp ur sin graf att straffa en förmätn fridstörare. Och denna aftärda människohamn med sin gulbleka hy, insjunkna ögon och håliga kinder var Magnus Tynesson, samme yugling, hvilken för några månader sedan varit den skönaste och ståtligaste af alla konung Birgers män.

En stund rådde grafvens tystnad i den dystra fängelsehålan. Hvarken den omensklige bödeln eller hans olyckliga offer yttrade ett ord. Blott ögonen talade, men dessa talade ock ett språk, som nästan gjorde hvarje yttrande öfverflödigt.

— Vik hädan, du djefvul i människohamn! Din åsyn plågar mig hundrafaldt mera än dessa kedjor, i hvilka du låtit smida mig. Vid Guds dyra blod! Vore jag dem fri, skulle jorden i denna stund hafva en niding mindre.

Han ristade med förtvifflans styrka de tunga kedjorna, men derpå sjönk han, utmattad af den häftiga ansträngningen, ned på bänken. En dof suck skakade hela den utmärklade gestalten, och hufvudet föll tungt ned mot bröstet.

Men med djefvulsk skadeglädje i blicken och ett hänleende på läpparne stod Michel Rogge, frossande af sitt offers förfärliga belägenhet. Det dröjde en stund, innan han yttrade något. Han ville så länge

som möjligt njuta af denna syn, som svalkade hans hämdgiriga sinne.

-- Ovist talen I der, Magnus Tynesson, — yttrade han slutligen. — Akta eder att mana mina onda andar till dans! I mänden dock betänka, att edert lif står i mina händer!

— Mitt lif! Liksom du icke redan tagit det ifrån mig! — Han sprang åter upp från bänken. — Ha! Jag vet hvad du har att säga, men förr lede jag döden tusen gånger, innan jag lyssnade till din giftiga tunga. Jag skulle föra det oskyldiga lammet i ulfvens klor! Hällre må min hand förbrännas än jag skrifver ett enda ord till den ädla jungfrun.

— Högan häst rider du, förmätne yngling, men tag dig till vara, att den ridten icke blir din ofärd. Nu är mitt tålmod slut. Några rader af din hand skola lösa dina fångsel, men ve dig, däre, om du vägrar! I detta ögonblick måste du fatta ditt beslut, i nästa är det för sent.

— Och hvad viljen I, jag skall skrifva, Michel Rogge?

— Skrif, att jungfru Magdil öfvergifver klostret för att blifva min brud, hvar så hon ej vill gifva sin trogne älskare banesåret. Tänk eder väl förel! Klostercellen är ej mycket bättre än fångelsehålan. Vägren I att uppfylla min begäran, dömen I den ädla jungfrun att lefvande begrafvas.

Och vore det än en verklig graf, i hvilken man ville sänka henne neder, jag skrefve dock icke det brefvet. Hvar mans niding ären I, Michel Rogge, och jag vore eder like, om jag villfore eder begäran. I kunnen döda mig, men att bistå eder i edra svarta planer, dertill kunnen I aldrig öfvertala mig. Och nu hafven I hört mitt sista ord.

— Så hör då äfven *mitt* sista ord! — Michel Rogge hade undergått en förskräcklig förvandling. Hans anletsdrag voro vanställda af vrede och hat, ögonen rullade i sina bålom, och hela gestalten skälfdes under krampaktiga ryckningar. Man tyckte sig höra en orms hväsning, då han framstötte orden.

— Döden vore mig en ömklig hämd. I en håla, tiofaldt värre än denna, skall du glömd och förgäten småningom multna bort, liksom din älskade skall tvinna bort inom klostermurarne. Vid alla afgrundsandar Mig lyster se, om du icke snart skall sjunga en annan visa. Men då är det för sent. Djefvulen sjelf skulle icke lyckas rädda dig ur mitt våld.

Magnus vände sig med afsky bort från den samvetslöse skurken. Dennes förfärliga hotelse gjorde honom blott fastare i sitt beslut. Hvilken tortyr skulle väl vara grymmare än den att veta den älskade vara förenad med denne bof. Och dock förstod han, att Rogges ord icke voro någon tom hotelse. En tillvaro väntade honom, mot hvilken döden vore hundra gånger att föredraga.

Skummande af raseri upprepade Michel Rogge än en gång sin hotelse, hvarefter han störtade ut ur rummet. Skrifvarens listiga plan, hvilken han så samvetslöst satt i verket, hade således tjenat till intet. Om några minuter vore kanske jungfru Magdil förlorad såväl för honom som för världen. Men i hans gränslösa förbittring blandade sig äfven en demonisk fröjd. Han hade ryckt brudgummen från sin trolofvade brud. Det prunkande brudgemaket hade utbytts mot en usel jordhåla, och de kalla jernkedjorna famnade nu Magnus Tynesson i stället för hans älskades mjuka armar. Han hade eftersträfvat hämden, och han hade fått den.

Men straffet följer brottet liksom en skugga. Michel Rogge skulle snart blifva erinrad derom.

Han hade öppnat den yttre dörren, som ledde till en liten mörk korridor och stod just i begrepp att träda ut i denna, då en senfull hand fattade honom för bröstet och stötte honom tillbaka in i rummet. Han ville ropa på hjälp, men en knif blixtrade i luften; han kände dess hvassa spets på sitt bröst, på samma gång en röst hotande yttrade i hans öra

— Ett ljud, och du är dödens, lede hund!

Mörka, resliga gestalter trängde sig in genom dörren; den trånga gången var fylld af beväpnade män. Midt ibland desse tyckte Rogge sig skönja sin trogne skrivvare med bundna händer.

Dörren slogs igen. Man tog fram en blindlykta, och först vid dess flämtande sken fattade Michel Rogge farans hela vidd. Han stod som förlamad. Hans fintlighet och förstållningsförmåga sveko honom. Kinderna blefvo askgråa, och blickarne flögo förtviflade omkring för att söka räddning, men någon sådan stod ingenstädes att finna. Han fasthölls som i ett skrufstäd, och den hotande knifven hade icke lemnat sin plats.

— Nu, Michel Rogge, har vedergällningens timme randats. Dina svarta dåd skola få den lön, de förtjena.

Han kände rösten, han kände dessa bl'xtrande ögon, hvilka ljungade mot honom som åskstjålar. Kerstin var icke lik andra qvinnor, han visste det; sydlandingsens heta blod rann i hennes ådror; hon skulle gifva sitt lif för sin kärlek, men hon vore ock i stånd att stöta dolken i bröstet på den hon hatade. Han vred sig i dödsångest under de händer, som höllo honom fast.

Kerstin betraktade med fasa och afsky den fege uslingen.

— Din dom skall falla sedan. Dessförinnan skall du med egna händer lossa Magnus Tynnessons bojor. För oss genast till ditt olyckliga offer! Ditt lif hänger deruppå.

Här fans intet val. Borgmästaren måste foga sig efter tärnans befallning. Han öppnade dörren till fängelset.

Kerstin smälte i tårar, då hon fick syn på den olycklige fången. Var väl denna bleka vålnad Magnus Tynnesson! Hon kunde knapt tro sina ögon. Men han lefde dock, jungfru Magdils trolofvade, han lefde. Hon knäföll på det fuktiga stengolfvet, och under det hon tryckte Magaus' hand till sina läppar, uppsände hon en brinnande bön till den, som råder öfver lif och död.

En solstråle föll in genom gluggen vid taket. Middagstiden var inne. Det var den enda stunden på dagen, solljuset kommit in i det dystra hvalfvet, med en helsning från verlden. Det hade varit den enda vännen, som besökt den olycklige ynglingen i hans fängelse. Äfven i dag kom solstrålen munter och lekande.

Kerstin for hastigt upp. Hon hade glömt, att det här var fråga om tvänne lif. Men solstrålen hade väckt henne till besinning.

Några minuter derefter sprängde en ryttare fram genom gatorna åt Söderport till. Det var Erik, hvilken af Kerstin fått i uppdrag att meddela hr Peder det glädjande budskapet.

Men nere i det dysta fängelset löste Michel Rogge med skälfvande händer sitt offers bojor. Det var kanske den bittraste stunden i hans lif, men för hvar

gång arbetet blef honom för tungt, behöfde han blott kasta en blick på de dragna svärd, som hotande omgäfvade honom, för att erhålla nya krafter.

Solen hade ånyo fullbordat sin glänsande bana. Den hade blickat ned öfver många brott och felsteg, mycken synd och stort elände, men den hade ock skådat tafior af annan art. Och då nu dess sista skimrande strålar motvilligt drogo sig tillbaka för att gå till hvila i det blånande hafvet, skulle de kunna hafva berättat om mången god handling, mångt ädelt ord, mången rörande syn, till hvilken de under dagens lopp varit vittne.

I går hade de lemnat en ung kvinna åt sorgens och förtviflans marterande qual; i afton hade de sett henne vid en sjukbädd med en engels förklarade uttryck i sitt ansigte.

Erik hade hunnit fram i rätt tid. Som en blyxt hade nyheten spridt sig bland folket, och fast man gått miste om det väntade skådespelet, var det väl ingen, som icke fröjdades åt den raske junkerns underbara räddning. Sjelfva den stränga abbedissan hade icke haft ett ord att invända, då hr Peder glädjedrucknen förkunnade henne, att invigningen finge uppskjutas.

Och uppskjuten blef den också för alltid.

En fånge i sitt eget hus satt Michel Rogge fjättrad med samma bojer, i hvilka han så länge hållit Magnus Tynesson fängslad. Hans dom skulle falla sedan. Men huru den än skulle komma att lyda, ej kunde den tillföra honom större qual än de, under hvilka han nu vred sig i den mörka underjordiska hålan.

Men i hr Peders hus var det i afton fröjd och

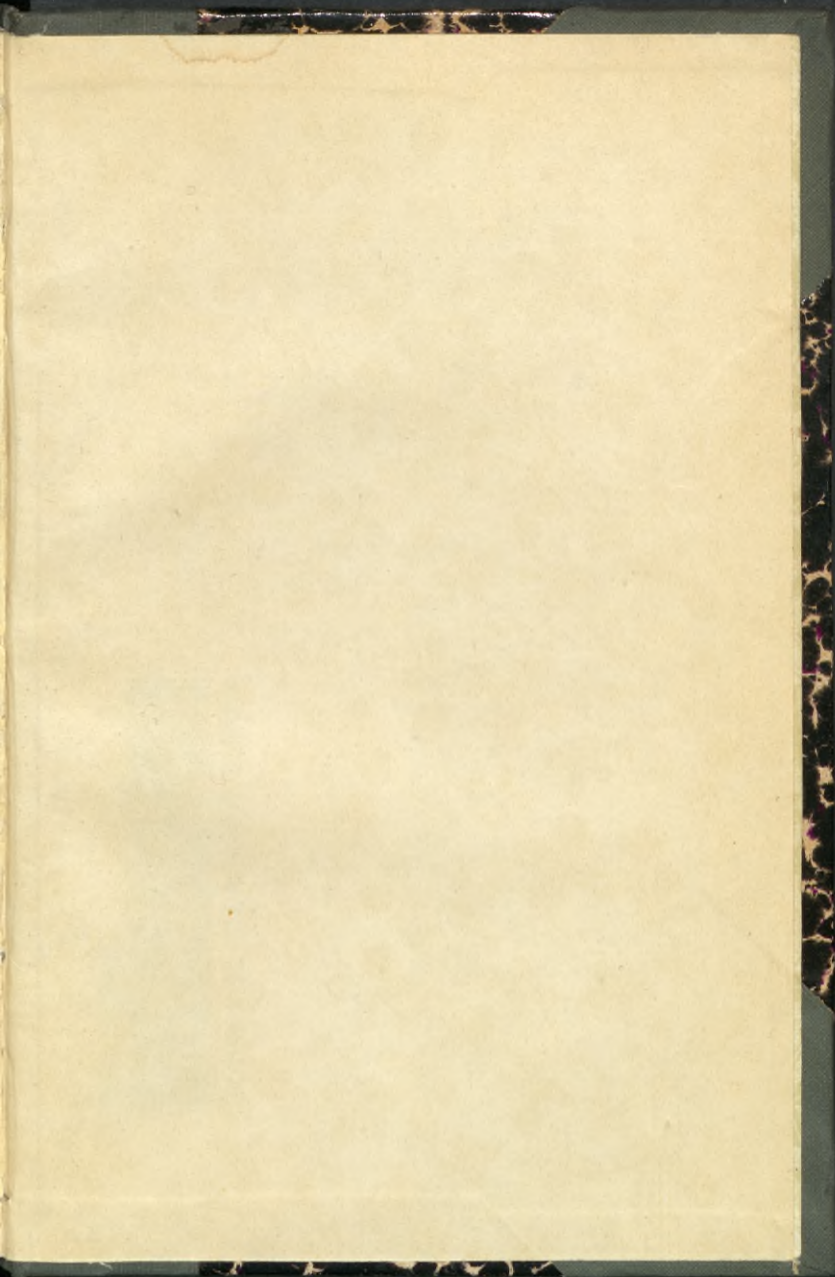
glädje. Men der rådde ej någon bullersam fröjd. Knappt ett ord blef yttradt mellan de båda unga, som på ett så underbart sätt åter blifvit förenade med hvarandra. Och dock voro deras hjertan fyllda af en onämbar lycka och sällhet.

Den långa fångenskapen hade fruktansvärdt tårt på Magnus Tynnessons krafter. Han låg matt och orörlig på en soffa. Bredvid hans läger satt Magdil stilla och tyst med den älskades hand slutet i sin, oafvänt betraktande det bleka, tärda anletet. Och då han någon gång slog upp ögonen, mötte han hennes strålande, trofasta blick, hennes hand för smekande öfver den sjukas bleka kinder, och ett innerligt kärleksfullt leende värmdo upp hennes sköna ansigte. Med sådana läkemedel kunde det ej dröje länge, innan han åter blefve den forne vackre och ståtliga Magnus Tynnesson.

Den lycklige ynglingen slumrade ånyo in, omsväfvad af ljufliga drömmar. Vid hans sida höll kärleken vakt.

Magnus Tynnesson hade återfått sin trolofvade, men Solberga kloster hade förlorat sin novis.

SLUT.





6000136593



Göteborgs universitetsbibliotek

